

**UCHWAŁA NR XXXV/788/13  
RADY MIASTA KATOWICE**

z dnia 27 marca 2013 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji „Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2012 - 2014” za 2012 rok.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz.1591 z późn. zm.) oraz art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r.o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.) w wykonaniu uchwały nr XXVI/594/12 Rady Miasta Katowice z dnia 12 września 2012 r. w sprawie przyjęcia "Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2012-2014"

**Rada Miasta Katowice  
uchwała:**

§ 1. Przyjąć sprawozdanie z realizacji w 2012 roku "Gminnego programu wspierania rodziny na lata 2012-2014", w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta  
Katowice

**Jerzy Forajter**

Załącznik do Uchwały Nr XXXV/788/13  
Rady Miasta Katowice  
z dnia 27 marca 2013 r.

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI  
GMINNEGO PROGRAMU  
WSPIERANIA RODZINY  
NA LATA 2012 - 2014**



**ZA 2012 ROK**

## Spis treści

<b>Priorytet 1. Prawidłowo funkcjonująca rodzina</b> .....	4
Cel szczegółowy nr 1: Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych służące przywróceniu rodzinie zdolności wykonywania tych funkcji.	4
Cel szczegółowy nr 2: Zapewnienie infrastruktury i dostępności do usług w zakresie opieki i poradnictwa specjalistycznego.....	5
Cel szczegółowy nr 3: Rozwój prorodzinnych form opieki nad dzieckiem .....	9
<b>Priorytet 2. Zabezpieczenie socjalne rodziny.</b> .....	9
Cel szczegółowy nr 1: Dostarczanie usług i świadczeń rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych.....	9
Cel szczegółowy nr 2: Rozwijanie aktywności własnej i umiejętności zaspokajania potrzeb rodziny.	13
<b>Priorytet 3. Edukacja podstawą rozwoju indywidualnego potencjału i zdolności dziecka</b> .....	15
Cel szczegółowy 1: Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży. ....	15
Cel szczegółowy 2: Promowanie i wspieranie uzdolnionych uczniów. ....	17
Cel szczegółowy 3: Wzbogacanie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży. ....	18
<b>Priorytet 4. Sport, rekreacja i wypoczynek.</b> .....	18
Cel szczegółowy nr 2: Promocja form spędzania czasu wolnego przez młodzież, sprzyjających rozwojowi zainteresowań i przeciwdziałaniu nudzie. ....	18
<b>Priorytet 5. Bezpieczeństwo i patologie społeczne.</b> .....	38
Cel szczegółowy nr 1: Doskonalenie systemu reagowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa.	38
Cel szczegółowy nr 2: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień. ....	43
<b>Potrzeby na 2013 rok związane z realizacją programu.</b> .....	56

*„Gminny program wspierania rodziny na lata 2012-2014” przyjęty Uchwałą Nr XXVI/594/12 Rady Miasta Katowice z dnia 12 września 2012 roku stanowi kontynuację „Miejskiego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną w mieście Katowice na lata 2009-2014”.*

## **Priorytet 1. Prawidłowo funkcjonująca rodzina**

**Cel szczegółowy nr 1: Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych służące przywróceniu rodzinie zdolności wykonywania tych funkcji.**

**Zadanie 1. Objęcie rodziny systemem wsparcia środowiskowego i instytucjonalnego.**

Rodziny z problemami opiekuńczo - wychowawczymi od wielu lat stanowią jedną z najbardziej licznych grup klientów Ośrodka. Aktywne wspieranie rodziny związane jest z wykorzystaniem przez pracowników Ośrodka różnorodnych metod i narzędzi pracy, mieszczących się w katalogu indywidualnej, grupowej oraz środowiskowej pracy socjalnej.

Bogate doświadczenie pracowników Ośrodka w pracy z rodzinami z problemami opiekuńczo – wychowawczymi wskazuje na potrzebę coraz bardziej pogłębionej i zindywidualizowanej pracy. Większe zaangażowanie osoby pomagającej może być jednym z warunków osiągnięcia sukcesu w pracy z rodziną.

Praca socjalna z rodzinami z problemami opiekuńczo – wychowawczymi w dużej mierze prowadzona jest przez pracowników socjalnych Terenowych Punktów Pomocy Społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, których działania w omawianym obszarze są nakierowane na zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno – bytowych dzieci. Dodatkową formą wsparcia rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi jest usługa asystenta rodziny. Zaangażowanie asystenta rodziny skupia się między innymi na: wspieraniu rodziny w pokonywaniu trudności i barier, pomocy w uzyskaniu poprawy sytuacji w różnych obszarach funkcjonowania społecznego, wdrożeniu prawidłowych postaw życiowych, rodzicielskich wszystkich członków rodziny, odbudowaniu więzi i relacji rodzinnych. Asystent rodziny koncentrował się w swojej pracy na wzmocnieniu rodziny, pomocy w przełamaniu oporu i pobudzaniu aktywności wszystkich członków rodziny w dążeniu do poprawy sytuacji życiowej rodziny i właściwego wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczych przy wykorzystaniu zasobów własnych rodzin oraz wsparcia środowiska lokalnego. Rodziny mogą także brać udział w oferowanych przez Ośrodek programach zwiększających kompetencje wychowawcze oraz w spotkaniach grup wsparcia dla rodzin.

**Informacja o działaniach Świetlic Specjalistycznych i Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych MOPS w zakresie pracy z rodzinami wychowanków:**

Realizowane zadania miały na celu utrzymanie dziecka w jego naturalnym środowisku poprzez wsparcie funkcji opiekuńczych i wychowawczych rodziny.

W tym zakresie w świetlicach i klubach realizowano następujące zadania:

- bieżący monitoring zaspakajania podstawowych potrzeb socjalno-bytowych dziecka,
- pracę z rodziną nastawioną na przezwyciężanie trudności opiekuńczo – wychowawczych,
- działania na rzecz integracji rodziny oraz przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- pomoc w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowych, w tym kryzysów rodzinnych,
- świadczenie specjalistycznego poradnictwa w kwestiach opiekuńczo-wychowawczych dla rodzin wychowanków świetlic i klubów,
- podnoszenie świadomości rodziców/opiekunów w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny.

**Ilość rodzin objętych wsparciem w Świetlicach Specjalistycznych MOPS**

Nazwa, numer i adres Świetlicy	Liczba rodzin objętych wsparciem (narastająco)
Świetlica Specjalistyczna Nr 1, ul. Orkana 7a	<b>15</b>
Świetlica Specjalistyczna Nr 2, ul. Powstańców 3	<b>40</b>
Świetlica Specjalistyczna Nr 3, ul. Gliwicka 74a	<b>24</b>
Świetlica Specjalistyczna Nr 4, ul. Świdnicka 35a	<b>24</b>
Świetlica Specjalistyczna Nr 5, ul. Czecha 2	<b>30</b>
Razem	<b>133</b>

## ***Ilość rodzin objętych wsparciem w Specjalistycznych Klubach Młodzieżowych MOPS***

Nazwa, numer i adres Klubu	Liczba rodzin objętych wsparciem (narastająco)
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 1, ul. Orkana 7a	<b>10</b>
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 2, ul. Krakowska 138	<b>26</b>
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 3, ul. Czecha 2	<b>9</b>
Razem	<b>45</b>

### ***Zadanie 2. Monitorowanie sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.***

W celu ochrony praw dzieci, w tym przede wszystkim prawa do wychowania w rodzinie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi działania zmierzające do zabezpieczenia potrzeb dziecka przebywającego w rodzinie zagrożonej kryzysem bądź przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Pracownicy socjalni podejmują intensywną pracę socjalną mającą na celu monitorowanie sytuacji dziecka w rodzinie oraz pomoc rodzinie w wypełnianiu swej funkcji. Każda rodzina może skorzystać ze specjalistycznego poradnictwa, w tym zwłaszcza prawnego, i psychologicznego oraz mediacji rodzinnych czy terapii. Rodzina może również zostać objęta wsparciem asystenta rodziny, którego zadaniem jest również monitorowanie sytuacji dziecka nawet po zakończeniu swojej pracy z rodziną.

### ***Zadanie 3. Praca z rodziną również w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.***

W sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną, rodzicom oferowana jest praca socjalna w Terenowych Punktach Pomocy Społecznej, specjalistyczne poradnictwo w tym prawne, psychologiczne i pedagogiczne, terapia rodzinna i indywidualna, mediacje oraz pomoc ze strony asystenta rodziny. Rodziny informowane są ponadto o działających organizacjach i stowarzyszeniach pozarządowych świadczących pomoc rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

## **Cel szczegółowy nr 2: Zapewnienie infrastruktury i dostępności do usług w zakresie opieki i poradnictwa specjalistycznego.**

### ***Zadanie: 1. Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne w oparciu o zasoby instytucjonalne gminy.***

Poradnictwo specjalistyczne dla mieszkańców Katowic (bez względu na ich sytuację dochodową), rodzin w trudnej sytuacji życiowej, rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, dla młodzieży oraz dla rodzin zastępczych i usamodzielnianych wychowanków realizowane było przez Sekcję Psychologiczno – Pedagogiczną i Zespół ds. Asysty Rodzinnej Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii zatrudniających wysoko wykwalifikowaną kadrę merytoryczną: psychologów i pedagogów. Obejmowało ono diagnozowanie problemów osób/rodzin, ich zasobów i barier oraz udzielanie specjalistycznego wsparcia, pomocy psychologicznej i pedagogicznej.

Poradnictwo specjalistyczne miało na celu wzmocnienie poczucia odpowiedzialności osób, rodziców za własną sytuację życiową, adekwatne spostrzeganie swoich problemów, a także zmianę stylu wychowania dzieci i zwrócenie uwagi na ich indywidualne potrzeby, dostarczanie wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodziców. Poradnictwo w stosunku do młodzieży miało na celu wzrost umiejętności planowania swojej przyszłości oraz naukę budowania celów życiowych poprzez wykorzystywanie własnych zasobów.

Liczba udzielonych specjalistycznych, indywidualnych porad psychologiczno – pedagogicznych dla rodzin i klientów w 2012 r.	<b>1 244</b>
Łączny wymiar godzin udzielonych porad w 2012 r.	<b>1 494</b>
Liczba osób, które skorzystały z porad psychologiczno – pedagogicznych w 2012 r.	<b>618</b>

### **Zadanie 2. Prowadzenie terapii i mediacji dla rodzin.**

W 2012 roku oferta poradnictwa specjalistycznego (zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r.) została poszerzona o wsparcie w formie psychoterapii indywidualnej i rodzinnej w ujęciu systemowym oraz o mediacje.

#### **Terapia**

Głównym założeniem terapii jest traktowanie rodziny jako systemu całościowego, w którym problem czy choroba ma wpływ na funkcjonowanie wszystkich członków rodziny.

W procesie terapii rodzin psychoterapeuta koncentruje się na rodzinie jako systemie, uwzględniając wszystkich poszczególnych uczestników terapii. Jest zarówno obserwatorem, jak i komentatorem tego, co dzieje się pomiędzy poszczególnymi osobami. W okresie sprawozdawczym realizowane były działania z zakresu wsparcia psychoterapeutycznego w formie psychoterapii indywidualnej i rodzinnej w ujęciu systemowym.

Liczba osób biorących udział w terapii w 2012 r.	<b>55</b>
Liczba przeprowadzonych sesji terapeutycznych w 2012 r.	<b>503</b>
Liczba godzin przeprowadzonych sesji terapeutycznych w 2012 r.	<b>781</b>

#### **Mediacje**

Mediacje dają możliwość wspólnego rozwiązania sporu przez strony, bez narzucania im rozwiązań, które nie zawsze są zgodne z ich potrzebami. Biorąc udział w mediacji strony mają możliwość przedstawić fakty z własnej perspektywy, wyrazić swoje obawy i uczucia, a przede wszystkim decydować w swojej sprawie i o sobie.

Ilość osób biorących udział w mediacjach w 2012 r.	<b>26</b>
Ilość spotkań dotyczących mediacji w 2012 r.	<b>45</b>
Ilość godzin mediacji w 2012 r.	<b>48</b>

### **Zadanie 4. Pomoc prawna, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego.**

Mieszkańcy miasta Katowice, w szczególności korzystający z pomocy Ośrodka mogą bezpłatnie korzystać z poradnictwa prawnego. Poradnictwo prawne świadczone jest nieodpłatnie i obejmuje w szczególności porady świadczone z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego i ochrony praw lokatorów. Porady świadczone są w poszczególnych dzielnicach miasta Katowice a stosowna informacja jest w placówkach Ośrodka i na stronie internetowej Ośrodka.

<b>Indywidualne konsultacje prawne w zakresie :</b>	<b>Liczba porad w 2012 r.</b>
Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ( rozwody i podział majątku, sprawy o ustalenie ojcostwa, zaprzeczenie ojcostwa, przemoc w rodzinie, ustalenie alimentów)	<b>1 456</b>

### **Zadanie 5. Realizacja programów profilaktycznych i edukacyjnych oraz pomocy psychologicznej i pedagogicznej adresowanych do rodzin.**

Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii Sekcja Psychologiczno – Pedagogiczna w ramach wsparcia rodziny realizowała programy profilaktyczne i edukacyjne dla rodzin i rodzin zastępczych oraz wychowanków przebywających w tych rodzinach. Ponadto każda rodzina przeżywająca trudności w wypełnianiu swych funkcji mogła skorzystać z pomocy psychologicznej i pedagogicznej.

#### **Program „Moje Dziecko”**

Program skierowany do mieszkańców Katowic, w szczególności - kobiet w ciąży oraz rodziców wychowujących dzieci do lat 10.

Celem programu było nabycie przez uczestników programu wiedzy i umiejętności umożliwiających prawidłowe pełnienie ról rodzicielskich (matki i ojcowie posiadający dzieci) oraz właściwe przygotowanie do roli matki (kobiety ciężarne). Program realizowany był poprzez pracę realizatorów programu (pedagoga i psychologa) z uczestnikami w ich środowisku zamieszkania.

Liczba uczestników programu w 2012 r.	<b>46</b>
Liczba spotkań w 2012 r.	<b>67</b>
Liczba godzin programu w 2012 r.	<b>76</b>

### **Program psychoedukacyjny „Świadomy rodzic – szczęśliwsza rodzina”**

Program adresowany był do mieszkańców miasta Katowice, w szczególności do rodziców z dziećmi, którzy zgłaszali/zauważali istnienie problemów w relacjach z dziećmi, czuli się zagrożeni utratą wpływu na swoje dzieci oraz do rodziców, którzy gotowi byli podnosić swoje kompetencje wychowawcze oraz rozwijać nowe umiejętności przydatne w procesie wychowywania i opieki nad dziećmi.

Celem programu był rozwój kompetencji wychowawczych rodziców, uświadomienie im ich zasobów oraz deficytów w pełnionej roli rodzicielskiej, stosowanym stylu wychowawczym, edukacja w zakresie właściwego zaspokajania potrzeb członków rodziny, w zakresie właściwego komunikowania się pomiędzy członkami rodziny oraz nabycie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów a także nauka konstruktywnego radzenia sobie z trudnościami wychowawczymi i rozwojowymi dzieci i młodzieży.

Od kwietnia 2012 roku na wniosek Terenowego Punktu Pomocy Społecznej nr 9 rozpoczęto działania zmierzające do realizacji programu „Świadomy rodzic – szczęśliwsza rodzina” w postaci zajęć grupowych dla rodziców na terenie dzielnicy Katowice Murcki. Programem objęci zostali przede wszystkim rodzice dzieci uczęszczających do Świetlicy Św. Agaty oraz mieszkańcy dzielnicy Murcki.

Liczba uczestników programu w 2012r.	<b>12</b>
Liczba spotkań grupowych w 2012r.	<b>9</b>
Liczba godzin programu w 2012r.	<b>13</b>

### **Program „A, B, C i co dalej...?”**

Adresatami programu były dzieci będące mieszkańcami Katowic, w wieku 6 – 13 lat uczęszczające do szkół podstawowych oraz młodzież w wieku 14 – 19 lat uczęszczająca do gimnazjów i szkół średnich mające problemy w nauce, których rodzice wyrażają zgodę na udział w programie oraz korzystają ze wsparcia w Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach.

Celem programu była rozbudowa systemu wsparcia dzieci i młodzieży mających problemy w nauce poprzez organizację bezpłatnych korepetycji.

W okresie lipiec – sierpień 2012 r. korepetycje nie były udzielane z uwagi na przerwę wakacyjną w nauce. Koordynator programu zgłosił program do konkursu Pary Prezydenckiej RP „DOBRY KLIMAT DLA RODZINY” szczególnie podkreślając pracę wolontariusza udzielającego korepetycji w Świetlicy Środowiskowej nr 5.

Łączna liczba dzieci, które wzięły udział w programie w 2012 r.	<b>18</b>
Łączna liczba wolontariuszy, którzy wzięli udział w programie w 2012 r.	<b>6</b>
Łączna liczba godzin przepracowanych przez wolontariuszy w 2012 r.	<b>242</b>

### **„Macierzyństwo - mój czas”**

Sekcja Programu Aktywności Lokalnej na Rzecz Młodzieży „Postaw na siebie!” – w 2012 roku realizował program przeznaczony dla dziewcząt i młodych kobiet (w wieku 15-25 lat), które oczekują narodzin dziecka – pod nazwą „Macierzyństwo - mój czas”. Od czerwca do sierpnia br. podczas pierwszej edycji w/w oferty skorzystało ze wsparcia 5 uczestniczek, które miały możliwość czerpać wiedzę na temat ciąży, jej przebiegu, potrzeb kobiet ciężarnych, zmian zachodzących w organizmie kobiety spodziewającej się potomstwa i zdobywać umiejętności w zakresie opieki nad noworodkiem i małym dzieckiem korzystając z profesjonalnej pomocy oraz poradnictwa realizowanego podczas warsztatów ze specjalistami tj.: położną, dietetykiem, psychologiem. Biorąc również udział w spotkaniach i wyjściach integracyjnych oraz korzystając z konsultacji w ramach tworzenia Indywidualnego Planu Pomocy, jak również korzystając z zasiłków celowych przyznawanych uczestniczkom na poczet zakupu wyprawki dla noworodka oraz przyszłej mamy. W listopadzie 2012 r. zakończono rekrutację do II edycji – grupa przyszłych mam, które będą mogły skorzystać ze wsparcia specjalistów, liczy 7 osób. Planowany termin zakończenia II edycji – styczeń/luty 2013 r.

**Zadanie 6. Wspieranie rodziny poprzez objęcie dziecka opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego.**

Zadaniem placówek wsparcia dziennego jest utrzymanie dziecka w jego naturalnym środowisku poprzez wsparcie funkcji opiekuńczych i wychowawczych rodziny.

W zakresie potrzeb bytowych, umożliwiają dzieciom pobyt w godzinach popołudniowych, zapewniając wychowankom w tym czasie poczucie bezpieczeństwa i właściwe warunki do odpoczynku, życia społecznego i nauki oraz wyżywienie składające się z dwóch posiłków dziennie. Głównym celem powyższych oddziaływań jest efektywne przygotowanie dziecka do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu m. in. poprzez nabycie praktycznych umiejętności życiowych i społecznych przy jednoczesnym wsparciu rodziny poprzez pracę nastawioną na przezwyciężanie trudności opiekuńczo-wychowawczych oraz świadczenie specjalistycznego poradnictwa.

W ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach prowadzone są placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej jako:

**ŚWIETLICE SPECJALISTYCZNE**

Nazwa, numer i adres Świetlicy	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco)
Świetlica Specjalistyczna Nr 1, ul. Orkana 7a	23+5*
Świetlica Specjalistyczna Nr 2, ul. Powstańców 3	54+17*
Świetlica Specjalistyczna Nr 3, ul. Gliwicka 74a	38+11*
Świetlica Specjalistyczna Nr 4, ul. Świdnicka 35a	38+8*
Świetlica Specjalistyczna Nr 5, ul. Czecha 2	46+18*
<b>RAZEM</b>	<b>199+59*</b>

\*liczba dzieci, które otrzymały decyzje na pobyt w placówkach podczas wakacji letnich 2012 w ramach wolnych miejsc

**SPECJALISTYCZNE KLUBY MŁODZIEŻOWE**

Nazwa, numer i adres Klubu	Liczba dzieci, które skorzystały z placówki (narastająco)
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 1, ul. Orkana 7a	11
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 2, ul. Krakowska 138	26+2*
Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 3, ul. Czecha 2	10
<b>RAZEM</b>	<b>47+2*</b>

\*liczba dzieci, które otrzymały decyzje na pobyt w placówkach podczas wakacji letnich 2012 w ramach wolnych miejsc

**Placówki wsparcia dziennego prowadzone są także przez organizacje pozarządowe w formie świetlic i klubów młodzieżowych:**

Placówka	Adres	Liczba miejsc
Świetlica Środowiskowa przy Katolickiej Fundacji Dzieciom	40-061 Katowice ul. Kilińskiego 15	50
Środowiskowy Klub Młodzieżowy przy Katolickiej Fundacji Dzieciom	40-061 Katowice ul. Kilińskiego 15	25
Świetlica Środowiskowa zwana Klubem „Szansa dla Każdego”	40-096 Katowice ul. 3-go Maja 36	30
Świetlica Terapeutyczna im. św. Brata Alberta Caritas Archidiecezji Katowickiej	40-020 Katowice ul. Brata Alberta 4	36
Świetlica Terapeutyczna im. św. Jacka Caritas Archidiecezji Katowickiej	40-106 Katowice ul. Dębowa 23	40
Świetlica Środowiskowa im. św. Agata Caritas Archidiecezji Katowickiej	40-749 Katowice ul. Solskiego 2	30
Świetlica Środowiskowa im. św. Wojciecha Caritas Archidiecezji Katowickiej	40-093 Katowice ul. Chopina 8c/1	25



Świetlica Środowiskowa przy Rzymsko-Katolickiej Parafii św. Anny	40-749 Katowice Pl. Wyzwolenia 21	30
Świetlica Socjoterapeutyczna Fundacji dla Ludzi Potrzebujących Pomocy „Gniazdo”	40-124 Katowice ul. Morcinka 19a	40
Młodzieżowy Klub Wspierania Rozwoju Osobistego Fundacji dla Ludzi Potrzebujących Pomocy „Gniazdo”	40-124 Katowice ul. Morcinka 19a	15
Świetlica Środowiskowa zwana Ochronką dla Dzieci Przedszkolnych przy Rzymsko-Katolickiej Parafii św. J. Robotnika	40-146 Katowice ul. Milusińskiego 8	15
Świetlice Terapeutyczne i Ognisko Wychowawcze Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Dom Aniołów Stróżów”	40-857 Katowice ul. Gliwicka 148	50
Świetlica Środowiskowa Profilaktyczno-Wychowawcza im. św. Brata Alberta przy Parafii św. Barbary w Katowicach Giszowcu	40-485 Katowice ul. Młodzieżowa 10	55
<b>RAZEM</b>		<b>441</b>

### **Cel szczegółowy nr 3: Rozwój prorodzinnych form opieki nad dzieckiem**

**Zadanie 1. Podejmowanie działań zmierzających do utrzymania dziecka w rodzinie naturalnej poprzez kompleksową pomoc rodzinie w przewyższaniu sytuacji kryzysowych i problemowych w tym również poprzez objęcie rodziny wsparciem asystenta rodziny.**

Rodzinie przeżywającej sytuację kryzysową i problemową udzielana jest kompleksowa pomoc służąca utrzymaniu dziecka w rodzinie. Każda rodzina może skorzystać ze specjalistycznego poradnictwa, w tym zwłaszcza prawnego, i psychologicznego oraz mediacji rodzinnych czy terapii.

Rodziny przeżywające problemy w wypełnianiu swych funkcji mogły skorzystać także ze wsparcia asystenta rodziny. Celem usługi asystenta rodziny była poprawa sytuacji życiowej rodzin, w tym w szczególności stworzenie optymalnych warunków służących wychowywaniu dzieci i pokonywaniu bieżących problemów, nabycie i doskonalenie umiejętności społecznych rodziców i zwiększenie kompetencji rodzicielskich.

Liczba rodzin objętych usługą asystenta rodziny w 2012r.	Liczba rodzin, w których zakończono usługę asystenta rodziny w 2012r.	Liczba pracowników realizujących zadania asystenta rodziny w 2012 r.
<b>183</b>	<b>23</b>	<b>10</b>

**Zadanie 2. Zapewnienie wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez objęcie jej pomocą rodziny wspierającej.**

Rodziny wspierające mają pomóc rodzicom, którzy mają problemy z wykonywaniem swoich obowiązków opiekuńczo-wychowawczych. Wsparcie to ma polegać na sprawowaniu opieki nad dzieckiem i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Funkcję rodziny wspierającej będą mogły pełnić rodziny z najbliższego otoczenia dziecka po odbyciu odpowiedniego szkolenia organizowanego przez gminę. Rodzina wspierająca otrzyma zwrot kosztów świadczonej pomocy, co zostanie określone w umowie.

### **Priorytet 2. Zabezpieczenie socjalne rodziny.**

**Cel szczegółowy nr 1: Dostarczanie usług i świadczeń rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych.**

**Zadanie 2. Zaspakajanie potrzeb rodzin, które nie mogą być zaspakajane samodzielnie poprzez:**

- udzielanie pomocy materialnej,
- prowadzenie pracy socjalnej skierowanej na rodzinę, grupę i środowisko lokalne,
- udzielanie specjalistycznych usług i form pomocy.

W ramach tego zadania pracownicy Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii Sekcji Psychologiczno – Pedagogicznej realizowali poradnictwo specjalistyczne – psychologiczne i pedagogiczne. Przeznaczone było ono dla mieszkańców Katowic (bez względu na ich sytuację dochodową), rodzin w trudnej sytuacji życiowej, rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi, dla młodzieży oraz dla rodzin zastępczych i usamodzielnianych wychowanków. W zakres poradnictwa specjalistycznego

wchodziło diagnozowanie problemów osób/rodzin, ich zasobów i barier oraz udzielanie specjalistycznego wsparcia, pomocy psychologicznej i pedagogicznej, a także prowadzenie programów psychoedukacyjnych. Poradnictwo to miało na celu wzmocnienie poczucia odpowiedzialności osób, rodziców za własną sytuację życiową poprzez spożytkowanie własnych zasobów.

Asystenci rodziny Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii realizowali formę usług skierowanych do rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi. Wsparcie asystenta rodziny skupione było między innymi na: wspieraniu rodziny w pokonywaniu trudności i barier, pomocy w uzyskaniu poprawy sytuacji w różnych obszarach funkcjonowania społecznego, wdrożeniu prawidłowych postaw życiowych, rodzicielskich wszystkich członków rodziny, odbudowaniu więzi i relacji rodzinnych.

### ***Zadanie 3. Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich wsparcia materialnego i edukacyjnego oraz stworzenie możliwości uczestniczenia w zorganizowanych formach spędzania wolnego czasu.***

W ramach organizacji wsparcia edukacyjnego dla dzieci i młodzieży z ubogich rodzin Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii Sekcja Psychologiczno – Pedagogiczna realizowała **Program „A, B, C i co dalej...?”**. Realizacja tego programu została opisana we wcześniejszej części sprawozdania.

### ***Realizacja usług lokalnej sieci świetlic Specjalistycznych i Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej***

Świetlice Specjalistyczne i Specjalistyczne Kluby Młodzieżowe Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej są placówkami wsparcia dziennego typu specjalistycznego powołanymi do realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2011r. Nr 149, poz. 887 z późniejszymi zmianami) oraz zadań wynikających z miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych ustalonej uchwałą nr XXXIII/673/04 Rady Miasta Katowice z dnia 22 listopada 2004 r. w sprawie ustalenia „Miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych” z późniejszymi zmianami: uchwałą nr XLIX/1025/05 z dnia 7 listopada 2005 r. Rady Miasta Katowice, uchwałą nr LX/1374/06 z dnia 29 maja 2006 r. Rady Miasta Katowice, uchwałą nr XXI/413/08 z dnia 28 stycznia 2008 r. Rady Miasta Katowice oraz uchwałą nr LV/1135/10 z dnia 22 marca 2010 r. Rady Miasta Katowice.

### ***Informacja o działalności Świetlic Specjalistycznych MOPS w zakresie pracy z wychowankami:***

Świetlice adresowały swoją pomoc do dzieci i młodzieży w wieku 6-15 lat, uczęszczających do szkoły podstawowej lub gimnazjum, wywodzących się z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w szczególności z rodzin ubogich, rozbitych, niepełnych, niezaradnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym lub uzależnieniami.

Miały one na celu utrzymanie dziecka w jego naturalnym środowisku poprzez wsparcie funkcji opiekuńczych i wychowawczych rodziny. W zakresie potrzeb bytowych świetlice oferowały przez pięć dni w tygodniu:

- pobyt dzieci w placówkach w godzinach popołudniowych,
- wyżywienie składające się z dwóch posiłków dziennie,
- prowadzenie pracy wychowawczej z grupą,
- organizowanie terapii zajęciowej i treningów umiejętności społecznych,
- indywidualną pracę psychokorekcyjną z wychowankami,
- zajęcia socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne,
- organizowanie zajęć dla dzieci, w szczególności rekreacyjnych, wypoczynkowych, sportowych, kulturalno – oświatowych,
- nadzór w zakresie przestrzegania przez dzieci norm i zasad współżycia społecznego,
- kultywowanie zasad życia społecznego,
- monitoring systematycznej realizacji obowiązku szkolnego oraz pomoc w przewycięzaniu trudności w nauce,
- niezbędne kontakty z osobami, środowiskami, instytucjami znaczącymi dla dziecka.

Głównym celem powyższych oddziaływań było efektywne przygotowanie dziecka do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu, m. in. poprzez nabycie praktycznych umiejętności życiowych i społecznych, przy jednoczesnym wsparciu rodziny w formie pracy socjalnej oraz specjalistycznego poradnictwa psychologiczno – pedagogicznego.

### ***Informacja o realizacji obowiązku szkolnego przez wychowanków świetlic:***

Liczba dzieci, które otrzymały promocję do następnej klasy	<b>137/143*</b>
Liczba absolwentów klas III gimnazjum	<b>6</b>
Liczba absolwentów gimnazjów, którzy złożyli podania do szkół ponadgimnazjalnych	<b>6</b>

\*liczba dzieci uczęszczających do świetlicy

### **Informacja o działalności Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych MOPS w zakresie pracy z wychowankami:**

Działalność Klubów stanowiła kontynuację pracy socjoterapeutycznej Świetlic Specjalistycznych. Przeznaczone były dla młodzieży w wieku 12-18 lat, absolwentów szkoły podstawowej, uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych wywodzących się z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w szczególności z rodzin ubogich, rozbitych, niepełnych, niezaradnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym lub uzależnieniami. Kluby działały w godzinach popołudniowych 5 dni w tygodniu. Cele i zadania Klubów były tożsame z zadaniami Świetlic Specjalistycznych.

### **Informacja o realizacji obowiązku szkolnego przez wychowanków klubów:**

Liczba wychowanków, którzy otrzymali promocję do następnej klasy	<b>28/29*</b>
Liczba absolwentów klas III gimnazjum	<b>8</b>
Liczba absolwentów gimnazjów, którzy złożyli podania do szkół ponadgimnazjalnych	<b>8</b>

\*liczba dzieci uczęszczających do klubu

### **Wolontariat w Świetlicach Specjalistycznych i Specjalistycznych Klubach Młodzieżowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej:**

Liczba wolontariuszy w okresie sprawozdawczym (narastająco)	<b>32</b>
Liczba przepracowanych godzin przez wolontariuszy w okresie sprawozdawczym	<b>1543,5</b>

### **Programy adresowane do dzieci, młodzieży i ich rodzin realizowane w świetlicach i klubach:**

**Program „Równe szanse”** – program na rzecz integracji społeczności romskiej i polskiej w szczególności na rzecz dzieci wywodzących się z rodzin romskich oraz rodzin dysfunkcyjnych w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, w tym rodzin objętych pomocą Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach, przeciwdziałający marginalizacji i wykluczeniu społecznemu oraz problemowi opóźnionej dojrzałości szkolnej dzieci. Był adresowany do dzieci romskich i polskich w wieku 5 do 16 lat oraz do ich rodzin. Program realizowany był w 3 grupach na terenie Świetlicy Specjalistycznej nr 2 w Katowicach-Szopienicach, Świetlicy Specjalistycznej nr 3 w Katowicach-Załężu oraz w Świetlicy Specjalistycznej nr 5 w Katowicach - Zawodziu.

Realizacja programu zakładała dwa podstawowe cele:

1. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu rodzin romskich.
2. Objęcie dzieci i rodzin pochodzenia romskiego profesjonalnymi oddziaływaniami i wsparciem specjalistycznych placówek opiekuńczo – wychowawczych, jakimi są Świetlice Specjalistyczne Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach.

Liczba dzieci romskich objętych programem w roku 2012	Narastająco-16
Liczba rodzin romskich objętych programem w roku 2012	Narastająco-9
Liczba wolontariuszy zaangażowanych w realizację programu w roku 2012	3
Liczba godzin przepracowanych przez wolontariuszy w roku 2012	434,5

**Informacja o organizacji zajęć i imprez na rzecz wychowanków Świetlic Specjalistycznych i Specjalistycznych Klubów Młodzieżowych MOPS we współpracy z innymi organizacjami oraz instytucjami w roku 2012:**

- **Akcja „Zima w mieście”** – cykl zajęć dla wychowanków Świetlic Nr1-5 i Klubów Młodzieżowych Nr1-2 oraz dzieci ze środowiska w czasie ferii zimowych organizowanych we współpracy z MOSiR, CKK, MOS.
- **Akcja „Lato w mieście”** – cykl zajęć dla wychowanków Świetlic Nr1-5 i Klubów Młodzieżowych Nr1-2 oraz dzieci ze środowiska w czasie wakacji letnich organizowanych we współpracy z MOSiR, CKK, MOS.
- **Festyn z okazji Dnia Dziecka – V Ogólnokatowicki festyn** zorganizowany dla wychowanków Świetlic Nr 1-5 i Klubów Młodzieżowych Nr 1-2 we współpracy ze Stowarzyszeniem Na Rzecz Dzieci i Rodzin „HORYZONT”, AWF KATOWICE, Komendą Miejską Policji w Katowicach oraz Ośrodkiem Św. Jacka Caritas Archidiecezji Katowickiej, Katolicką Fundacją Dzieciom, Fundacją dla Ludzi Potrzebujących Pomocy „Gniazdo”, Stowarzyszeniem Św. Anny, Stowarzyszeniem „Szansa dla każdego”, Domem Aniołów Stróżów, oraz Domami Dziecka Stanica i Zakątek. Impreza była objęta honorowym Patronatem Prezydenta Miasta Katowice Pana Piotra Uszoka oraz Arcybiskupa Wiktora Skworca. W festynie udział wzięło około 500 dzieci.
- **Impreza ”BCC Dzieciom”** – impreza mikołajkowa dla wychowanków Świetlic Nr1-5 i Klubów Młodzieżowych Nr1-3, organizowana we współpracy z BCC w Expo Silesia w Sosnowcu (podczas imprezy wychowawcy i wolontariusze ze Świetlic i Klubów zorganizowali atrakcje w postaci malowania twarzy oraz stylizacji i koloryzacji włosów dla wszystkich dzieci).
- **Warsztaty Twórcze „Future Art”** – cykl warsztatów dla wychowanków Świetlic Nr 1-5 organizowanych przez Centrum Kultury Katowice im. Krystyny Bochenek prowadzonych przez p. Ewę Kokot – edukatora sztuki.
- **Zajęcia muzyczne** – cykl warsztatów dla wychowanków Świetlic Nr 1-5 organizowanych przez Centrum Kultury Katowice im. Krystyny Bochenek prowadzonych przez edukatora p. Zdzisława Smucerowicza.
- **Wernisaż „Artyści i ich dzieci”**– impreza dla wychowanków Świetlic Nr1-5 i Klubów Młodzieżowych Nr 1-3 oraz ich rodziców, organizowana przez Centrum Kultury Katowice im. Krystyny Bochenek prowadzona przez p. Ewę Kokot – edukatora sztuki.
- **Zajęcia teatralne** – cykl zajęć dla wychowanków Świetlicy Nr3, organizowanych przez Teatr Śląski im. Stanisława Wyspiańskiego wg projektu autorskiego aktorki p. Aliny Chechelskiej.
- **Festyn „Środek Lata”** – festyn dla wychowanków Świetlicy nr 4 oraz społeczności lokalnej dzielnicy Ligota, zorganizowany przez Świetlicę Nr 4 we współpracy z PALM.
- **Cykl warsztatów edukacyjnych** – (warsztaty komunikacyjne – „Skuteczne porozumiewanie się”, „Moja przyszłość”, „Twórcze myślenie”) dla wychowanków Świetlicy Nr5 zorganizowane we współpracy z Młodzieżowym Centrum Kreacji Katowice przy Pl. Grunwaldzkim.
- **Cykl warsztatów edukacyjnych** – warsztaty: Designu dla dzieci „Słowo-obraz-literatura”, „Malowanie dźwiękiem”, Improwizacji Tanecznej, Spektakl Taneczny z serii „Ogień” dla wychowanków Świetlic Nr1-5 i Klubów Młodzieżowych Nr1-3 zorganizowanych ww współpracy z Domem Oświatowym Biblioteki Śląskiej.
- **Międzypowiatowy Festiwal Zdrowia** – impreza, w której uczestniczyli wychowankowie Świetlicy Nr2 (prezentacja artystyczna), zorganizowana przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Katowicach.
- **Koncert Laureatów Festiwalu Piosenki Europejskiej „Eurosong”** – występ wychowanki ŚS-2 i koncercie organizowanym przez Wydział Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.
- **Międzyświeclicowy Turniej Piłki Nożnej** – turniej piłki nożnej halowej, organizowany cyklicznie latem i zimą dla wychowanków Świetlic Nr1-5 i Klubów Młodzieżowych Nr1-3 przy współpracy ze Stowarzyszeniem Na Rzecz Dzieci i Rodzin „HORYZONT” oraz MOSiR Katowice.
- **Wycieczka do Śląskiego Ogrodu Zoologicznego** – wycieczka zorganizowana dla wychowanków Świetlic Nr 1 i Nr 4 przy współpracy ze Stowarzyszeniem Na Rzecz Dzieci i Rodzin „HORYZONT”.
- **2-dniowa wycieczka na Jurę Krakowsko-Częstochowską** – wyjazd dla wychowanków Świetlicy Nr 1 i Klubu Młodzieżowego Nr1 przy współpracy ze Stowarzyszeniem Na Rzecz Dzieci i Rodzin „HORYZONT”.

#### **Zadanie 4. Doskonalenie form współpracy z instytucjami, organizacjami w celu lepszego rozeznania potrzeb i organizowania pomocy rodzinie.**

Pracownicy Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii –psycholodzy i pedagog oraz asystenci rodziny w ramach wykonywania swoich zadań podejmowali również współpracę z licznymi instytucjami, organizacjami w celu lepszego rozeznania potrzeb i organizowania pomocy rodzinie. Współpracowali z następującymi instytucjami:

- Poradnie Psychologiczno –Pedagogiczne z terenu Katowic – współpraca w ramach pracy z rodzinami z trudnościami opiekuńczo - wychowawczymi,
- Kuratorzy sądowi, Policja – współpraca w ramach pracy z rodzinami z trudnościami opiekuńczo - wychowawczymi,
- Regionalne Centrum Wolontariatu w Katowicach - współpraca w ramach realizacji programów wolontaryjnych realizowanych na rzecz mieszkańców Katowic,
- Przedszkola oraz szkoły podstawowe i gimnazjalne współpraca w ramach realizacji programów wolontaryjnych, programu „Romowie – Polacy do dialogu i współpracy” oraz programu „Moje dziecko”, a także w ramach realizacji usługi asystenta rodziny,
- Księgarnia „Świat ucznia” w Katowicach - współpraca przy realizacji programu romskiego,
- Wizyta studyjna w Urzędzie Miasta oraz Szkole Podstawowej w Żywcu w ramach realizacji programu „Romowie – Polacy do dialogu i współpracy”,
- Dom Dziecka „Zakątek”, Dom Dziecka „Tęcza” oraz Dom Dziecka „Stanica” – współpraca w ramach usługi asystenta rodziny,
- Przychodnie Rejonowe i Specjalistyczne, Poradnie Zdrowia Psychicznego – w sprawach dotyczących zdrowia i leczenia dzieci i dorosłych.

#### **Cel szczegółowy nr 2: Rozwijanie aktywności własnej i umiejętności zaspokajania potrzeb rodziny.**

**Zadanie 1. Tworzenie i realizacja grupowego wsparcia odpowiadającego na potrzeby rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz ze specyficznymi problemami: niepełnosprawności, uzależnień, przemocy, mniejszości etnicznych, narodowych i innych, we współpracy ze społecznością lokalną.**

W ramach tego zadania realizowane były przez pracowników Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii Sekcji Psychologiczno - Pedagogicznej następujące programy:

- Program Wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych „SŁONECZNIK”,
- program „Romowie - Polacy do dialogu i współpracy”,

#### **Program Wolontariat na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych „SŁONECZNIK”**

Adresatami programu „Słonecznik” są osoby starsze i niepełnosprawne, które z powodu swojego wieku i/lub niepełnosprawności wymagają wsparcia ze strony Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach.

Celem programu było rozszerzenie oferty wsparcia nakierowanej na utrzymanie więzi społecznych i zwiększenie poczucia bezpieczeństwa w środowisku zamieszkania osób starszych i niepełnosprawnych.

Łączna liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych wsparciem wolontariusza w 2012 r.	<b>12</b>
Łączna liczba wolontariuszy, która wzięła udział w programie w 2012 r.	<b>13</b>
Łączna liczba godzin przepracowanych przez wolontariuszy w 2012 r.	<b>643</b>

#### **Program „Romowie - Polacy do dialogu i współpracy”**

Program skierowany do rodzin romskich objętych pomocą społeczną i realizowany przez Sekcję Psychologiczno - Pedagogiczną we współpracy z Wydziałem Edukacji Urzędu Miejskiego w Katowicach, szkołami i z przedstawicielami społeczności romskiej.

Celem programu było wyposażenie dzieci romskich w książki i artykuły szkolne.

Program otrzymał dofinansowanie z Ministerstwa Edukacji Narodowej. Przyznane środki finansowe zostały wykorzystane w całości.

Kwota dotacji przyznanej w 2012 r.	<b>14 000</b>
Ilość szkół biorących udział w realizacji programu w 2012 r.	<b>15</b>
Ilość uczniów objętych programem w 2012 r.	<b>40</b>

**Ponadto Ośrodek Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej realizuje następujące programy:**

**Z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:**

- program pomocy psychologicznej dla ofiar przemocy w rodzinie pt.: „Grupa psychoedukacyjna dla osób doznających przemocy w środowisku rodzinnym”.

Zajęcia odbywają się w formule grupowej i wzięło w nich udział **35** osób.

W ramach programu odbyło się **49** spotkań.

- program korekcyjno-edukacyjny przeznaczony dla osób stosujących przemoc w rodzinie pt.: „Program dla osób mających problem ze złością, agresją o stosujących przemoc w rodzinie. Zajęcia odbywają się w formule grupowej i wzięło w nich udział **20** osób. W ramach programu odbyły się **33** spotkania.

W mieście Katowice od 2011r. realizowany jest program pt.: „Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy i ochrony ofiar na lata 2011-2015”. Program ten został przyjęty Uchwałą Rady Miasta Katowice Nr XI/172/11 z dnia 22.06.2011 r. o objęty jest odrębnym sprawozdaniem.

**Z zakresu uzależnień:**

Konsultanci ds. uzależnień realizują program edukacyjno-diagnostyczny „Ja i alkohol” przeznaczony do osób, u których zaobserwowano fakty świadczące o możliwości występowania problemu alkoholowego. Celem programu jest rozpoznawanie przez klientów własnego stylu picia, negatywnych konsekwencji wynikających z używania alkoholu oraz edukacja na temat problematyki alkoholowej, a w efekcie rozpoznawanie problemu alkoholowego. Zajęcia odbywają się w formule grupowej a integralną ich częścią są spotkania indywidualne z prowadzącym konsultantem. W ramach programu odbyło się **88** spotkań, w których udział wzięło **151** osób.

**Zadanie 2. Inicjowanie naturalnych grup wsparcia i grup samopomocowych przy wykorzystaniu wolontariatu i zasobów środowiska lokalnego oraz wsparcia asystenta rodziny.**

Wsparcie asystenta rodziny opisane zostało w priorytecie 1, celu szczegółowym 3, zadaniu 1.

**Zadanie 3. Tworzenie i realizacja projektów nakierowanych na zapobieganie zjawiskom bezrobocia, bezdomności i wykluczenia społecznego.**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach tworzy i realizuje programy i inicjatywy mające na celu zapobieganie zjawiskom bezrobocia i wykluczenia społecznego. Oferta wsparcia obejmuje m.in.:

- realizację programu w oparciu o formułę wolontariatu osób pozostających bez pracy, w ramach którego osoby bezrobotne mogą zdobyć doświadczenie zawodowe, uzyskać nowe umiejętności, sprawdzić się podczas wykonywania obowiązków nałożonych przez pracodawcę, ale także rozbudować swoje umiejętności interpersonalne podczas rozmowy z pracodawcą oraz odzyskać poczucie własnej wartości i godności;
- udostępnianie pracowni komputerowej wyposażonej w 4 stanowiska komputerowe podłączone na stałe do Internetu, w której prowadzone były konsultacje indywidualne z zakresu obsługi komputera oraz wykorzystania Internetu w zakresie poszukiwania pracy.

Ponadto, w celu kompleksowego wsparcia osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej Ośrodek ściśle współpracował na podstawie podpisanych porozumień z takimi instytucjami rynku pracy jak: Powiatowy Urząd Pracy, Ochotnicze Hufce Pracy w Katowicach, jak również z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Katowicach. Dzięki tej współpracy prowadzona była intensywna aktywizacja zawodowa klientów w postaci m.in. skierowania do uczestnictwa w aktywnych formach wsparcia oferowanych przez Urząd Pracy (takich jak: pośrednictwo pracy, informacja zawodowa, staże, przygotowania zawodowe, prace interwencyjne, roboty publiczne, wsparcie doradców zawodowych, kluby pracy itp), a w szczególności do przekazywania ofert pracy w pierwszej kolejności. Ponadto w październiku w siedzibie CPS odbyły się 2 - godzinne warsztaty pt. „Kompetencje zawodowe i społeczne a wybór zatrudnienia”. Celem warsztatów było samookreślenie uczestników predyspozycji i umiejętności zawodowych. Spotkanie skierowane było do osób w wieku do 30 r.ż., które poszukują zatrudnienia. Warsztaty były zorganizowane przez Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej WUP w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery pod patronatem Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Na szczególną uwagę zasługuje projekt systemowy realizowany w MOPS Katowice pt. „Damy radę – program aktywizacji zawodowej i społecznej w Katowicach” współfinansowany ze środków unijnych. Działania podejmowane w ramach projektu obejmowały kompleksowe wsparcie rodzin, głównie poprzez zastosowanie instrumentów aktywnej integracji. Ofertę instrumentów aktywnej integracji tworzą:

- **Usługa Asystenta rodziny** – mająca na celu prowadzenie pogłębionej pracy socjalnej z rodzinami wieloprogowymi. Celem uruchomienia usługi jest poprawa sytuacji życiowej rodzin z problemami

opiekuńczo - wychowawczymi, w tym w szczególności stworzenie optymalnych warunków służących wychowywaniu dzieci i pokonywaniu bieżących problemów, nabycie i doskonalenie umiejętności społecznych rodziców i zwiększenie kompetencji rodzicielskich. Usługa była realizowana przez 2 asystentów na terenie miasta Katowice, objęto nią **34** rodziny w ramach projektu systemowego.

- **Usługa trenera pracy.** W ramach której praca z klientami wzorowana jest na modelu Job coachingu z powodzeniem wykorzystywanym w krajach zachodniej Europy i ma na celu: podniesienie kompetencji społeczno – zawodowych klienta zwiększających jego szansę na podjęcie pracy.

- **Organizacja poradnictwa specjalistycznego służącego przywróceniu samodzielności życiowej.** Instrument realizowany był w formie konsultacji indywidualnych przez pracowników Sekcji Psychologiczno – Pedagogicznej i obejmował diagnozowanie problemów rodzin, ich zasobów i barier oraz udzielanie wsparcia w postaci pomocy psychologicznej i pedagogicznej.

- **Organizacja i finansowanie poradnictwa i wsparcia indywidualnego oraz grupowego w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności społeczno-zawodowych umożliwiających docelowo powrót do życia społecznego, w tym powrót na rynek pracy i aktywizację zawodową.** Praca z klientem w ramach tego instrumentu polegała na prowadzeniu poradnictwa i wsparcia indywidualnego w zakresie wzrostu jego kompetencji w dążeniu do aktywizacji zawodowej.

- **Klub Integracji Społecznej.** W ramach Klubu realizowane były zadania z zakresu aktywizacji społeczno – zawodowej. Na zajęcia w klubie składają się warsztaty komunikacyjne, zajęcia z zakresu poszukiwania pracy, planowania, rozwoju kompetencji, zajęcia komputerowe, konsultacje z doradcą zawodowym, pośrednikiem pracy oraz Trening Umiejętności Społecznych (w tym w formie wyjazdowej). Elementem aktywizacji będzie także włączanie osób zagrożonych wykluczeniem w życie kulturalne Katowic.

W ramach projektu systemowego realizowane były także w dzielnicach miasta Katowice Programy Centrum Aktywności Lokalnej (PCAL). Szczegółowy opis zadań realizowanych w ramach: **Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Nikiszowcu, Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Szopienicach, Programu Centrum Aktywności Lokalnej w Załężu, Programu Aktywności Lokalnej na Rzec Młodzieży w Katowicach „Postaw Na Siebie”, Programu Integracji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych „Teraz My!”, Giszowieckiego Centrum Aktywności Lokalnej** został zawarty w złożonych odrębnie sprawozdaniach z realizacji programów.

#### ***Zadanie 4. Tworzenie i realizacja grupowego wsparcia w zakresie nabywania umiejętności społecznych, opiekuńczo-wychowawczych, podwyższania kompetencji rodzicielskich.***

W ramach tego zadania realizowane były przez pracowników Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii Sekcji Psychologiczno - Pedagogicznej następujące programy:

- program „A, B, C i co dalej...?”,
- program „Romowie - Polacy do dialogu i współpracy”,
- program „Moje dziecko”,
- program psychoedukacyjny „Świadomy rodzic – szczęśliwsza rodzina”,

Realizacja tych programów została opisana we wcześniejszej części sprawozdania. Programy te obejmowały treści profilaktyczne i edukacyjne. Koncentrowały się na treściach służących nabywaniu przez rodziców umiejętności społecznych i opiekuńczo – wychowawczych.

### **Priorytet 3. Edukacja podstawą rozwoju indywidualnego potencjału i zdolności dziecka**

#### **Cel szczegółowy 1: Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.**

Na terenie miasta Katowice podjęto następujące działania mające na celu wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży:

- w przedszkolach prowadzona jest obserwacja dzieci przez wychowawców, pedagogów i psychologów w celu diagnozy pedagogicznej i realizacji stosownej pomocy psychologiczno-pedagogicznej,

- organizuje się wczesne wspomaganie rozwoju dla dzieci w wieku od 0-6 lat (lub dłużej, jeżeli wydana została decyzja o odroczeniu spełniania obowiązku szkolnego) przez miejskie przedszkola z oddziałami integracyjnymi, Specjalistyczną Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną oraz placówki, dla których organem prowadzącym nie jest miasto Katowice (m.in. Niepubliczna Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „InCorpore” – 195 dzieci zostało objętych tego rodzaju zajęciami),

- poradnie psychologiczno-pedagogiczne przeprowadziły w roku 2012 – **5 518** diagnoz,
- poradnie psychologiczno-pedagogiczne prowadziły zajęcia indywidualne i grupowe, których celem było wspieranie dzieci i młodzieży, którzy posiadają specjalne potrzeby edukacyjne,
- prowadzono zajęcia rewalidacyjne dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych – objęto **701** uczniów,
- prowadzono nauczanie indywidualne, którymi objętych było **272** uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych,
- prowadzono zajęcia wyrównawcze, mające na celu pomoc uczniom w opanowaniu materiału objętego programem nauczania,
- prowadzono zajęcia edukacyjno-wychowawcze, które organizowane były przez szkoły jak i przez świetlice środowiskowe,
- udział uczniów w Miejskich Programach Profilaktycznych,
- stypendia szkolne – w 2012r. wydano **1 744** decyzje o przyznaniu stypendium dla uczniów miasta Katowice,
- zasiłki szkolne – w 2012r. wydano **64** decyzje o przyznaniu zasiłku szkolnego dla uczniów miasta Katowice,
- dofinansowanie posiłków dla wychowanków/uczniów miejskich przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów, szkoły przysposabiającej do pracy (stała współpraca wychowawców i pedagogów szkolnych placówek oświatowych z Oddziałami Terenowymi MOPS) – pomocą objęto ponad **2 tys.** uczniów,
- dofinansowanie zakupu podręczników dla uczniów w ramach Rządowego Projektu Pomocy Uczniom „Wyprawka szkolna” – w 2012r. pomocą zostało objętych **1 897** uczniów.

Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży przez udział w programach realizowanych z funduszy europejskich:

**1. „Bądź Przedsiębiorczym – program aktywizacji młodzieży szkół zawodowych i średnich zawodowych przeciw wykluczeniu”** Projekt realizowany w ramach *Priorytetu VII – Promocja Integracji Społecznej. Działanie 7.2.- Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej, Poddziałanie 7.2.1. - Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym* w formie szkoleń tradycyjnych na temat przedsiębiorczości, szkoleń e-learningowych, doradztwa z zakresu podejmowania inicjatyw gospodarczych, wsparcia doradcy zawodowego i coaching. Z programu skorzystali uczniowie Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących nr 3 im. E. Abramowskiego oraz Zespołu Szkół nr 4 im. T. Klenczara.

**2. „Rozwiń skrzydła - wyrównywanie szans edukacyjnych oraz rozwijanie pasji szansą na lepszą przyszłość uczniów i uczennic Szkoły Podstawowej nr 59 w Katowicach”** Projekt realizowany jest w okresie od stycznia 2011 r. do grudnia 2012 r. przez Szkołę Podstawową nr 59 im. Jana Matejki w Katowicach. Grupą docelową jest 263 uczniów szkoły. Celem projektu było wyrównywanie dysproporcji edukacyjnych oraz rozwój kompetencji kluczowych i zainteresowań uczniów a także podniesienie jakości oferty edukacyjnej Szkoły. Cel ten realizowano m.in. poprzez:

- zajęcia specjalistyczne i wyrównawcze,
- zajęcia pozalekcyjne ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych,
- doposażenie Szkoły w pomoce dydaktyczne.

**3. „Szkolny Ośrodek Kariery”.** Projekt realizowany jest w okresie od stycznia 2011 r. do grudnia 2012 r. przez Gimnazjum nr 5 im. Pawła Stellera w Katowicach. Grupą docelową było 170 uczniów szkoły. Projekt ma na celu przygotowanie uczniów i uczennic Gimnazjum do świadomego wyboru dalszej drogi kształcenia a także wychowanie aktywnych ludzi przygotowanych do wejścia na rynek pracy. Cel ten realizowano poprzez utworzenie w Gimnazjum tzw. Szkolnego Ośrodka Kariery, w ramach którego podejmowano następujące działania:

- zajęcia grupowe z uczniami prowadzone przez doradców zawodowych,
- zajęcia indywidualne z uczniami prowadzone przez doradców zawodowych,
- stworzenie bazy informacyjnej dotyczącej rynku pracy,
- doposażenie Gimnazjum w pomoce dydaktyczne.

**4. „Aby start był łatwiejszy”** Projekt realizowany był w okresie od stycznia 2011 r. do grudnia 2012 r. przez Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 w Katowicach. Grupą docelową było 42 uczniów klas I-III Szkoły Podstawowej nr 18 im. Karola Miarki wchodzącej w skład Zespołu. Projekt miał na celu podniesienie poziomu i jakości wykształcenia uczniów z jednoczesnym rozwijaniem kompetencji komunikowania się z otoczeniem.

Cel ten realizowano m.in. poprzez:

- badania przesiewowe mowy,
- zajęcia terapii logopedycznej,



- doposażenie Zespołu w pomoce dydaktyczne.

**5. Zajęcia dodatkowe dla dzieci uczęszczających do przedszkoli z oddziałami integracyjnymi.** Projekt realizowany od września 2011 r. do lutego 2013 r. Projektem objętych zostało 6 placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Katowice. Są to Miejskie Przedszkole nr 15, Miejskie Przedszkole nr 41, Miejskie Przedszkole nr 47, Miejskie Przedszkole nr 50, Miejskie Przedszkole nr 67 oraz Miejskie Przedszkole nr 91. Wszystkie wymienione przedszkola posiadają oddziały integracyjne. Celem projektu jest wzmocnienie atrakcyjności i podniesienie jakości oferty edukacyjnej instytucji systemu oświaty realizujących wychowanie przedszkolne, wzmocnienie zdolności dzieci do przyszłego zatrudnienia oraz tworzenie warunków równych szans edukacyjnych poprzez udzielenie wsparcia instytucjom systemu oświaty oraz osobom napotykałym na bariery o charakterze środowiskowym, ekonomicznym, geograficznym i zdrowotnym utrudniające lub uniemożliwiające dostęp do usług edukacyjnych. Cel ten zostanie osiągnięty m.in. poprzez:

- przeprowadzenie zajęć dodatkowych dla dzieci,
- przeprowadzenie zajęć wspólnych dla rodziców i dzieci,
- zorganizowanie grup wsparcia w formie warsztatów dla rodziców,
- doposażenie przedszkola w pomoce dydaktyczne.

**6. Otwórz Radosną Przyszłość.** Program realizowany od września 2011 r. do lipca 2013r. w ramach Działanie 9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty; Poddziałanie 9.1.1 Zmniejszanie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej. Projekt realizowany jest przez Miejskie Przedszkole nr 70 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 4 w Katowicach. Projekt ma na celu wyrównywanie szans edukacyjnych, rozwój kluczowych kompetencji i wzmocnienie zdolności wychowanków do przyszłego zatrudnienia poprzez uatrakcyjnienie i podniesienie jakości oferty edukacyjnej Przedszkola. Cel ten zostanie osiągnięty m.in. poprzez:

- wdrożenie i realizację programu Klucz do uczenia się – jest to program wychowania przedszkolnego wg teorii Lwa Wygotskiego;
- zorganizowanie zajęć rozwijających zainteresowania i zdolności dzieci;
- aktywne uczestnictwo rodziców w realizacji projektu;
- doposażenie przedszkola w pomoce dydaktyczne.

### **Cel szczegółowy 2: Promowanie i wspieranie uzdolnionych uczniów.**

Na terenie miasta Katowice podjęto następujące działania mające na celu promowanie i wspieranie uczniów zdolnych:

- wyróżnienia uczniów na poziomie szkoły, np. listy gratulacyjne, wyróżnienia, nagrody,
- prowadzenie zajęć pozalekcyjnych mających na celu rozwijanie zainteresowań uczniów zdolnych,
- przygotowanie uczniów do turniejów, mistrzostw i konkursów na poziomie szkolnym, międzyszkolnym, miejskim, wojewódzkim, krajowym oraz międzynarodowym,
- realizowanie na terenie szkół europejskich programów edukacyjnych, m.in. „Zajęcia pozalekcyjne dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych ogólnokształcących”,
- zajęcia prowadzone przez miejskie placówki wychowania pozaszkolnego (Pałac Młodzieży, Młodzieżowy Dom Kultury, Międzyszkolny Ośrodek Sportowy) tj. zajęcia artystyczne, informatyczne, sportowe, techniczne, turystyczno-krajoznawcze i przedmiotowe – liczba uczestników zajęć wynosiła 7 133 wychowanków,
- Realizacja Miejskiego Programu Stypendialnego dla Uczniów Szczególnie Uzdolnionych „PRYMUS” – w 2012r. przyznano 151 stypendiów.

Wspieranie uczniów zdolnych przez udział w programach realizowanych z funduszy europejskich: „**Nauka drogą do sukcesu na Śląsku**” - „Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych” w województwie śląskim. Projekt systemowy Urzędu Marszałkowskiego w Katowicach przeznaczony był dla uczniów szczególnie uzdolnionych z przedmiotów matematyczno – przyrodniczych i technicznych, uczęszczających do szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, zlokalizowanych na terenie miasta Katowice, spełniających dodatkowo kryteria dochodowe.

**Szkoła Praktycznej Ekonomii – Konkurs na najlepsze młodzieżowe miniprzedsiębiorstwo „Produkcji 2012”** –uczestniczy Zespół Szkół nr 1 im. J. Ziętka. Projekt miał na celu opracowanie i wprowadzenie innowacyjnych narzędzi do zajęć z przedmiotu ekonomia w praktyce oraz zwiększenie skuteczności edukacji uczniów szkół ponadgimnazjalnych poprzez kształtowanie kluczowych kompetencji, takich jak inicjatywność i przedsiębiorczość.

### **Cel szczegółowy 3: Wzbogacanie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży.**

Na terenie miasta Katowice podjęto następujące działania mające na celu wzbogacanie oferty edukacyjnej dla dzieci i młodzieży:

- zajęcia pozalekcyjne realizowane w ramach Środowiskowego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Środowiskowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii,
- zajęcia pozalekcyjne o charakterze edukacyjnym: w szkołach podstawowych udział brało 14 078 uczniów, w gimnazjach uczestniczyło 5 105 uczniów, w liceach ogólnokształcących 2 692 uczniów brało udział w tego typu zajęciach,
- zajęciach w ramach programów finansowanych przez Unię Europejską, m.in. Program Comenius, Leonardo da Vinci, „Szkolny Ośrodek Kariery” (Gimnazjum Nr 5), „Zajęcia dodatkowe dla dzieci z przedszkoli z oddziałami integracyjnymi (6 przedszkoli), „Zajęcia pozalekcyjne dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych ogólnokształcących”,
- zajęcia dodatkowe prowadzone przez miejskie placówki wychowania pozaszkolnego.

### **Priorytet 4. Sport, rekreacja i wypoczynek.**

#### **Cel szczegółowy nr 2: Promocja form spędzania czasu wolnego przez młodzież, sprzyjających rozwojowi zainteresowań i przeciwdziałaniu nudzie.**

Realizacja przedmiotowych założeń w Wydziale Sportu i Turystyki w 2012 r. odbywała się poprzez wykonywanie zadań zawartych w systemie pokrywających się z zadaniami, do których został powołany Wydział. Wspieranie działalności katowickich klubów i stowarzyszeń sportowych w 2012 roku odbywało się w drodze otwartych konkursów ofert o udzielenie dotacji podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych w celu upowszechniania kultury fizycznej, sportu i turystyki w celu realizacji następujących zadań:

- „Szkolenie dzieci i młodzieży w dziedzinie sportu, turystyki i rekreacji” w 2012 r.,
- „Prowadzenie Środowiskowych Programów Profilaktycznych w formie pozalekcyjnych zajęć sportowych” w 2012 r. - w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi oraz narkomanii, zadanie realizowane przez Uczniowskie Kluby Sportowe,
- „Organizacja imprez sportowych i turystycznych w okresie od dnia podpisania umowy do 30 czerwca 2012 r.”,
- „Organizacja imprez sportowych i turystycznych od dnia podpisania umowy do 31 grudnia 2012 r.”,
- „Akcja Zima 2012 – organizacja zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży”,
- „Akcja Lato 2012 – organizacja zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży”,
- „Organizacja uprawiania sportu” - I edycja,
- „Organizacja uprawiania sportu” - II edycja,
- Szkolenie dzieci i młodzieży w dziedzinie sportu, turystyki i rekreacji w dyscyplinie hokej na lodzie”,
- „Prowadzenie Środowiskowych Programów Profilaktycznych w formie pozalekcyjnych zajęć sportowych w dyscyplinie hokej na lodzie”.

Środki finansowe przekazywane katowickim klubom sportowym pozwalają im na prowadzenie bieżącej, całorocznej działalności szkoleniowej. Z dotacji pokrywane są min. koszty stałe ( czynsze, wynajmy, obsługa techniczna itp. ), sprzęt sportowy, stroje sportowe, akcesoria i urządzenia sportowe, wynagrodzenia trenerów i księgowych, transport na turnieje i obozy, wyżywienie i zakwaterowanie na turniejach i obozach, napoje i drobny poczęstunek itp. Ponadto Miasto w formie dotacji współfinansuje również organizację imprez sportowo-rekreacyjnych dla mieszkańców, a także wspomaga w znaczący sposób organizację zajęć dla dzieci i młodzieży pozostającej w mieście w trakcie ferii zimowych ( Akcja Zima) oraz wakacji letnich ( Akcja Lato). W zajęciach organizowanych przez kluby i stowarzyszenia uczestniczą tysiące dzieci i młodzieży, dla których uprawianie sportu i rekreacji stanowi alternatywny sposób na spędzanie czasu wolnego, rozwijanie swoich umiejętności i zainteresowań oraz zabawę. Obserwujemy ciągle wzrost liczby dzieci i młodzieży trenujących w klubach w stosunku do lat ubiegłych. Dzięki dotacji ze strony miasta katowickie kluby i stowarzyszenia sportowe mogły realizować wymienione zadania przedstawiając bogatą ofertę sportową dla katowickich dzieci i młodzieży zarówno pod względem różnorodności zajęć, jak ich powszechnej dostępności.

W 2012 roku na terenie Miasta Katowice również zorganizowano różnego rodzaju imprezy rekreacyjno-sportowe, plenerowe, festyny, mitingi, a także promowano rozwój różnorodnych form aktywnego wypoczynku. Do najważniejszych tego rodzaju przedsięwzięć zaliczyć można m.in. :

1.	Noworoczny turniej piłki siatkowej kobiet
2.	Nieoficjalne Mistrzostwa Katowic Gimnazjów w piłce nożnej halowej
3.	Turniej półfinałowy o awans do centralnej ligi koszykówki kobiet
4.	Ogólnopolska liga dzieci i młodzieży w ju-jitsu sportowym
5.	Półfinał Mistrzostw Polski w koszykówce w kategorii juniorów
6.	Ćwierćfinał Mistrzostw Polski w koszykówce młodzieży młodzik starszy U-14
7.	XIX bieg uliczny im. W. Korfatego
8.	Półfinałowy turniej Mistrzostw Polski junierek U18 w koszykówce
9.	Mistrzostwa Katowic w szachach błyskawicznych
10.	II miejski turniej mężczyzn w piłce nożnej
11.	Nightskating
12.	Młodzieżowe Mistrzostwa Polski Żaków młodszych w hokeju
13.	Powitaj puchar w Katowicach
14.	Turniej półfinałowy Mistrzostw Polski w koszykówce w kategorii młodzik starszy
15.	III międzynarodowe zawody pływackie Puchar Polski Masters
16.	I Mistrzostwa Śląska w unihokeju
17.	Turniej koszykówki i zawody pływackie z okazji Dni Polsko - Czeskich
18.	VI Otwarte Mistrzostwa Polski w Iaido
19.	Międzynarodowy turniej unihokeja z okazji Dni Polsko - Czeskich
20.	Amatorska liga piłki siatkowej
21.	Liga Murckowska 2012
22.	Turniej mistrzów II ligi w piłce siatkowej
23.	I Love Rally 2012
24.	Mistrzostwa Polski w półmaratonie we wrotkarstwie szybkim
25.	II turniej rugby na wózkach
26.	VII turniej petanque o puchar Prezydenta Miasta Katowice
27.	Imprezy towarzyszące Euro 2012
28.	I turniej piłki nożnej szkół gimnazjalnych
29.	Turniej piłki nożnej Emeczka Cup
30.	„Dbam o siebie - Żyję zdrowo”
31.	Parkowa liga koszykówki Streetball 2012
32.	Puchar Delaneya
33.	IV Mistrzostwa Katowic w siatkówce plażowej

34.	Grand Prix Polski w Petanque
35.	Wyścig maratoński we wrotkarstwie szybkim
36.	Mistrzostwa Polski kurierów rowerowych
37.	Turniej piłki nożnej Silesia Cup 2012
38.	III turniej piłki siatkowej kobiet drużyn I i II ligowych
39.	I rajd katowicki
40.	Symultana szachowa
41.	Sportowy festyn w Szopienicach
42.	Turnieje sportowe w ramach obchodów 90-lecia Klubu Sportowego „Hetman 22”
43.	V Memoriał im. Jana Czaji w zapasach
44.	XVII Memoriał Szachowy im. Emila Oleja
45.	Jesienna Liga Murckowska
46.	Turniej piłki siatkowej mężczyzn dla amatorów
47.	Zimowe Mistrzostwa Polski Masters w pływaniu
48.	Śląsko Maras Gomitwa
49.	Mistrzostwa Polski w szachach
50.	Współzawodnictwo sportowe szkół
51.	Zawody strzeleckie dla szkół ponadgimnazjalnych
52.	VI edycja zawodów wspinaczkowych „Boulder Klaustrofobia”
53.	Halowy turniej piłkarski
54.	Międzynarodowy turniej w gimnastyce artystycznej
55.	XI Mistrzostwa Polski w halowej piłce nożnej
56.	Turniej dzieci i młodzieży w ju-jitsu sportowym
57.	II trzeźwościowy turniej siatkarski
58.	Finał indywidualnych Mistrzostw Polski w skacie
59.	Zawody samochodowe „Testosteron Rally Challenge”
60.	Rozgrywki śląskiej ligi baseball
61.	IX Mistrzostwa Katowic w narciarstwie alpejskim
62.	IV Przedszkolandia Pływacka
63.	III turniej piłki nożnej im. K. Kossoka
64.	Międzynarodowy turniej hokeja o Puchar Śląska
65.	Turniej piłki nożnej HDK „Krwiodawcy kontra reszta Świata”
66.	Zawody sportowo-obronne
67.	IV Mistrzostwa Śląska szkół w brydżu

68.	II turniej minikoszykówki o Puchar gen. Ziętka
69.	Turniej piłki ręcznej chłopców
70.	VI sztafetowe biegi przełajowe „Powstańcze pomniki”
71.	XII edycja ligi hokeja na lodzie
72.	Turniej mini piłki nożnej
73.	Bieg Patrolowy
74.	V turniej piłki nożnej dziewcząt ze szkół podstawowych i gimnazjalnych
75.	Zawody sportowe AWF-alia 2012
76.	Nagroda Prezydenta Miasta Katowice w dziedzinie sportu
77.	Turniej piłkarski dla dzieci i młodzieży
78.	Zawody wędkarskie z okazji Dnia Dziecka
79.	Mistrzostwa Śląska juniorów w szachach
80.	Zawody jeździeckie osób niepełnosprawnych
81.	Turniej piłkarski dla dzieci i młodzieży z okazji Dnia Dziecka
82.	Parafialny turniej szachowy z okazji Dnia Dziecka
83.	Akademickie Mistrzostwa Polski w piłce nożnej
84.	Turniej strzelecki bractwa kurkowego
85.	Zakończenie rywalizacji sportowo-rekreacyjnej szkół
86.	II Międzynarodowe Spotkania ze Sportem
87.	XXI Spotkania Dzieci
88.	VII Regionalny Miting w kolarstwie
89.	Mistrzostwa Polski w kulturystyce i fitness
90.	II Katowicka Spartakiada Specjalna
91.	Mistrzostwa Polski w ju – jitsu seniorów i seniorek
92.	Impreza tenisowa z okazji Dnia Dziecka
93.	Imprezy towarzyszące EURO 2012 – Ogród kibica
94.	Turniej piłki nożnej dla mieszkańców Katowic
95.	Impreza sportowa MINI EURO 2012
96.	Towarzyski Turniej piłki nożnej
97.	Konferencja metodyczno – szkoleniowa w koszykówce
98.	Festiwal Aikido
99.	Amatorskie zawody jeździeckie

100.	Spartakiada dla dzieci i młodzieży
101.	III turniej piłki nożnej im. Ernesta Wilnowskiego
102.	IV etap 69 Tour de Pologne
103.	Mini Tour de Pologne
104.	Nikisz Moto Party
105.	Zawody straeleckie w wieloboju myśliwskim „O Czarny Diment ziemi Śląskiej”
106.	XIII Międzynarodowy Turniej Tenisowy Katowice Cup
107.	Festyn dzielnicowy
108.	2-gi letni turniej piłki nożnej juniorów
109.	Turniej Skata z okazji Dni Szopienic
110.	IV Turniej Golfowy o Puchar Mieszkańców Katowic
111.	Turniej piłki nożnej „Krwiodawcy kontra reszta Świata”
112.	II środowiskowy turniej koszykarski
113.	II turniej szachowy
114.	Sztafetowe biegi przełajowe
115.	Turniej tenisa dla dzieci
116.	Memoriał im. Józefa Kocurka
117.	Jesienne spotkania rodzinne
118.	Mistrzostwa Polski juniorów w ju-jitsu
119.	Zakup strojów za zajęcie III miejsca w Mistrzostwach Polski w piłce nożnej junierek
120.	Projekt promujący Nordic Walking
121.	Nagrody za zwycięstwo w Turnieju Orlika o Puchar Premiera Donalda Tuska
122.	„Pogoń za lisem”
123.	IX Integracyjna Spartakiada Przedszkolaków
124.	Liga Piłkarska
125.	XI Delfiniada Pływacka XV Gimnazjada Pływacka
126.	Zakup sprzętu sportowego dla „UKS Bonito”
127.	Turniej dla dzieci i młodzieży w ju-jitsu sportowy
128.	V Międzynarodowy Turniej Barbórkowy w szermierce

129.	Turniej piłki nożnej kibiców GKS-u Katowice
130.	I Turniej piłki siatkowej kobiet
131.	II Międzynarodowy Turniej Barbórkowy im. Jana Wartaka w koszykówce

Reasumując należy stwierdzić, że wszystkie działania podejmowane przez Wydział Sportu i Turystyki w 2012 r. miały na celu popularyzację sportu, aktywnego wypoczynku oraz zdrowego trybu życia jako sposobu spędzania wolnego czasu przez rodzinę.

***Zadanie 1: Realizacja projektów służących zdrowemu stylowi życia, przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym tj. alkoholizmowi, narkomanii itp., oraz biernym formom spędzania wolnego czasu.***

Zadanie to jest realizowane przez Wydział Edukacji między innymi poprzez:

- realizację treści edukacyjnych i profilaktycznych wynikających z podstawy programowej w ramach przedmiotów: biologia, wychowanie do życia w rodzinie, wychowanie fizyczne, oraz lekcji wychowawczych ( tzn. godzin do dyspozycji wychowawcy) i wyjazdy uczniów na wycieczki szkolne o charakterze rekreacyjnym,

- funkcjonowanie w szkołach oddziałów sportowych ( w szkołach podstawowych-14, gimnazjach-21 i w Liceum Ogólnokształcącym -1). Dyscypliny, w których prowadzone jest szkolenie sportowe to: piłka nożna, piłka siatkowa, piłka ręczna, koszykówka, pływanie i szermierka.

Ponadto wszystkie szkoły, każdego roku, wdrażają szkolny program wychowawczy oraz szkolny program profilaktyki, które są opracowywane i dostosowywane do potrzeb środowiska danej placówki i uwzględniają treści związane z promocją zdrowia i zdrowego stylu życia.

Kolejny rok z rzędu, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Katowicach realizowała w katowickich szkołach podstawowych i gimnazjach programy:

- „Dbam o siebie żyję zdrowo”, którego celem jest promocja zdrowego stylu życia w aspekcie psychologicznym. W programie uczestniczyło 20 szkół.

- „Trzymaj Formę”, którego celem jest promocja zdrowego stylu życia w aspekcie prawidłowego odżywiania i aktywności fizycznej. W programie uczestniczyło 25 szkół podstawowych, 21 gimnazjów i 1 przedszkole.

***Zadanie nr 2. Zagospodarowanie w okresie wakacyjnym czasu wolnego dzieciom i młodzieży poprzez ich udział w imprezach i zajęciach organizowanych w ramach „Akcji Lato” i „Akcji Zima”.***

**Realizacja zadania przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach**

W 2012 roku w zajęciach w ramach organizacji letniego i zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży w Świetlicach i Klubach prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe, a także całodobowe placówkach opiekuńczo-wychowawczych skorzystało **1350** dzieci, w tym:

- w ramach letniego wypoczynku 789 dzieci,
- w ramach zimowego wypoczynku 561 dzieci.

Dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Katowice przygotowano liczne atrakcje i zajęcia np. konkursy i turnieje sportowe, dyskoteki, zajęcia w ramach kółek zainteresowań, quizy, zajęcia plastyczne, muzyczne, informatyczne, internetowe, kulinarne itp.

Dzieci uczestniczyły w wielu świetlicowych i między-świetlicowych imprezach, imprezach organizowanych bądź dotowanych przez Urząd Miasta, Pałac Młodzieży, Domy Kultury, w imprezach plenerowych w Parku Kościuszki i Parku Chorzowskim (Wesołe Miasteczko, Planetarium, ZOO, Rura Park, Skansen). Dzięki współpracy tutejszego Ośrodka z Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji, przez cały okres wakacji dzieci korzystały ze wszystkich kąpielisk otwartych oraz boisk i sal gimnastycznych.

Wzorem lat ubiegłych Świetlice Specjalistyczne i Specjalistyczne Kluby Młodzieżowe Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w ramach limitu miejsc, przyjmowały dzieci ze środowiska lokalnego, nie będące dotychczas pod opieką Świetlic oraz Klubu. Dzieci te nie spędzały samotnie czasu wakacji na swoich podwórkach lub w domach rodzinnych, tylko miały możliwość uczestniczenia w zajęciach przygotowanych przez Świetlice i Klub. Dzięki temu miały zapewnioną właściwą opiekę, bezpieczeństwo oraz mogły aktywnie i konstruktywnie spędzić czas podczas ferii i wakacji. Z tej formy opieki skorzystało 11 dzieci ze środowiska lokalnego.

## **Realizacja zadania przez Wydział Kultury Urzędu Miasta Katowice**

W czasie ferii zimowych Miejskie Instytucje Kultury przygotowały dla najmłodszych mieszkańców naszego miasta wiele rozmaitych form spędzania wolnego czasu: warsztaty (plastyczne, muzyczne, teatralne), wycieczki, wyjścia do kina i teatru, zajęcia świetlicowe. Różne formy spędzania wolnego czasu były organizowane w zależności od indywidualnego charakteru poszczególnych instytucji i pozwalały na wybór zajęć w zależności od zainteresowań dzieci. Większość zajęć odbywała się bezpłatnie, za wyjątkiem niektórych wyjść do teatrów, kin czy wycieczek, które były częściowo lub w całości finansowane przez uczestników. Zajęcia w ramach akcji „Zima w mieście” cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród najmłodszych mieszkańców Katowic. Akcja „Zima w mieście 2012” w miejskich instytucjach kultury była monitorowana przez pracowników Wydziału Kultury.

### **Instytucja Promocji i Upowszechniania Muzyki „Silesia”, ul. 3 maja 31 a**

Instytucja Promocji i Upowszechniania Muzyki „Silesia” w ramach AKCJI ZIMA W MIEŚCIE 2012 zorganizowała 18 koncertów, których wysłuchało 760 słuchaczy w następujących ośrodkach:

- 31.I.2012r. godz. 10.00 MDK Murcki, ul Kołodzieja 42
- 31.I.2012r. godz. 11.15 MDK Podlesie, ul. Sołtysia
- 31.I.2012r. godz. 12.30 MDK Załęże, ul. Gliwicka 214
  
- 1.II.2012r. godz. 10.00 MDK1000- lecie, ul 1000 - lecia 5
- 1.II.2012r. godz. 11.15 MDK Koszutka, ul. Grażyńskiego 47
- 1.II.2012r. godz. 12.30 MDK Giszowiec, Plac pod lipami 1
  
- 2.II.2012r. godz. 11.30 MBP filia 32, ul. Grzyński 19 b
- 2.II.2012r. godz. 13.00 MBP filia 14, ul. Piastów 20
- 2.II.2012r. godz. 14.15 MBP filia 16, ul. Wajdy 21
  
- 3.II.2012r. godz. 9.30 OCHOJEC, ZSP nr 2, ul. Sobańskiego 86
- 3.II.2012r. godz. 10.30 OCHOJEC, Przedszkole nr 84, ul. Targowa 13
- 3.II.2012r. godz. 11.30 OCHOJEC, Przedszkole nr 46, ul. Gen. Jankego 111
  
- 6.II.2012r. godz. 9.30 CENTRUM, Przedszkole nr 6, ul. Uniwersytecka 15
- 6.II.2012r. godz. 10.30 CENTRUM, Przedszkole nr 67 ul. Roździeńskiego 88
  
- 7.II.2012r. godz. 9.30 DĄBRÓWKA MAŁA, Przedszkole nr 60, ul. Hallera 60
- 7.II.2012r. godz. 10.30 DĄBRÓWKA MAŁA, ZSP nr 3, ul. Grzegorzka 4
- 7.II.2012r. godz. 11.30 DĄBRÓWKA MAŁA, Przedszkole nr 38, ul. Hallera 72
- 7.II.2012r. godz. 12.30 CENTRUM, Przedszkole nr 74, ul. Roździeńskiego 96

Koncerty cieszyły się dużym zainteresowaniem zarówno dzieci jak i młodzieży. Program został przystosowany do możliwości percepcyjnych słuchaczy.

Wystąpili:

- Bartosz Pieszka - wibrafon, słowo
- Tomasz Bura - fortepian
- Karol Grzeszczuk - akordeon
- Alicja Przytuła - słowo

### **Galeria Sztuki Współczesnej BWA, al. W. Korfańskiego 6**

Galeria Sztuki Współczesnej BWA w Katowicach podobnie jak w latach ubiegłych, również i w tym roku aktywnie włączyła się w organizację akcji „ZIMA W MIEŚCIE”. Warsztaty, od lat niezmiennie cieszące się dużą popularnością, tym razem korelowały z wystawą „Bliźniemu swemu...” prezentującą prace wybitnych artystów polskich, będące darami na rzecz Fundacji im. św. Brata Alberta. Nawiązując do twórczości artystów nurtu surrealistycznego, głównym celem działań warsztatowych był spontaniczny akt twórczy bazujący na wyrażaniu wizualnym percepcji wewnętrznej. Swobodna zonglerka sensem i formą skłaniała do czerpania z nieopohamowanej wyobraźni. Zapis procesu twórczego - wizje groteskowe, z pogranicza jawy i snu, fantazmaty - wykreowały obrazy burzące logiczny porządek rzeczywistości.

Zajęcia odbywały się nieodpłatnie.

Łącznie odbyło się 13 warsztatów, w których wzięło udział 247 osób.



Ponadto w ramach Akcji „Zima w Mieście” Galeria Sztuki Współczesnej BWA w Katowicach umożliwiła również darmowe zwiedzanie wystawy „Blížniemu swemu...” dla grup dzieci i młodzieży z Katowic oraz okolicznych miast. Wystawę zwiedziło **56** osób. Łącznie w akcji „ZIMA W MIEŚCIE 2012” w Galerii Sztuki Współczesnej BWA wzięły udział **303** osoby.

### **Śląski Teatr Lalki i Aktora „Ateneum”, ul. św. Jana 10**

Śląski Teatr Lalki i Aktora „Ateneum” w Katowicach w ramach akcji „ZIMA W MIEŚCIE 2012” zagrał **16** spektakli (tj. 7 tytułów ze swojego repertuaru), w tym jedno przedstawienie w terenie, w Żywcu w ramach XV Bajkowych Spotkań Teatralnych Zima 2012. Przedstawienia były zróżnicowane, przeznaczone dla widza przedszkolnego, szkolnego i młodzieży gimnazjalnej oraz licealistów. Wszystkie spektakle cieszyły się dużym powodzeniem i były grane na Scenie Ateneum oraz w Galerii Ateneum. W Galerii można było obejrzeć wystawę Prota Jarnuszkiewicza „NIEOBECNOŚĆ”. W czasie ferii zimowych 2012 r. odbywały się również lekcje teatralne prowadzone przez pedagoga panią Bogumiłę Kurcab-Karkoszkę. Tematem lekcji były: lalki teatralne – jakie rodzaje lalek są wykorzystywane w teatrach lalek, jak się nimi animuje, z czego są zrobione; scenografia - co to jest scenografia, kto jest twórcą scenografii i po co jest ona w teatrze; muzyka w teatrze – kto pisze muzykę do spektakli, jakie ona ma znaczenie w realizacji przedstawień oraz lekcje o historii teatru lalek na przestrzeni wieków. Dzieci były oprowadzane po teatrze, mogły również zrobić sobie z aktorami i lalkami pamiątkowe zdjęcia. Z **5** lekcji teatralnych w tym roku skorzystały **454** osoby.

W ramach Akcji „Zima w Mieście 2012” Teatr realizował również programy: „Babcia, Dziadek i Ja” oraz „Nas Troje i Więcej”. W ramach tych programów nasze spektakle zobaczyły **32** osoby.

Na przedstawieniach w czasie ferii zimowych było **225** osób specjalnej troski ze Szkół i Ośrodków dla Niepełnosprawnych oraz dzieci – podopiecznych MOPS ze Świetlic Środowiskowych i Caritas. W/w dzieci wraz z opiekunami gościły w naszym Teatrze po znacznie obniżonej cenie biletów. Na przedstawieniach nie zabrakło również indywidualnych widzów.

Łącznie przedstawienia ŚTLiA „Ateneum” obejrzało **1 557** widzów.

Tytuły spektakli granych w czasie Akcji „Zima w mieście 2012”:

- „Tygrys Pietrek”,
- „Pocztówka z Meksyku”,
- „Skarb Babuchy Burczymuchy” ,
- „Naranaszi, czyli czarodziejski owoc”,
- „Pastorałka dla woła i osła”,
- „Bajka o szczęściu”,
- „Daleka podróż Andersena”.

### **Muzeum Historii Katowic, ul. Szafranka 9**

W okresie Akcji „Zima w mieście 2012” Muzeum Historii Katowic przygotowało warsztaty plastyczne i teatralne, połączone z poznaniem projektów kostiumów i scenografii Ewy Starowieyskiej na wystawie czasowej w budynku muzeum przy ul. ks. J. Szafranka 9. Natomiast w Dziale Etnologii Miasta na Nikiszowcu i w Pracowni Teatralno-Filmowej przy ul. Kopernika dzieci z półkolonii zwiedzały wystawy: malarstwa i grafiki katowickich plastyków, malarstwa Grupy Janowskiej, projekty kostiumów i scenografii Barbary Ptak. Zajęcia warsztatowe prowadzone były dla uczniów szkół podstawowych – uczestników półkolonii, organizowanych przez katowickie szkoły, kluby osiedlowe i Młodzieżowy Dom Kultury w terminie od 30 stycznia do 10 lutego 2012 r. Miały one formę zamkniętą (wcześniejsza rezerwacja) i były połączone z poczęstunkiem w kawiarni muzealnej. W warsztatach brały udział dzieci w grupach, razem było **369** uczestników.

W budynku Muzeum Historii Katowic przy ul. ks. J. Szafranka 9 odbyły się warsztaty teatralne: „Sztuka obserwacji i rozwijania empatii na podstawie dzieł Ewy Starowieyskiej”, „Ciało jako instrument wyrażania siebie i emocji w oparciu o prace Ewy Starowieyskiej”, „Elementy ruchu scenicznego na podstawie wybranych dzieł Ewy Starowieyskiej”, w których dzieci uczestniczyły z entuzjazmem i zaangażowaniem. Natomiast zdolności manualne i wyobraźnię dziecięcą, zainspirowaną projektami kostiumów Starowieyskiej można dostrzec w niezwykle udanych pracach – własnych projektach kostiumów uczestników warsztatów plastycznych. Dobór różnych środków oraz materiałów plastycznych i pasmanteryjnych umożliwił wykonanie profesjonalnych projektów strojów postaci, wymyślonych przez dzieci. Razem w warsztatach i zwiedzaniu wzięło udział **481** osób.

### **Centrum Kultury Katowice im. K. Bochenek Pl. Sejmu Śląskiego 2**

Centrum Kultury Katowice im. K. Bochenek w ramach akcji „ZIMA W MIEŚCIE 2012” w okresie ferii zimowych zorganizowało następujące wydarzenia dla dzieci i młodzieży:

### ***I. Działania skierowane do dzieci***

Działalność edukacyjna:

1. Muzyczna Scena Edukacyjna – zabawy edukacyjne o tematyce zimowej, gra na instrumentach, czynny udział w improwizorium na fortepianie, W. A. Mozart – 6 zajęć (30.01 – 09.02 ), w których uczestniczyło 79 dzieci.

2. Future Artist warsztaty zimowe Autoportrety-Pudełka-Kolekcja (30.01 – 04.02.2012), warsztaty były zorganizowane dla 4 grup, w których łącznie uczestniczyło 78 dzieci.

Działalność wystawiennicza:

#### **GALERIA 5**

Kolekcja Sztuki Dziecka 2011 Pałac pokoleń. 60 lat Pałacu Młodzieży w Katowicach – nie prowadzono statystyki uczestnictwa.

Ściana Sztuki Dziecka - publiczna prezentacja filmu Future Artist wraz z pokazem kolekcji prac dziecięcych powstałych w roku 2011 w ramach działań edukacji kulturalnej CKK – nie prowadzono statystyki uczestnictwa.

### ***II. Działania skierowane do dzieci, młodzieży***

Działalność estradowa - cykl W Starym Kinie „Co mój mąż robi w nocy” – 09.02.2012 r., frekwencja 90 osób(10 dzieci i młodzieży).

Ośrodek Edukacji Kulturowej - Judaika czyli warsztaty tradycyjnych pieśni żydowskich 28.01.2012 r. – frekwencja 12 osób (2 dzieci, 4 młodzieży, 6 dorosłych).

Ile mamy wolności – wykład – 03.02.2012 r. – frekwencja 80 osób (40 dorosłych, 40 młodzieży)

Japonia w centrum - warsztaty kaligrafii 27.01.2012 – frekwencja 50 osób(25 dzieci, 15 młodzieży, 10 dorośli)

Japonia czterech kolorów – wykład – 10.02.2012 – frekwencja 120 osób (20 dzieci, 50 młodzieży, 50 dorosłych) Zajęcia stałe OEK 425 osób (25 dzieci, 50 młodzieży, 350 dorosłych).

### ***III. Działania skierowane do młodzieży***

Działalność wystawiennicza:

1. GALERIA ENGRAM - Trauman show Miłosz Wnukowski – frekwencja 176 osób

2. GALERIA SEKTOR I – „Za Marksem bez Boga Laicyzacja życia społeczno-politycznego w Polsce Ludowej 1945-1989” frekwencja 195 osób.

„Wymiana” Elżbieta Jabłońska Śląska Kolekcja Sztuki Współczesnej - frekwencja 371 osób

3. GALERIA PIĘTRO WYŻEJ - Śląskie wizje natury - Jubileusz 15-lecia Okręgu Śląskiego Związku Polskich Fotografów – frekwencja 331 osób.

4. GALERIA PUSTA - Śląskie. Zmiana. 2011 wystawa zbiorowa – frekwencja 103 osób, Fragment Kolekcji Świąteł Maria Pyrlik – frekwencja 209 osób

Liczba osób ogółem uczestnicząca w w/w przedsięwzięciach w okresie od 28 stycznia do 12 lutego ok. **2320**.

### **Miejski Dom Kultury „Koszutka”, ul. Grażyńskiego 47**

Miejski Dom Kultury „Koszutka” w Katowicach podczas ferii zaproponował dzieciom i młodzieży w wieku od 6 do 17 lat różnorodne zajęcia:

- warsztaty taneczne, podczas których dzieci nabywały umiejętności nauki tańca dancehall, hip – hop i house. Gośćmi warsztatów byli także uczniowie Szkoły Podstawowej Nr 10 w Katowicach,

- zabawy ruchowe i zajęcia sportowe, gdzie dzieci ćwiczyły umiejętność współdziałania w grupie podczas gier i zabaw zespołowych, szybkość, celność i zręczność podczas sztafet oraz umiejętność gry w ping – ponga, która zakończyła się Turniejem w pierwszym i drugim tygodniu ferii. W ramach zajęć sportowych zaproponowano dzieciom także Turniej gier planszowych,

- zajęcia wokalne – muzyczne, podczas „wędrowek” muzycznych dzieci ilustrowały muzykę, rozwiązywały zagadki muzyczne i ćwiczyły dykcję,

- warsztaty plastyczne, gry i zabawy interakcyjne, konkursy z nagrodami.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się tańce integracyjne zaproponowane grupom przedszkolnym. Dzieci bawiły się przy muzyce tańców dawnych i współczesnych, ćwiczyły poczucie rytmu stosując różne instrumenty i rekwizyty. Bardzo podobała się uczestnikom drużynowa gra terenowa „Ślady zimy” rozbudzająca poczucie więzi z otaczającym światem przyrody, kształtująca umiejętność pracy zespołowej

oraz Bal karnawałowy „Tropem Lucky Lucka”, gdzie uczestnicy akcji „Zima w mieście”, współtworząc atmosferę balu, pomagali w jego realizacji, opiekując się grupami przedszkolnymi.

Ogółem w akcji uczestniczyło **310** dzieci.

### **Miejski Dom Kultury „Ligota”, ul. Franciszkańska 33**

Akcja „Zima w mieście 2012” organizowana przez Miejski Dom Kultury „Ligota”, w dniach 30 stycznia do 10 lutego 2012 r. obfitowała w zajęcia prowadzone przez instruktorów placówki, warsztaty i pokazy prezentowane przez zaproszonych gości oraz inne atrakcje dla wszystkich chętnych dzieci w wieku szkolnym, przebywających podczas ferii w dzielnicy Ligota. Ferie upłynęły pod hasłem „Cyrk”.

W pierwszym tygodniu akcji „Zima w mieście”, dzieci wzięły udział: w warsztatach plastycznych, gdzie mogły się zapoznać z tematyką cyrkową, rysowały na sztalugach pastelami afisz cyrkowy, występy akrobatów i dzikich zwierząt; w warsztatach dziennikarskich; w zajęciach ruchowo – muzyczno – zręcznościowych, gdzie przygotowywały się do nauki żonglowania oraz układały tekst do utworu J.Fucika „Wejście gladiatorów”, w zajęciach teatralnych, podczas, których dzieci zostały wprowadzone w specyficzny świat sztuki cyrkowej; w zajęciach iluzji, gdzie młodzi adepci mieli okazję poznać tajemnice świata magii i nauczyć się kilku sztuczek. 31 stycznia uczestnicy zajęć odwiedzili też Teatr Lalek „Banaluka” w Bielsku – Białej, gdzie obejrzeni piękne przedstawienie: „Czarnoksiężnik z Krainy Oz”. Spektakl wzbudził w małych teatromanach sporo entuzjazmu. Dużym zainteresowaniem dzieci, cieszyły się także środowe zajęcia kuglarskie, które zostały przygotowane przez Katowicką Grupę Artystyczną „KAGART”. Uczestnicy mieli szanse uczenia się jazdy na monocyklu i chodzenia na szczudłach, nauki żonglowania oraz artystycznego formowania balonów. W czwartek odbyły się kolejne zajęcia stacjonarne w MDK „Ligota”, a w piątek cała grupa młodych uczestników zajęć, wybrała się do Centrum Wspinaczkowego „Transformator”, gdzie mogła spożytkować swą energię na naukę wspinania z profesjonalnymi instruktorami wspinaczki.

Drugi tydzień ferii, jak i poprzedni, rozpoczął się zajęciami stacjonarnymi prowadzonymi przez instruktorów MDK „Ligota” (zajęcia plastyczne, ruchowo - muzyczne, teatralne, iluzji, dziennikarskie). We wtorek 7 lutego, po raz kolejny, dzieci miały okazję odwiedzić Teatr Lalek „Banaluka” w Bielsku – Białej, w którym tym razem obejrzały spektakl pt. „Calineczka”. W środę odbyły się zajęcia kuglarskie prowadzone przez zaproszonych gości - instruktorów Katowickiej Grupy Artystycznej „KAGART”, którzy poprowadzili zajęcia nauki żonglowania talerzykami, kręcenia „diabła”, nauki jazdy na monocyklu czy poruszania się na małych szczudłach. W czwartek odbyły się zajęcia ruchowo - muzyczne (zabawy z kolorowymi piłkami i chodzenie po linie); teatralne (ćwiczenia oddechu i aparatu mowy, wymyślanie nazwy cyrku i pseudonimów artystycznych); dziennikarskie (tworzenie artykułu o tematyce cyrkowej) i muzyczne (prezentacje muzyczno – wokalne, śpiewanie piosenki feryjno cyrkowej). W ostatnim dniu zajęć w piątek 10 lutego odbyła się zabawa cyrkowa (zajęcia muzyczno – taneczne) oraz niespodzianka, młodych adeptów sztuki cyrkowej z pokazem iluzji odwiedził prawdziwy prestydygitator, który dał pokaz magii cyrkowej oraz nauczył dzieci kilku czarodziejskich sztuczek. Występ cieszył się dużym zainteresowaniem młodych iluzjonistów. W akcji „Zima w mieście 2012” w Miejskim Domu Kultury „Ligota” wzięło udział 265 uczestników, a największym zainteresowaniem cieszyły się wyjazdy do teatrów, wyjście na ściankę wspinaczkową oraz zajęcia stacjonarne prowadzone przez instruktorów MDK „Ligota”.

### **Miejski Dom Kultury „Bogucice - Zawodzie” ul. Marcinkowskiego 13**

W dniach 30.01.2012 – 10.02.2012 w Miejskim Domu Kultury odbył się cykl warsztatów artystycznych prowadzonych w ramach akcji „Zima w mieście 2012”, które objęły swoim zasięgiem dzieci szkół podstawowych dzielnic Zawodzie i Bogucice. W warsztatach brało udział ogółem 833 dzieci, w tym w dziale Zawodzie: 368 dzieci, a w dziale Bogucice: 465 dzieci. Przeprowadzono warsztaty artystyczne takie jak: fotograficzne, plastyczne, psycho – edukacyjne, wiedzy o filmie, muzyczne, teatralne, ruchowe (taneczne), sztuk walki.

Dzieci odwiedziły także w ramach wyjść i wycieczek: salę zabaw Figlarnia, Kino Imax w Katowicach, gdzie obejrzały film „Kot w butach”, Centrum Scenografii Polskiej, Cinema Park w Krakowie oraz Skansen w Chorzowie.

W zajęciach warsztatowych brały też udział grupy zewnętrzne - dzieci ze Szkoły Podstawowej nr 10 w Katowicach. Odpowiedzialnymi za warsztaty artystyczne oraz koordynację całej akcji byli instruktorzy: Katarzyna Tomczyk i Krystian Utkowski (dział Zawodzie) i Rafał Piętka (dział Bogucice). Największą popularnością wśród dzieci i młodzieży cieszyły się warsztaty wiedzy o filmie oraz warsztaty taneczne.

### **Miejski Dom Kultury „Południe”, ul. Boya Żeleńskiego 83**

W akcji „Zima w mieście 2012” we wszystkich obiektach MDK „Południe” uczestniczyło ogółem 1031 dzieci i młodzieży. Największą popularnością cieszyły się spektakle teatralne, zajęcia komputerowe, sala zabaw „Nibylandia”, zajęcia i konkursy plastyczne, warsztaty przyrodnicze oraz spotkania z rycerzem oraz aktorem. Akcja przebiegła zgodnie z planem z wyjątkiem obiektu w Podlesiu, gdzie w drugim tygodniu ferii z powodu niskiej frekwencji zajęcia zostały zawieszono. Poniżej przedstawiamy najciekawsze imprezy zorganizowane podczas akcji „Zima w mieście” w MDK „Południe”.

### **1. Spektakle teatralne:**

W dniach 1 i 8 lutego MDK „Południe” w Kostuchnie, gościł teatrzyk dla dzieci. Przedstawiono spektakle „Królewna Fasolka” oraz „Tajemnica skarbu na kurzej nóżce”. Spektakle spotkały się z żywym odbiorem młodej widowni.

### **2. Warsztaty i konkursy przyrodnicze oraz plastyczne:**

W trakcie warsztatów przyrodniczych dzieci przygotowały m.in. tzw. „pędownik” czyli zimowy odpowiednik zielnika, służący do nauki rozpoznawania drzew i krzewów w stanie bezlistnym. Uczestnicy projektowali także gry przyrodnicze oraz układali puzzle o tematyce ekologicznej m.in. „Jak oszczędzać wodę”. Zainteresowaniem cieszył się konkurs plastyczno-przyrodniczy p.t. „Ptaki w zimie”. Dzieci malowały na dużych formatach temperą polskie ptaki w szacie zimowej. Drugim tematem konkursu była sztuka XX w. Za czynny udział w zajęciach uczestnicy zostali nagrodzeni książkami. Zajęcia plastyczne pod nazwą „Owocowe ZOO” polegały na wykonywaniu kompozycji zwierząt z warzyw i owoców.

### **3. Wyjazdy wycieczkowe oraz spotkania z rycerzem i aktorem:**

Gościem akcji „Zima w mieście” był członek bractwa rycerskiego, który prezentował średniowieczne zwyczaje. Prezentowana była zbroja rycerska, strój giermka, broń oraz średniowieczne zabawy plebejskie. W piątki na zajęciach gościł aktor, który proponował zabawy i improwizacje teatralne.

Ponadto dużym zainteresowaniem cieszyły się wyjazdy do Planetarium, Teatru „Ateneum” oraz sali zabaw „Nibylandia”.

## **Miejski Dom Kultury „Szopienice – Giszowiec”, ul. Gen. Hallera 28**

Zajęcia z dziećmi w ramach akcji „Zima w mieście” w 2012 roku odbywały się w dniach od 30 stycznia do 10 lutego, od poniedziałku do piątku w godz. od 10.00 do 14.00. Zajęcia były bezpłatne (wyjątkiem były: bilety na przejazd oraz wejście do kina czy Planetarium). W zajęciach uczestniczyło codziennie około 12 dzieci. Akcja „Zima w mieście 2012” rozpoczęła się zajęciami integracyjnymi, które umożliwiły współpracę między dziećmi, a także wspólne stworzenie regulaminu Objazdowego Klubu Zimowego. W tym czasie dzieci uczestniczyły w licznych zajęciach plastycznych (ceramika, prace inspirowane sztuką wschodu, wykonanie ilustracji do książek), grach i zabawach językowych, grach planszowych i logicznych, quizach rozwijających wyobraźnię i kreatywność, zadaniach wymagających spostrzegawczości i precyzji, a także w zajęciach ruchowych (zawody sportowe, gra w piłkę nożną i siatkówkę, zajęcia sprawnościowe z wykorzystaniem: piłki, skakanki, jojo, paletki, kręgli itp.). Dzieci chętnie brały udział w zaproponowanych zadaniach i zabawach wykazując się zdobytą wiedzą i różnymi umiejętnościami. Najwięcej radości sprawiało dzieciom uczestniczenie w zajęciach sportowych (zawody drużynowe, udział w grach zespołowych). uż popularnością cieszyły się także wspólne wyjścia, wśród nich: wyjazd do Planetarium w Chorzowie, do kina na seans filmowy (film pt. „Alwin i wiewiórki 3”) oraz na warsztaty plastyczne organizowane przez Biuro Wystaw Artystycznych w Katowicach (dzieci miały możliwość obejrzeć wystawę, zapoznać się z różnymi technikami w sztuce oraz stworzyć własne prace z wykorzystaniem różnorodnych materiałów). W trakcie dziesięciodniowych zajęć dzieci przeżyły wiele niezapomnianych przygód.

Łącznie w zajęciach uczestniczyło **104** dzieci.

## **Filia nr 1 Miejskiego Domu Kultury „Szopienice-Giszowiec”, ul. Obr. Westerplatte 10, Katowice**

W dniach 30.01.2012-10.02.2012 w godz. 10.00-14.00 w Filii nr 1 MDK „Szopienice-Giszowiec” odbywały się zajęcia w ramach akcji „Zima w mieście”. Średnia dzienna liczba uczestników oscylowała w granicach 20, co daje w sumie ok. 200 uczestników. Akcja „Zima w mieście” odbywała się pod hasłem „W bajkowym zakątku z Julianem Tuwimem”. Dzieci poprzez zabawę poznawały bajki znanego poety. Podczas różnych zajęć tj. kalambury, zajęcia plastyczne, zabawy drużynowe dzieci miały okazję rozwinąć zdolności interpersonalne. Ogromnym powodzeniem cieszyły się konkursy, w których trzeba było wykazać się wiedzą, lub umiejętnościami plastycznymi, wokalnymi a także tanecznymi, dzieci bardzo chętnie brały w nich udział. Często też organizowane były zajęcia ruchowe – zabawy z chustą terapeutyczną, gry w siatkówkę czy dwa ognie. Oprócz zajęć w Filii nr 1 MDK „Szopienice-Giszowiec” odbyły się również zajęcia wyjazdowe. Dzieci uczestniczyły m.in. na bezpłatnych warsztatach sztuki walki Capoeira organizowanych przez Klub

Sportowy Capoeira Camangula w Katowickim Obiekcie Mosiru przy ul. Józefowskiej 40, a także w Centrum Sztuki Filmowej na spotkaniu z astronomią oraz na bajce zatytułowanej Nocturna. Na zakończenie zajęć odbyła się dyskoteka pożegnalna, na której dzieci dostały drobne upominki. Łącznie w zajęciach uczestniczyło **200** dzieci

### **Filia nr 2 Miejskiego Domu Kultury „Szopienice-Giszowiec”, Plac Pod Lipami 1, Katowice**

W dniach 30.01.2012 – 10.02.2012 r. w filii nr 2 Miejskiego Domu Kultury „Szopienice-Giszowiec” odbyły się zajęcia w ramach akcji „Zima w mieście”. W półkoloniach wzięło udział 300 dzieci. Każdego dnia ok. 30 dzieci odwiedzało filię MDK „Szopienice-Giszowiec” w Giszowcu. Plan przygotowany dla dzieci opierał się na zajęciach warsztatowych oraz zabawach i grach świetlicowych. Podopieczni brali udział w warsztatach tanecznych, modelarskich, plastycznych, literackich, teatralnych, sportowych, muzycznych. W „Klubie Młodych Odkrywców” dzieci mogły podróżować po mapach świata, uczyć się posługiwania kompasem, lupą, szukać ukrytych skarbów. Podczas warsztatów origami – poznawali zasady rządzące światem origami i symbolikę używaną w diagramach. Dzieci miały również możliwość wykazania się swoimi talentami w konkursie karaoke i turnieju tańca oraz mogły rozruszać szare komórki w turnieju gier logicznych i gier planszowych. Współzawodnictwo nagrodzone było pucharami i dyplomami. W trakcie ferii, dzieci kilkakrotnie odwiedzały kino (były m.in. na filmach: Muppety, Zakochany wilczek, Disco Robaczki wyświetlane w Centrum Sztuki Filmowej i Kinoteatrze Rialto). Dzieci miały również możliwość wzięcia udziału w zajęciach Capoeiry organizowanych przez Klub Sportowy Capoeira Camangula. Lekcja miała charakter rekreacyjno-sportowy i prowadzona była przez wykwalifikowaną kadrę instruktorską. Dzieci zwiedziły również Centrum Scenografii Polskiej i najnowszą wystawę poświęconą teatralnym wizerunkom postaci Aniołów i Diabłów.

Dla uczestników Akcji Zima w Mieście przygotowano także ślizgawkę na świeżym powietrzu. Lodowisko było bezpłatne i ogólnodostępne dla wszystkich mieszkańców Giszowca. Zwieńczeniem uczestnictwa w półkoloniach był bal przebierańców, na który dzieci własnoręcznie wykonały kostiumy i maski. Karnawałowa zabawa pozwoliła wybrać króla i królową balu, najpiękniejszy strój i najsympatyczniejszego uczestnika półkolonii. Podczas dwóch tygodni zajęć, w ramach Akcji Zima w Mieście, dzieci z chęcią uczestniczyły we wszystkich zabawach, wykazując ogromne zaangażowanie i pomysłowość. Szczególnym zainteresowaniem cieszyły się zajęcia warsztatowe, wyjazdy do kina, zabawa na ślizgawce oraz możliwość wykazania się w licznych konkursach, które dawały szansę zdobycia drobnych upominków.

Łącznie w zajęciach uczestniczyło **300** dzieci.

### **Miejska Biblioteka Publiczna, ul. Kossutha 11**

W ramach akcji „Zima w Mieście 2012” Miejska Biblioteka Publiczna w Katowicach przygotowała specjalną edycję Ferii z Książką - dedykowaną pisarzowi Alfredowi Szklarskiemu w 100. rocznicę urodzin. Od 30 stycznia do 10. lutego 2012 r. w 21 filiach (nr: 3, 4, 5Mł, 6, 10, 11, 12, 14, 16, 17, 19, 20, 23, 25, 26, 27, 28,30, 32, 36, 38), pod hasłem Zimowe safari Tomka i Sally podróżowało **1700** ciekawych świata dzieci w wieku od 5 do 16 lat, tropiąc ślady Tomka, Sally oraz innych bohaterów serii o Tomku i indiańskiej trylogii Złoto Gór Czarnych. Największą frekwencję odnotowano na zajęciach w szpitalnej Filii nr 38 w Katowicach – Ligocie - 161 dzieci. Uczestnikami ferii byli mali pacjenci Oddziału Onkologii. Prowadzenie zajęć edukacyjnych w szpitalu, często przy łóżkach nie mogących wstawać małych pacjentów, wymagało od bibliotekarek szczególnych umiejętności, a nagrodą była radość szczęśliwych dzieci. Mali czytelnicy dzielnie brali udział m. in., w wyprawie na pustynię, płynęli canoe w dół Ukajali oraz zjadali przysmaki z amazońskiej dżungli i hebanowego łądu w rytmie tam tamów. Filia nr 5 Młodzieżowa (142 dzieci) zaproponowała intrygujące zajęcia w ramach Los Dias de Los Muertos. Dzieci dowiedziały się, dlaczego jest to najważniejsze święto w Meksyku. Robiono cukrowe czaszki, rozwiązywano zagadki z sombrera. Na spotkaniu „Plażujemy nad morzem... gorącego piasku na Saharze” dzieci czytały afrykańską bajkę i oglądały fotografie Kazimierza Nowaka - podróżnika, który przed laty przejechał Afrykę na rowerze w pięć lat. Sporą liczbą uczestników ferii może pochwalić się Filia nr 32 z Ligoty (121 dzieci). Poznano tam, m.in. Tajemnicę zaklinacza węży. Filia nr 26 z Murcek (99 dzieci) przygotowała wiele atrakcji edukacyjnych, a za najciekawszą imprezę ferii Rada Dzieci uznała zajęcia w rezerwacie Nawajów. Historię Indian Ameryki Północnej dzieci poznawały penetrując obfite zbiory bibliotek, znajdując w nich odpowiedzi na mnóstwo pytań. Indiańskiego ducha udało się pochwycić m.in., dzięki nadaniu uczestnikom zabawy indiańskich imion i nauce kodu barw (malowanie twarzy). Budowa tipi zintegrowała plemię Filii i w takiej scenerii dzieci wysłuchały indiańskich legend z ust Szamanki - Bibliotekarki, a na zakończenie odtńczyły rytualne tańce. Filie uczestniczące w akcji w pomysłowy sposób popularyzowały idee międzykulturowe: choć ludzie różni

się wyglądem, mają odmienne upodobania to jednak mogą się ze sobą porozumieć, współpracować i przyjaźnić. Dzieci biorące udział w akcji obejrzały archiwalny film z Archiwum X MBP – ze spotkania z pisarzem w 1992, zrobiły samodzielnie prezentację multimedialną o autorze (Filia nr 12) oraz książkę dokumentująca Ferie - w prezencie dla Krystyny Szklarskiej. Gościły też w klubokawiarni Rebel Garden, gdzie oglądały wystawę na kanwie Tomków i uczestniczyły w warsztatach, m. in. Joga śmiechu. W Dzień Psa - 10.02.2012 r., w Filii nr 11 odbyła się impreza finałowa Ferii pt. „Hawk! Waka! Waka! Narada na Górze Znaków”. Wśród barwnego tłumu z całego świata (przebrania) była Pani Bożena Szklarska - córka pisarza! Atrakcje imprezy: wywiad z gościem - pierwsze pytanie zadał szaman Niezłe Ziółko, pokaz mody - wg trendów z książek A. Szklarskiego oraz Gra Tam Tam - dzieci poruszały się po jednym, wielokulturowym kontynencie (przestrzeń biblioteki). Na stanowiskach czekały następujące zadania: 1. Łowcy autografów – szukanie wpisu A. Szklarskiego w Kronice MBP, fotozagadka. 2. Sklep Uśmiech Świata – za ułożenie piramidy Majów z trzcinowego cukru i za słowo uśmiech w niepolskim języku można było dokonać zakupów. 3. Bananas Tour – slajdowa wyprawa na plantację uzmysłowiła dzieciom skąd się wzięły na naszej imprezie pyszne banany. 4. Zakręcone Kalendarze Azteków, Majów i Polaków – oglądanie kalendarzy z Ameryki Środkowej, ustalanie daty wg Azteków i Polaków. 5. Wystawa Ferie Safari Foto – rozwieszona między półkami (podziwiano fotografie z Ferii i zdjęcia dzieci z Kazachstanu i Hondurasu, zaproponowano zabawy sprawnościowe z tych krajów). Ferie z Książka 2012 stanowiły dla dzieci i organizatorów ciekawe doświadczenie. Upowszechniały międzykulturowe i międzypokoleniowe kody, wszak Tomek i Sally, bohaterowie książek A. Szklarskiego, są dla starszych pokoleń jak Harry Potter i Hermiona Granger dla współczesnych dzieci.

Zdjęcia z Akcji na stronie internetowej: [www.mbp.katowice.pl/album/2012/03\\_dzieci/ferie/](http://www.mbp.katowice.pl/album/2012/03_dzieci/ferie/) i na Facebooku.

W organizację akcji „Lato w mieście 2012”, podobnie jak w latach ubiegłych, aktywnie włączyły się miejskie instytucje kultury. W czasie wakacji organizatorzy przygotowali dla najmłodszych mieszkańców naszego miasta wiele rozmaitych form spędzania wolnego czasu: warsztaty (plastyczne, muzyczne, teatralne), wycieczki, wyjścia do kina i teatru, zajęcia świetlicowe, rozmaite zajęcia sportowe i rekreacyjne. Różne formy spędzania wolnego czasu były organizowane w zależności od indywidualnego charakteru poszczególnych instytucji, zajęcia miały więc różnoraki charakter i pozwoliły dzieciom na wybór zajęć w zależności od zainteresowań. Większość zajęć odbywała się bezpłatnie, za wyjątkiem niektórych wyjść do teatrów, kin czy wycieczek, które były częściowo lub w całości finansowane przez uczestników. Akcja „Lato w mieście” w miejskich instytucjach kultury była monitorowana przez pracowników Wydziału Kultury.

### **Instytucja Promocji i Upowszechniania Muzyki „Silesia”, ul. 3 maja 31 a**

Instytucja Promocji i Upowszechniania Muzyki „Silesia” zrealizowała 37 koncertów pt. „Słońce na pięciolini” w przedszkolach, bibliotekach i domach kultury.

Wystąpili :

- Mateusz MISIAK - instrumenty perkusyjne
- Karol GRZESZCZUK - akordeon
- Maksymilian GRUHLIK - klarnet
- Katarzyna GACEK - flety, słowo
- Mateusz LASATOWICZ - fortepian, słowo
- Kaja DUBIEL - klarnet
- Alicja PRZYTUŁA-MUCHA - fortepian, słowo
- Alicja KOTYL - słowo.

Wszystkie koncerty cieszyły się dużym zainteresowaniem dzieci i młodzieży. Ogółem frekwencja: **1.465** osób. Koncerty odbyły się w następujących miejscach:

Lipiec:

- 06.VII.2012 godz. 9.45 os.1000-lecia, MDK ul. Tysiąclecia 5
- 06.VII.2012 godz. 11.15 Dąbrówka, MDK ul. Hallera 28
- 06.VII.2012 godz. 12.30 Szopienice, MDK ul. Obrońców Westerplatte 10
- 10.VII.2012r. godz. 9.30 Centrum, ul.Barbary 25, Przedszkole nr 3
- 10.VII.2012r. godz. 10.30 Koszutka, ul.Ordona 11, Przedszkole nr 20
- 10.VII.2012r. godz. 11.30 Centrum, ul.Dąbrówki 9, Przedszkole nr 9
- 10.VII.2012r. godz. 12.45 Murcki, MDK, ul. Kołodzieja
- 12.VII 2012r. godz. 10.30 Ligota-MBP nr 32, ul. Grzybski 32b
- 12.VII 2012r. godz. 12.00 Podlesie, MBP nr 28 ul. Uniczowska
- 12.VII 2012r. godz. 13.30 Ligota, MBP nr 34 ul. Medyków, Szpital Matki i Dziecka

13.VII.2012r. godz. 9.30 Centrum, ul.Sokolska 56a, Przedszkole nr 48  
 13.VII.2012r. godz. 10.30 Centrum, ul.Roździeńskiego 96, Przedszkole nr 74  
 13.VII.2012r. godz. 11.30 Centrum, ul.Zacisze 2, Przedszkole nr 36  
 16.VII.2012r. godz. 9.30 os.Witosa, ul.Witosa 16a, Przedszkole nr 13  
 16.VII.2012r. godz. 10.30 Piotrowice, ul.Gen.Jankego 65, Przedszkole nr 4  
 16.VII.2012r. godz. 11.30 Piotrowice, ul.Gen.Jankego 111, Przedszkole nr 46  
 16.VII.2012r. godz. 13.00 Zarzecze, MDK , ul.Stellera  
 18.VII 2012r. godz. 11.00 Giszowiec, MDK ul. Plac pod Lipami 1  
 18.VII 2012r. godz.12.15 Koszutka, MDK ul. Grażyńskiego 47

Sierpień:

03. VIII. 2012r. godz.10.00 KOSZUTKA, ul Grażyńskiego 47 MDK  
 03. VIII 2012r. godz. 11.00 GISZOWIEC, Plac pod lipami MDK  
 03. VIII 2012r. godz. 12.15 DĄBRÓWKA, ul Hallera 28 MDK  
 06. VIII. 2012r. godz. 9.30 ZAŁĘŻE, ul Gliwicka MDK  
 06. VIII. 2012r. godz. 10.30 MURCKI, ul Kołodzieja 42 MDK  
 06. VIII 2012r. godz. 11.45 ZARZECZE, ul Stellera 4 MDK  
 07. VIII.2012r. godz. 9.30 ZAŁĘŻE, ul.Gliwicka 212. Przedszkole nr 39  
 07. VIII.2012r. godz. 10.30 KOSZUTKA, ul.Іłakowiczówny 15,Przedszkole nr 52  
 07. VIII.2012r. godz. 11.30 DĄBRÓWKA MAŁA, ul.Hallera 60, Przedszkole nr 60  
 08. VIII. 2012r. godz. 10.00 1000 –lecie ul. Piastów 20, MBP Filia nr 14  
 08. VIII 2012r. godz. 11.15 BOGICICE, ul. Wajdy 21, Filia nr 16  
 08. VIII 2012r. godz. 12.15 KOSZUTKA ul. Grażyńskiego 47, Filia nr 11  
 09. VIII.2012r. godz. 9.30 PANEWNIKI, ul.Panewnicka 73, Przedszkole nr 40  
 09. VIII.2012r. godz. 10.30 LIGOTA, ul.Koszalińska 6a, Przedszkole nr 16  
 09. VIII.2012r. godz. 11.30 PIOTROWICE, ul.Łętowskiego 24, Przedszkole nr 93  
 10. VIII.2012r. godz. 9.30 GISZOWIEC, Plac Pod Lipami 2, Przedszkole nr 64  
 10. VIII.2012r. godz. 10.30 BOGUCICE, ul.Puławska 9, Przedszkole nr 49  
 10. VIII.2012r. godz. 11.30 os.WITOSA, ul.Kwiatkowskiego 20, Przedszkole nr 85

### **Galeria Sztuki Współczesnej BWA, al. W. Korfanteo 6**

Galeria Sztuki Współczesnej BWA w Katowicach w ramach akcji „Lato w mieście 2012” przeprowadziła cykl warsztatów ekspresji twórczej oraz warsztaty i akcje artystyczne w ramach projektu „DO SZTUKI GOTOWI START!”. W zajęciach wzięły udział dzieci oraz młodzież z Miejskich Domów Kultury, klubów osiedlowych, jak również osoby indywidualne.

Głównym zadaniem warsztatów było stworzenie asumptu dla rozwoju samodzielnej aktywności twórczej dzieci i młodzieży. Zajęcia, prowadzone w oparciu o wystawę „Okolice układów”, oparte były na inspiracji gwiazdozbiorami. Uczestnicy warsztatów szukali w przestrzeni miasta elementów, które można połączyć w konstelacje. Dzięki takiemu działaniu dzieci inaczej spojrzwały na otaczającą nas rzeczywistość; połączona została wnikliwa obserwacja otoczenia z wykorzystaniem myślenia abstrakcyjnego i umiejętność przekazania swoich pomysłów w formie plastycznej. Zajęcia odbywały się zarówno w Galerii jak i w przestrzeni miasta. W sumie odbyło się **12** warsztatów, w których uczestniczyły **144** osoby.

W ramach akcji „Lato w mieście 2012” Galeria BWA zaprosiła dzieci i młodzież również do projektu edukacyjno-artystycznego „DO SZTUKI GOTOWI START!”. Artyści i edukatorzy sztuki zaproszeni do udziału w projekcie, zrealizowali pięć akcji i warsztatów artystycznych:

- Paweł Szeibel „Wymiennik zieleni”,
- Krzysztof Morcinek „Portret przestrzenny”,
- Paweł Kula „Widoki nowego świata”,
- Monika Goetzendorf-Grabowska „Piaskownica pełna Sztuki”,
- Lucilla Kossowska „Wyborny Anioł”.

W warsztatach wzięło udział **135** osób.

Uczestnicy akcji mogli również nieodpłatnie zobaczyć wystawę: „Okolice układów” - międzynarodową wystawę artystów eksperymentujących z układami kolistymi. Wystawę prezentowaną w Galerii BWA odwiedziło w ramach akcji „Lato w mieście 2012” ok. **100** osób.

Łącznie w akcji „Lato w mieście 2012” w Galerii Sztuki Współczesnej BWA uczestniczyło **379** osób.

### **Śląski Teatr Lalki i Aktora „Ateneum”, ul. św. Jana 10**

W ramach akcji „Lato w Mieście 2012”, Śląski Teatr Lalki i Aktora „Ateneum” zorganizował wystawę lalek i środków inscenizacji ze zbiorów własnych w aranżacji Zbigniewa Mędrali, lekcje i warsztaty teatralne prowadzone przez Bogumiłę Kurcab-Karkoszkę – doświadczonego pedagoga z Pałacu Młodzieży, zabawę w teatr, zajęcia interaktywne i spotkania autorskie animowane przez aktorów Danutę Lewandowską, Andrzeja Kroczyńskiego i Katarzynę Prudło oraz zajęcia plastyczne pod kierunkiem Natalii Woźniak – studentki Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach. Odbływały się one w Galerii Ateneum przy ul. 3 Maja 25 w okresie od 2 lipca do 31 lipca 2012 r.

Teatr Ateneum został zaproszony w tym roku przez Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie” do wzięcia udziału w akcji letniej pt. „XX Wakacje w Skansenie 2012”. W każdy poniedziałek lipca zajęcia warsztatowe odbywały się na terenie Skansenu w Chorzowie. Cieszyły się bardzo dużym powodzeniem, o czym świadczy liczba uczestników. W zajęciach na terenie Skansenu wzięło udział około **2 500** osób z Województwa Śląskiego oraz dzieci z ośrodków i szkół katowickich, które prowadziły w czasie wakacji Ferie w Mieście oraz widz indywidualny.

W ciągu tych dni w ramach akcji „Lato w Mieście 2012” wystawę lalek oraz warsztaty teatralne odwiedziło w Galerii Śląskiego Teatru Lalki i Aktora „Ateneum” **258** osób. Dużym powodzeniem cieszyły się zajęcia plastyczne, na których dzieci mogły wykazać się zdolnościami w tym kierunku.

W czasie akcji „Lato w Mieście 2012” Galerię odwiedziły również osoby specjalnej troski z Ośrodków dla Niepełnosprawnych oraz dzieci – podopieczni MOPS-u i Caritas-u. Takich osób było **230**. Te same dzieci wraz z opiekunami gościły w Teatrze za symboliczną złotówkę.

Ogółem w Akcji „Lato w Mieście 2012” brało udział:

w Galerii: 488 osób,  
w Skansenie: 2 500 osób,  
razem : **2 988** osób.

Uczestnikami tegorocznej Akcji „LATO W MIEŚCIE 2011” byli uczniowie i podopieczni między innymi:

- Szkoła Podstawowa nr 11, Katowice
- Szkoła Podstawowa nr 1, Sosnowiec
- Szkoła Podstawowa nr 19, Katowice
- Katowicka Spółdzielnia Mieszkaniowa
- Ochronka u św. Faustyny, Tychy
- Szkoła Podstawowa nr 34, Katowice
- Ochronka św. Wojciecha, Katowice
- Klub „Relaks”, Bytom
- Spółdzielnia Mieszkaniowa „Silesia”, Katowice
- MOPS Piekary Śląskie
- Świetlica Brata Alberta, Katowice
- MDK Bogucice (w tym 3 osoby z programu „Nas Troje i więcej”), Katowice
- Szkoła Podstawowa nr 37, Katowice
- Przedszkole „Maluszkowo” Tychy
- Dom Kultury Giszowiec, Katowice
- MDK Łęczyny
- Caritas ochronka św. Jacka
- Zespół Szkół Specjalnych nr 9, Katowice
- Klienci indywidualni

### **Muzeum Historii Katowic, ul. Szafranka 9**

Akcja „Lato w mieście 2012” była organizowana w budynkach muzealnych: w Muzeum Historii Katowic przy ul. Szafranka, w Dziale Etnologii Miasta MHK przy ul. Rymarskiej i w Pracowni Teatralno-Filmowej MHK przy ul. Kopernika. Program letniej oferty edukacyjnej zawierał propozycje udziału w warsztatach plastycznych, etnograficznych i teatralnych oraz w zwiedzaniu wystaw : „Sport w sztuce”, „U nos w domu na Nikiszu. We wnętrzu nikiszowieckiego mieszkania”, „Maska afrykańska – między sacrum a profanum”, „Muzeum Barbary i Stanisława Ptaków”. Dzieci ze szkół podstawowych, uczestnicy półkolonii w szkołach podstawowych, uczestnicy zajęć w domach kultury i klubach osiedlowych brały udział w warsztatach: - plastycznych, korzystając z różnych technik plastycznych, a zwłaszcza z monotypii uczestnicy wykonywali prace nt. aktywności fizycznej i różnych dyscyplin sportu. Inspiracją prac plastycznych była wystawa „Sport w sztuce”, którą dzieci zwiedzały przed udziałem w warsztatach. Tematy prac to najczęściej: ulubiona dyscyplina sportowa, moja aktywność fizyczna, rywalizacja sportowa,



- etnograficznych, w których pod wspólnym tytułem „Wakacje po śląsku” dzieci z zaangażowaniem i z zapałem uczestniczyły w kolejnych zajęciach poczynawszy od zabawy w dawne dziecięce gry np. w kestle, kulanie felgi, pinkanie, cymbergaj, niebo-piekło, skakanie na skakance, w pokazie zabawek z przeszłości; później w tworzeniu makatek, wymyślaniu sentencji kuchennych, wykonaniu kolorowanek i makatkowych puzzli; następnie w etnograficznych zagadkach „śladami dziadka i babci” czyli odgadywaniu nazw i przeznaczenia używanych dawniej przedmiotów ze zbiorów Działu Etnologii; zaś na końcu w odkrywaniu tajników gwary śląskiej „W antryju na byfyju stoi szolka tyju”, - teatralnych, w otoczeniu wystawy prac scenograficznych i kostiumów Barbary Ptak poznawały ruch sceniczny, realizując tematy np. „Ciało jako instrument wyrażania siebie i emocji”, „Ruch sceniczny jako sztuka obserwacji i rozwijania empatii”, „Poznawanie i uczenie się elementów ruchu scenicznego.

Poza udziałem w warsztatach dzieci zwiedzały wystawy czasowe i stałe, w trakcie grupowego poznawania ekspozycji przewodnik opowiadał o wystawie, o eksponatach, aktywizując najmłodszych poprzez quizy i konkursy (pytanie -odpowiedź, opowieść – interpretacja).

Ogółem w akcji „Lato w mieście 2012” wzięło udział **763** dzieci, które uczestniczyły w **41** zajęciach.

### **Centrum Kultury Katowice im. Krystyny Bochenek, Pl. Sejmu Śląskiego 2**

Centrum Kultury Katowice im. Krystyny Bochenek w ramach akcji „Lato w mieście 2012” zorganizowało następujące zajęcia:

#### **WARSZTATY MUZYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY: MUZYCZNA SCENA EDUKACYJNA**

- „Poznaj piękno muzyki”

- „Twórzmy razem muzykę”

Prowadzenie: Zdzisław Smuczerowicz

I warsztaty muzyczne: Poznaj piękno muzyki odbywały się w dniach:

- 02-06.07.2012 r. – I grupa

- 09-13.07.2012 r. – II grupa

II warsztaty muzyczne: Twórzmy razem muzykę odbywały się w dniach:

- 30.07-03.08.2012 r. – I grupa

- 06-10.08.2012 r. – II grupa

Podczas warsztatów wprowadzających „Poznaj piękno muzyki” CKK zaprosiło uczestników do zabawy z instrumentami perkusyjnymi, klawiszowymi, fortepianem i keyboardem oraz do wspólnej gry znanych melodii. Dzieci poznały nazwy dźwięków oraz ich zapisy nutowe. Uzbrojeni w te umiejętności w czasie zajęć „Twórzmy razem muzykę” poznały zasady improwizacji muzycznej, sekrety świata muzyki filmowej oraz stworzyły wspólnie krótki film wraz z muzyką filmową do niego. Liczba uczestników: **173** osoby.

#### **PROGRAM FUTURE ARTIST WARSZTATY TWÓRCZE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY:**

„Liczenie i Medytacja”

Prowadzenie: Ewa Kokot, Szymon Durek, Grzegorz Kowalski

30.07 - 10.08 2012

Warsztaty inspirowane twórczością Romana Opalki i Andrzeja Urbanowicza. Formuła zajęć polegała na eksperymentach twórczych uczestników. Dodatkowo zajęcia zostały wzbogacone o pokazy artystycznych filmów animowanych, oprowadzenia kuratorskie i akcje happeningowe w przestrzeni miasta. Warsztaty zakończyły się wystawą o tym samym tytule na Ścianie Sztuki Dziecka (otwarcie: 19.08.-30.09 2012). Liczba uczestników: **410** osób.

### **Miejski Dom Kultury „Koszutka”, ul. Grażyńskiego 47**

Podczas akcji „Lato w mieście” Miejski Dom Kultury „Koszutka” zaproponował dzieciom zajęcia związane z pracą przedstawicieli różnych zawodów takie jak: „Literackie natchnienie”, „Ogrodniczą pasję”, „Kosmiczną Galaktykę”, „Morską żeglugę”, „Strażacką misję”, „Lekarską profesję” i „Służbę policyjną”.

Wśród propozycji znalazły się różnego rodzaju działania, spośród których największą popularnością cieszyły się następujące działania :

- zajęcia sportowe – które wzmacniały kondycję oraz sprawność ruchową dzieci. Zaproponowano gry i zabawy grupowe, drużynowe, sztafetowe, zabawy na powietrzu, tenis stołowy oraz gry planszowe z BARDEM.

Ilość – 12 zajęć

- zajęcia dydaktyczne – podczas których dzieci mogły: nabyć sprawności językowych w czasie warsztatów literackich, zdobyć wiedzę na temat zdrowego odżywiania, dowiedzieć się w jaki sposób przeprowadzić akcję reanimacyjną, uczestnicząc w kursie pierwszej pomocy, wziąć udział w grach terenowych „Wyspa Skarbów” i „Sprawa Komisarza K.”, wymagających spostrzegawczości i zdolności logicznego myślenia.

Ilość – 6 zajęć

- warsztaty rękodzieła – dzieci mogły zapoznać się z różnymi technikami plastycznymi, tj. scrapbooking, quilling, paper mache, origami.

Ilość – 9 zajęć

- wycieczki i wyjścia – pozwoliły dzieciom zwiedzić Planetarium w Chorzowie, Nadleśnictwo Katowice, Laserowe Centrum Rozrywki, Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach-Szopienicach oraz ćwiczyć swoje umiejętności pływackie na basenach w Gimnazjum nr 3 w Katowicach oraz Kompleksie Sportowym „Michał” w Siemianowicach Śląskich.

Ilość – 13 wyjść

- konkursy i turnieje;

Ilość – 9 konkursów

- koncerty Instytucji Promocji i Upowszechniania Muzyki „SILESIA” w Katowicach;

Ilość – 2 koncerty

- impreza plenerowa „Tolkienowski Świat Śródziemia” – dzieci bawiły się znakomicie ćwicząc celność rzutów do tarczy w Krainie Elfów Lorien, pokonując Puszcę Beorna oraz tor przeszkód utworzony w formie pajęczyny, zmagając się z przejściem przez Labirynt Morii, oraz tworząc magiczne amulety. Impreza była również okazją do spotkania się z rówieśnikami z zaproszonych placówek m.in.: Szkoły Podstawowej Nr 10, 17, 66 w Katowicach, Zespołu Szkół Specjalnych Nr 8 w Katowicach i Miejskiego Przedszkola Nr 48 w Katowicach.

Ilość – 1 impreza – 144 dzieci

Ogółem w akcji wzięło udział **735** dzieci tj. śr. 22 dzieci dziennie.

### **Miejski Dom Kultury „Ligota”, ul. Franciszkańska 33**

Akcja „Lato w mieście 2012” w MDK „Ligota” rozpoczęła się 2 lipca i trwała przez sześć tygodni do 10 sierpnia 2012 roku w godzinach 10.00 – 14.00. W całym jednym tygodniu zrealizowano 20 zajęć z średnią ilością dzieci: 40 osób/ 1 dzień.

Łącznie przeprowadzono w ciągu 6 tygodni 110 zajęć dla 1 070 dzieci oraz 2 000 dzieci i opiekunów uczestniczyło podczas czterech środowych występów pt. „Wesołe Wakacje” w Amfiteatrze w Parku „Zadole”, w miesiącu lipcu. Razem liczba uczestników akcji „Lato w mieście 2012” w MDK „Ligota” to **3 070** dzieci.

Podczas pierwszego tygodnia dzieci uczestniczące w zajęciach Domu Kultury „Ligota” brały udział w warsztatach plastycznych, teatralnych, muzycznych, sportowych i historycznych. Odbywały się zajęcia z dramy, gier sportowych i integracyjnych poznawali historie dzielnicy i pracowali w formach przestrzennych. Grupa uczestników była też na wycieczce w Parku Miniatur oraz Mini ZOO w Inwałdzie oraz oglądała spektakl plenerowy grupy Duo Fix w amfiteatrze w Parku „Zadole”.

W drugim tygodniu zajęcia odbywały się na posesji MDK-u, były to zabawy z teatrem, plastyką w pracowni i w plenerze, formami przestrzennymi, muzyką i instrumentami. Uczestnicy Akcji Lato brali udział w zabawach plenerowych klaunów Ruperta i Rico w amfiteatrze na „Zadolu” oraz byli na wycieczce w Wiejskiej Chacie w Gliwicach- Bojkowie, gdzie wyrabiali naczynia i wypiekali chleb.

Trzeci tydzień rozpoczął się zabawami sportowo - integracyjnymi, zespołową pracą plastyczną oraz zajęciami teatralnymi i muzycznymi. Grupa Akcji Lato w Mieście uczestniczyła w zabawach interaktywnych prowadzonych przez Teatr "Anima" w amfiteatrze na „Zadolu”. Dzieci pojechały pociągiem do Pszczyny, gdzie zwiedzały skansen, zagrodę żubrów i spacerowały w parku pszczyńskim.

W czwartym tygodniu zajęć uczestnicy bawili się z muzyką i rytmiką, wykonywali wspólne prace plastyczne o charakterze projektowania przestrzennego. Odbyły się też zajęcia z ciekawym człowiekiem Tadeuszem Krężłem, który opowiadał o swoich instrumentach perkusyjnych, lalkach drewnianych, limberjackach. W amfiteatrze w Parku „Zadole”, grupa wakacyjna, oglądała występ „Duo Fix” i bawiła się wspólnie z aktorami w gry integracyjno- ruchowe. Dzieci pojechały na wycieczkę do Parku Rozrywki i Edukacji w Ochabach, gdzie zwiedzały miniatury budowli, park dinozaurów, oceanarium prehistoryczne. Wszyscy byli też na projekcji filmu 6D oraz w parku linowym, labiryncie kukurydzy i interaktywnym placu zabaw. Dzieci odwiedziły w piątek 27.07.2012 r. komisariat policji na ulicy Książęcej w ramach Święta Policji. Przekazały policjantom album rysunków i rzeźbę "policjanta przyszłości" własnoręcznie wykonaną.

Piąty tydzień Akcji Lato upłynął pod znakiem warsztatów plastycznych, instrumentalnych, tanecznych i sportowych. Uczestnicy tych warsztatów, uczyli się wykonywania kompozycji przestrzenno-płaskich, mieli zajęcia taneczne i sportowe, a w środę byli na placu zabaw usytuowanym na Placu Miast Partnerskich w Ligocie.

Szósty tydzień to zajęcia grupowe o charakterze plastycznym, edukacyjnym, sportowym. Uczestnicy Akcji Lato w Mieście, bawili się w zabawy integracyjne, brali udział w zawodach sportowych, grach

edukacyjnych, zajęciach z elementami dramy oraz wspólnie tworzyli obrazy w formie collagu. Zajęcia odbywały się w pracowniach domu kultury i w plenerze.

### **Miejski Dom Kultury „Bogucice - Zawodzie” ul. Markiefki 44a**

Akcja „Lato w mieście 2012” w Miejskim Domu Kultury „Bogucice– Zawodzie” odbywała się w terminie 02.07 – 30.08. W dniach 02.07 – 30.07 dzieci miały możliwość korzystania z oferty warsztatowej od poniedziałku do piątku od godz. 10.00 – 14.00 (godziny ulegały wydłużeniu w przypadku wycieczek). Warsztaty zrealizowane w lipcu zorganizowano pod hasłem „Ścieżki Kultury”. MDK podjął starania aby przybliżyć dzieciom różne aspekty życia kulturalnego tak aby dzieci miały możliwość aktywnego uczestniczenia w kulturze zarówno jako odbiorca jak i twórca. W obu działach dzieci miały możliwość uczestniczenia w warsztatach o różnej tematyce: warsztaty poświęcone kulturze Polski i świata, warsztaty taneczne – taniec nowoczesny i salsa, warsztaty plastyczne, warsztaty sprawnościowe, warsztaty ogólnorozwojowe, warsztaty muzyczne, warsztaty teatralne, warsztaty regionalne. W ramach tych spotkań zorganizowano również międz dzielnicowy turniej sportowy.

Głównym założeniem warsztatów pn. „Ścieżki kultury” było przybliżenie dzieciom elementarnej wiedzy z zakresu antropologii kulturowej tj. kultura, różnorodność kulturowa, dziedzictwo kulturowe oraz elementy historii badań antropologicznych. Podczas warsztatów rozwojowych doskonaliły swoje umiejętności interpersonalne oraz ćwiczyły postawy asertywności i pogłębiały empatie. Turnieje sportowe miały na celu rozwijanie umiejętności pracy w grupie.

Poza warsztatami stacjonarnymi organizowanymi w siedzibie MDK dzieci miały możliwość wzięcia udziału w zorganizowanych wyjazdach do: Kina Helios w Katowicach, gdzie obejrzały film „Epoka lodowcowa 3D”, zwiedziły też Rodzinny Park Rozrywki w Rybniku oraz Dream Park - Park Rozrywki w Ochabach.

Różnorodność oferowanych zajęć sprawiła, że ich uczestnicy aktywnie brali udział we wszystkich przedsięwzięciach, dużym zainteresowaniem cieszyły się wycieczki i wyjścia jak również warsztaty i zajęcia stacjonarne.

Nadzór merytoryczny nad akcją pełnili:

- Anna Jarząbek – Szoltyśik - kierownik działu „Zawodzie”
- Marcin Placek – kierownik działu „Bogucice”
- Obowiązki kierownika akcji „Lato w mieście” oraz wychowawcy pełnili:
- Katarzyna Tomczyk – instruktor MDK (w dziale „Zawodzie”)
- Rafał Piętka – instruktor MDK (w dziale „Bogucice”)

Obowiązki wychowawców pełnili: Kamila Jelińska, Katarzyna Kozieł, Krystian Utkowski, Tomasz Machlik, Marek Rozkosz

Warsztaty tematyczne prowadzili: Monika Kustra – Paszek, Marta Dargiewicz, Tomasz Giedwiłło, Grzegorz Kapońka, Joanna Oniśk.

W miesiącu sierpniu Miejski Dom Kultury „Bogucie-Zawodzie” zorganizował cykl warsztatów artystycznych: w dziale „Bogucice” pod nazwą „Art Edukacja”, w którego skład wchodziły warsztaty plastyczne, upcyklingu, warsztaty salsy. Dział „Zawodzie” zaoferował otwarte warsztaty pn. „Wakacje z akordeonem”. W ramach tych warsztatów odbyło się 9 spotkań podczas, których wszyscy chętni mieli możliwość zapoznania się z tajnikami akordeonu oraz spróbować swoich sił w grze na tym tradycyjnym śląskim instrumencie.

Wyjątkowo w miesiącu sierpniu zrezygnowano z organizacji wyjazdowych warsztatów artystycznych w Koniakowie i Istebnej z uwagi na zbyt małą liczbę chętnych dzieci.

Frekwencja łączna Akcji „Lato w mieście 2012” w działach „Zawodzie” i „Bogucice” w miesiącach lipiec-sierpień wyniosła: **1 130** dzieci.

### **Miejski Dom Kultury „Południe”, ul. Boya Żeleńskiego 83**

Akcja „Lato w mieście” przebiegła zgodnie z planem. Łącznie we wszystkich obiektach uczestniczyło w niej 4 430 dzieci i młodzieży. Największą popularnością cieszyły się: zajęcia plastyczne, warsztaty przyrodnicze, zabawy świetlicowe oraz wycieczki. Do najciekawszych zajęć zorganizowanych podczas akcji „Lato w mieście” należały:

1. Zajęcia plastyczne w Piotrowicach, Murckach i Zarzeczcu.

Dzieci wykonywały prace plastyczne stosując wiele różnorodnych technik m.in. rysunek, malowanie, wycinanie form, collage, ceramika, filc. Uzupełnieniem zajęć były warsztaty artystycznego malowania twarzy.

2. Spektakle teatralne w Kostuchnie.

Spektakle teatralne kierowane były do najmłodszych. Prezentacja autorskich spektakli połączonych z warsztatami zrealizowana była przez profesjonalne grupy teatralne.

3. Wycieczki autokarowe.

Wycieczki organizowane były do ciekawych miejsc naszego regionu m.in. do Muzeum Pożarnictwa w Mysłowicach, zamku w Ogródzieńcu, czy Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk” w Koszęcinie.

4. Warsztaty przyrodnicze w Zarzeczcu i Murckach.

Dzieci poznawały ciekawostki przyrodnicze Śląska, chodziły na wycieczki po okolicy, rozwiązywały zagadki i rebusy, przeprowadzały eksperymenty i doświadczenia przyrodnicze.

5. Zajęcia sportowe oraz tzw. „dmuchańce” w Zarzeczcu.

Na boisku sportowym w Zarzeczcu w każdy piątek organizowano mini turnieje piłki nożnej dla chłopców. Chłopcy z Zarzeczca wzięli też udział w turnieju dzikich drużyn organizowanym przez MOSiR w Mikołowie, gdzie zdobyli I miejsce. Na terenie ogrodu ustawiane były: trampolina, zjeżdżalnia i zamek dmuchany powietrzem.

6. Spotkanie z Kołem Rycerskim w Zarzeczcu. Prowadzone przez członków „Bractwa Chorągwi Górnos Śląskiej”. Spotkania miały charakter edukacyjny i zabawowy. Dzieci miały okazję posłuchać opowieści o średniowiecznym rycerstwie, a także zobaczyć jak wygląda strój, narzędzia walki oraz przedmioty codziennego użytku.

7. Warsztaty design w Zarzeczcu i Murckach. Wspólnie z instytucją „Miasto Ogrodów” zorganizowano warsztaty nowych ciekawych form, m.in. tworzenia perspektywy trójwymiarowej, wyjaśniania zjawisk fizyki w przyrodzie w formie zabawy.

8. Zabawy indiańskie w Murckach i wyjścia do „Nibylandii” w Murckach. W parku murckowskim zorganizowano zabawy plenerowe tworząc quasi wioskę indiańską, w tym zabawy w podchody, sposoby komunikacji werbalnej charakterystyczne dla Indian. Zabawy najmłodszych dzieci w „Krainie Dziecięcej Rozrywki”. Tunele, dmuchane statki, tory przeszkód, zjeżdżalnie i wiele innych atrakcji to najlepsza rozrywka dla maluchów.

### **Miejski Dom Kultury „Szopienice – Giszowice”, ul. gen. Hallera 28**

Akcja „Lato w mieście 2012” w głównym budynku Miejskiego Domu Kultury „Szopienice-Giszowice” organizowana była pod hasłem *Klub Malego Podróżnika*. Opracowana wspólnie z dziećmi „mapa podróżnika” zaprowadziła, m.in. do Muzeum Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego w Sosnowcu, Muzeum Miejskiego „SZTYGARKA” w Dąbrowie Górniczej, do BWA w Katowicach, do Schroniska dla zwierząt i Aeroklubu na lotnisku Muchowiec w Katowicach. Dużym zainteresowaniem cieszyła się wyprawa do Straży Pożarnej w Katowicach-Szopienicach, połączona z przypomnieniem podstawowych zasad bezpieczeństwa i zachowania podczas zagrożenia oraz warsztaty designu organizowane przez Dom Oświatowy Biblioteki Śląskiej. Zorganizowano także dwie wycieczki autokarowe, w lipcu do Kamienia Śląskiego i ZOO w Opolu. W sierpniu uczestnicy wyprawy poznali ciekawe miejsca Jury Krakowsko-Częstochowskiej, w tym Zamek w Bobolicach i Mirowie oraz spacerowali szlakiem podziwiając piękne krajobrazy. W tym roku po raz pierwszy podjęta została współpraca z Muzeum "Górnos Śląski Park Etnograficzny w Chorzowie" przy wspólnej organizacji dwóch wakacyjnych poniedziałków pod nazwą „WAKACJE W SKANSENIE 2012”. Zajęcia, w których uczestniczyły dzieci z wielu instytucji w regionie (wspólne konkursy, gry i quizy oraz poznawanie Skansenu), były doskonałą zabawą i ciekawą formą spędzenia wolnego czasu. W spotkaniach tych uczestniczyło łącznie około 650 osób.

Organizowane były także zajęcia, plastyczne, ruchowe i językowe łamigłówek. Chłopcy rozgrywali mecze piłki nożnej na boisku Gimnazjum nr 11, a także wraz z dziewczętami rywalizowali w różnych ciekawych zawodach, m.in.: w dwa ognie, biegi na czas, itd.

Po zakończeniu akcji „Lato w mieście” w dniach 16.08-31.08.2012 dla wszystkich dzieci organizowane były bezpłatne otwarte warsztaty tańca break dance w wykonaniu grupy „The Kids Team” oraz

warsztaty plastyczne wykorzystujące materiały ekologiczne. Średnio w warsztatach udział brało około 25 dzieci, co daje łączną ilość **125** uczestników.

#### **Filia nr 1 Miejskiego Domu Kultury „Szopienice – Giszowiec”, ul. Obr. Westerplatte 10 w Katowicach**

Akcja „Lato w mieście 2012” odbywała się pod hasłem *Mali odkrywcy*. Dzieci poprzez zabawę poznawały otaczające ich miejsca, znajdujące się na terenie dzielnicy, a także poza nią. Podczas różnych zajęć, tj. kalambury, zajęcia plastyczne, zabawy drużynowe dzieci miały okazję rozwinąć zdolności interpersonalne, manualne oraz sprawnościowe. Ogromnym powodzeniem cieszyły się zabawy ruchowe z chustą animacyjną, wyjścia na place zabaw w dzielnicy, gra w podchody, zajęcia sportowe na terenie Gimnazjum nr 13 w Szopienicach, gdzie dzieci grały w siatkówkę, piłkę nożną, dwa ognie oraz ścigały się na bieżni. Oprócz zajęć w Filii nr 1 Miejskiego Domu Kultury „Szopienice-Giszowiec” odbyły się również zajęcia wyjazdowe. Warto wymienić m.in. bezpłatne warsztaty plastyczne w Galerii Szyb Wilson, warsztaty plastyczne pt. „Zabawy plastyczne z masy solnej” organizowane przez Kino Helios, wyjazd do Rodzinnego Centrum Rozrywki Magiczna Laguna w Giszowcu, gdzie w tematycznej sali zabaw dzieci miały okazję aktywnie spożytkować swoją energię, wycieczkę do Kamienia Śląskiego i ZOO w Opolu, a także wyprawę do Kina Helios na bajkę w technice 3D pt. „Epoka Lodowcowa”. Na zakończenie odbyła się dyskoteka pożegnalna, która była zwieńczeniem akcji „Lato w mieście 2012”.

#### **Filia nr 2 Miejskiego Domu Kultury „Szopienice – Giszowiec”, Plac Pod Lipami 1, 3 – 3a, Katowice.**

Motywy przewodnim akcji „Lato w mieście”, były *Podróże małe i duże*. Wędrując „palcem po mapie”, dzieci odwiedziły kraje sąsiadujące z Polską, poznając ich historię, kulturę oraz zwyczaje. Uczestnicy zajęć „odkrywali” różnorodność kontynentu europejskiego, uczyli się posługiwać kompasem, lupą i atlasem. Zabawa oraz liczne konkursy rozwijały wyobraźnię i szlifowały ukryte talenty. Nie brakowało również zadań, podczas których dzieci mogły pochwalić się swoją kreatywnością i zdolnościami. Uczestnicy półkolonii poznawali flagi krajów należących do Unii Europejskiej, charakterystyczne potrawy i tańce poszczególnych państw. Oprócz tego, dużą frekwencją cieszyły się warsztaty taneczne, modelarskie, plastyczne, literackie, teatralne, sportowe i muzyczne.

Zainteresowaniem cieszyły się także zajęcia świetlicowe, gry na świeżym powietrzu oraz liczne wyjazdy poza obiekt Filii nr 2 Miejskiego Domu Kultury do zaprzyjaźnionych placówek kulturalnych: Centrum Sztuki Filmowej, Kinoteatr Rialto, Galeria Szyb Wilson, Rodzinne Centrum Rozrywki Magiczna Laguna. Uczestnicy półkolonii mieli możliwość dwukrotnie uczestniczyć w całodniowych wycieczkach autokarowych: na Jurę Krakowsko-Częstochowską oraz na Zamek w Kamieniu Śląskim i ZOO w Opolu. Zajęcia z dziećmi w ramach akcji „Lato w mieście” organizowane były od poniedziałku do piątku w godz. 10.00–14.00.

W budynku Miejskiego Domu Kultury „Szopienice–Giszowiec” na ul. gen. J. Hallera 28 w terminie od 02.07. do 14.08.2012 roku. W zajęciach brało udział ok. 17 dzieci dziennie, łącznie zaś tegoroczna akcja „Lato w mieście” zgromadziła ok. **535** uczestników.

W Filii nr 1 Miejskiego Domu Kultury „Szopienice–Giszowiec” na ul. Obr. Westerplatte 10 w terminie od 02.07.2012 do 31.07.2012 roku. W zajęciach brało udział ok. 20 dzieci dziennie, łącznie zaś tegoroczna akcja „Lato w mieście” zgromadziła ok. **440** uczestników.

W Filii nr 2 Miejskiego Domu Kultury „Szopienice–Giszowiec” na Placu Pod Lipami 1 w terminie od 02.07. do 10.08.2012 roku. W zajęciach brało udział ok. 30 dzieci dziennie, łącznie zaś akcja „Lato w mieście” zgromadziła ok. **900** uczestników. Uczestnictwo w zajęciach stacjonarnych było bezpłatne. W zajęciach brały udział dzieci w wieku szkolnym. Duża rozbieżność wiekowa nie utrudniła uczestnikom współpracy, wręcz przeciwnie, jedni pomagali drugim.

Łącznie w trzech placówkach Miejskiego Domu Kultury „Szopienice-Giszowiec” w akcji „Lato w mieście” brało udział **1 875** uczestników. W grupie tej znajdowało się wiele dzieci, które całe wakacje spędzały w domu, korzystając jedynie z naszej propozycji organizacji czasu wolnego.

#### **Instytucja Kultury „Katowice – Miasto Ogrodów”, pl. Sejmu Śląskiego 2**

Warsztaty projektowe stymulujące kreatywność i chęć działania u dzieci były propozycją Instytucji Kultury Katowice – Miasto Ogrodów dla dzieci w dniach 23-24.07.2012 i 30-31.07.2012 (współorganizatorem zajęć był Miejski Dom Kultury „Południe”). Podczas warsztatów uczestnicy dowiedzieli się czym jest design, jak pracują projektanci oraz jak rozpoznać dobry produkt. Odkryli świat przedmiotów, których codziennie używają, mieli również okazję sprawdzić, jak design wpływa na przeznaczenie obiektów. Przekonali się też, o odpowiedzialności spoczywającej na projektantach. Wspólnie z designerami stworzyli swój projekt, wykorzystując do tego różnorodne materiały – od folii, przez tekturę, aż po trawę. Nauczyli się w prosty sposób

łączyć materiały tak, aby je wzmocnić i nadać cechy konstrukcyjne. Pracując w grupie mogli zaprojektować własne przedmioty i stworzyć przestrzeń do zabawy i odpoczynku. Przekonali się też, że budowanie nawet złożonych konstrukcji może być wspaniałą zabawą. Zabawa poprzez doświadczenie była sposobem na wkroczenie najmłodszych uczestników w świat designu.

Prowadzący: Katarzyna Pełka, Justyna Kucharczyk, Kamil Kamysz.

Uczestnicy: 35 osób wieku 6-13 lat.

Liczba zajęć: 4.

Temat zajęć: Widzimi się (różne sposoby postrzegania: dzień/noc, złudzenia optyczne, widzenie trójwymiarowe/monochromatyczne/daltonista).

### **Miejska Biblioteka Publiczna, ul. Kossutha 11**

Wakacyjna Akcja *Lato z Książką* pod hasłem *Z Tomkiem na Kon-tiki opływamy Ameryki* to profesjonalnie opracowane i realizowane z pomysłem działania edukacyjne skierowane do młodych katowiczian - dzieci i młodzieży spędzających lato w mieście. W tym roku 19 filii bibliotecznych (nr: 3, 4, 6, 11, 12, 14, 16, 17, 19, 20, 23, 25, 26, 27, 28,30, 32, 36, 38 (szpitalna), pod hasłem *Z Tomkiem na Kon-tiki opływamy Ameryki* zorganizowało dla dzieci 482 spotkania, frekwencja była następująca: w lipcu: 1692 dzieci, w sierpniu: 1642. Ogółem frekwencja w tym roku wyniosła **3 334** uczestników.

Dodatkowo biblioteka była też organizatorem imprezy edukacyjnej w chorzowskim Skansenie (20.08, ok. 300 uczestników).

Zajęcia letnie dedykowane były literaturze podróży i geograficznym eksploracjom świata, a na ich czele stał Tomek Wilmowski- międzypokoleniowy bohater wykreowany przez katowickiego pisarza Alfreda Szklarskiego. Z okazji 100. rocznicy urodzin autora Biblioteka przygotowała cykl interesujących wydarzeń dla dzieci i młodzieży (w skład tego cyklu weszły również Ferie i Lato z Książką 2012). Zajęcia o różnorodnej formule, starannie przygotowane i z pasją przeprowadzone gwarantowały świetną zabawę, o czym świadczy stałe zainteresowanie i frekwencja.

Dzieci preferują sportowo – rekreacyjne aktywności przeplatane formami edukacyjnymi. Program tegorocznych wakacji był więc przygotowany tak, by spełnić oczekiwania dzieci, a jednocześnie rozbudzić ich kompetencje czytelnicze, promować wiedzę i otwartość międzykulturową, aktywizować wszystkich uczestników do wspólnej twórczej zabawy i współpracy (co w przypadku grup dzieci o dużej rozpiętości wiekowej nie jest łatwym zadaniem). Formy zajęć cieszące się największym entuzjazmem dzieci to: czytanie i książkoplotki w zaskakujących miejscach (np. book –talking w wigwamie i w „dżungli”), zabawy konstruktorskie: budowano m. in. tipi, wigwamy, tratwy, kanu piramidy, planetarium, akwarium, archeologiczne: rekonstruowano miasta Majów, Azteków, Inków, czy wioski Indian Am. Północnej, etnograficzne: szycie łapaczy snów, magicznych woreczków z legend indiańskich, logistyczne gry i zabawy: podchody, biegi, wycieczki do Zoo, wycieczki do instytucji kultury (Centrum Kultury Katowice, Muzeum Śląskie, Teatr Ateneum i in.).

Największą frekwencję odnotowano w następujących filiach:

- Filia nr 28 (Podlesie)- 426, Filia nr 26 (Murcki)- 361, Filia nr 38 (filia szpitalna, która prowadzi zajęcia zamknięte: dla pacjentów Centrum Zdrowia Dziecka) - 319
- Filia nr 16 (Bogucice): 266, Filia nr 6 (Józefowiec) 265, Filia nr 27 (Kostuchna) – 245,
- Filia nr 14 (Tysiąclecie Dolne) -223, Filia nr 25 (Tysiąclecie Górne) – 221.

Jak co roku biblioteka zorganizowała też dużą imprezę literacko- edukacyjną w chorzowskim „Skansenie” pod tytułem *Jaka Mąka taki chleb*. Na ciekawie zaaranżowanych stanowiskach bawiło się w sumie ok. **300** dzieci z całego regionu śląskiego, a nawet goście z dalekiego Drohobycza. W Piekarni pod Kaktusem można było samodzielnie ugnieść ciasto na chleb, zapoznać się z różnymi rodzajami zbóż, mąk i skosztować ekologicznych wyrobów piekarskich. Wszyscy mogli zrobić sobie etno-tatuaż oraz poznać historię Azteckiego Chleba (czyli tortilli). Chętni wzięli udział w edukacyjnym Biegu po Chleb. Akcja *Lato z Książką 2012* pod hasłem *Z Tomkiem na Kon-Tiki opływamy Ameryki* obfitowała w międzykontynentalne przygody edukacyjne, promowała i wyzwoliła dziecięcą kreatywność, a wszystko dzięki czytaniu.

## **Priorytet 5. Bezpieczeństwo i patologie społeczne.**

### **Cel szczegółowy nr 1: Doskonalenie systemu reagowania w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa.**

***Zadanie: 1. Koordynacja funkcjonowania Miejskiego Centrum Ratownictwa.***

W ramach zadania koordynacji, w Miejskim Centrum Ratownictwa funkcjonują całodobowo służby miejskie odpowiedzialne za właściwe kształtowanie bezpieczeństwa wśród mieszkańców Katowic i osób w nim przebywających. Służbami tymi są dyspozytorzy:

- Policji,
- Straży Miejskiej,
- Ratownictwa Medycznego (do dnia 5.12.2012 r.),
- Państwowej Straży Pożarnej.

Kontakt z osobami potrzebującymi pomocy nawiązywany jest drogą telefoniczną poprzez telefoniczne numery alarmowe i ogólnokrajowy numer ratunkowy 112. W ciągu doby dyspozytorzy odbierają do tysiąca zgłoszeń telefonicznych, co przekłada się na trzysta do czterystu interwencji – najwięcej z zakresu bezpieczeństwa publicznego i ratownictwa medycznego. Na zmianie przebywa od 10 do 11 osób. Poprzez pełnienie dyżurów w jednym dużym pomieszczeniu, są w stanie kontaktować się ze sobą w tematach podejmowanych decyzji ratowniczych, co zdecydowanie przyspiesza wysłanie do osób zagrożonych właściwej pomocy.

## **Zadanie 2. Analiza zagrożenia przestępczością (na podstawie informacji dziennych zgłoszonych przez KMP – w poszczególnych dzielnicach/rejonach miasta)**

### Zestawienie przestępstw zgłoszonych przez mieszkańców w jednostkach KMP

#### • **Zabójstwa.**

W roku 2012 stwierdzono 4 przypadki zabójstwa, w roku 2011 stwierdzono 8 przypadków zabójstwa. *Spadek o 50%.*

#### • **Przestępstwa na tle seksualnym.**

W roku 2012 zgłoszono 9 przestępstw na tle seksualnym, w roku 2011 zgłoszono 17 przypadków przestępstw na tle seksualnym. *Spadek o 47,1%.*

#### • **Rozboje.**

W roku 2012 liczba rozbojów wyniosła 331, w roku 2011 odnotowano 408. *Spadek o 18,9%.*

#### • **Przestępstwa terrorystyczne.**

W roku 2012 odnotowano 29 przestępstw terrorystycznych, w roku 2011 odnotowano 25 przestępstw terrorystycznych. *Wzrost o 16%.*

#### • **Wybryki chuligańskie.**

W roku 2012 liczba wybryków chuligańskich wyniosła 432, w roku 2011 odnotowano 476. *Spadek o 9,2%.*

#### • **Kradzieże z włamaniem do mieszkań, piwnic.**

W roku 2012 zgłoszono 708 kradzieży z włamaniem do mieszkań i piwnic, w roku 2011 odnotowano 712. *Spadek o 0,6%.*

#### • **Kradzieże z włamaniem do firm, kiosków i sklepów.**

W roku 2012 zgłoszono 499 kradzieży z włamaniem do firm, kiosków i sklepów, w roku 2011 odnotowano 519. *Spadek o 3,9%.*

#### • **Kradzieże kieszonkowe.**

W roku 2012 zgłoszono 1548 kradzieży kieszonkowych, w roku 2011 odnotowano 1486. *Wzrost o 4,2%.*

#### • **Kradzieże pozostałe.**

W roku 2012 zgłoszono 2733 kradzieży pozostałych, w roku 2011 odnotowano 2889. *Spadek o 5,4%.*

#### • **Kradzieże z włamaniem do samochodów.**

W roku 2012 zgłoszono 1303 kradzieże z włamaniem do samochodów, w roku 2011 odnotowano 1554. *Spadek o 16,2%.*

#### • **Uszkodzenia samochodów.**

W roku 2012 zgłoszono 609 uszkodzeń samochodów, w roku 2011 odnotowano 660. *Spadek o 7,7%.*

#### • **Kradzieże samochodów.**

W roku 2012 zgłoszono 573 kradzieży samochodów, w roku 2011 odnotowano 561. *Wzrost o 2,1%.*

#### • **Odzyskane samochody.**

W roku 2012 odzyskano 234 samochody, w roku 2011 odnotowano 264. *Spadek skuteczności o 11,4%.*

#### • **Liczba zatrzymanych za przestępstwa narkotykowe.**

W roku 2012 zatrzymano 315 osób, w roku 2011 odnotowano 267 osoby. *Wzrost skuteczności o 18%.*

#### • **Liczba zatrzymanych na gorącym uczynku lub w bezpośrednim pościgu.**

W roku 2012 zatrzymano 2043 osoby, w roku 2011 zatrzymano 2113 osób. *Spadek o 3,3%.*

• **Liczba tymczasowo aresztowanych.** W roku 2012 aresztowano tymczasowo 85 osób, w roku 2011 tymczasowo aresztowano 99 osób. *Spadek o 14,1%.*

- **Zdarzenia w komunikacji.**

- W roku 2012 zgłoszono 293 wypadki komunikacyjne, w roku 2011 odnotowano 307. **Spadek o 4,6%.**
- W roku 2012 zostało rannych 320 osób w wypadkach komunikacyjnych, w roku 2011 383 osób. **Spadek o 16,4%.**
- W roku 2012 odnotowano 10 ofiar śmiertelnych w wypadkach komunikacyjnych, w roku 2011 odnotowano 14 ofiar śmiertelnych. **Spadek o 28,6%.**
- W roku 2012 zatrzymano 330 nietrzeźwych kierowców, w roku 2011 odnotowano 371. **Spadek o 11,1%.**

W 2012 r. w Katowicach (wg danych z KMP) odnotowano spadek przestępczości ogólnej i kryminalnej. Wszczęto łącznie 14748 postępowań przygotowawczych tj. o 1186 mniej niż w roku 2011. Tendencja ta dotyczy również przestępstw kryminalnych. W roku 2012 wszczęto 12785 postępowania, tj. o 1369 mniej niż w roku 2011.

Na uwagę zasługuje fakt osiągnięcia na koniec 2012 roku bardzo dobrego poziomu ogólnego wskaźnika wykrycia (54,8%), co stanowi kontynuację, trwającego już od 8 lat trendu wzrostowego. Jednoznacznie świadczy to o skuteczności działań podejmowanych przez Komendę Miejską Policji w Katowicach mających na celu ściganie sprawców przestępstw.

**Zadanie 3. Poprawa poczucia bezpieczeństwa mieszkańców: skrócenie czasu realizacji interwencji Policji i Straży Miejskiej, zwiększenie liczby umundurowanych patroli w miejscach publicznych.**

Zadanie realizowane było w 2012 r. poprzez:

- A. Dodatkowe służby patrolowe Policji finansowane z budżetu miasta prowadzono w miesiącach III – XII 2012 r. Głównym celem wprowadzenia służb dodatkowych było zwiększenie ilości umundurowanych pieszych patroli na ulicach miasta i ich aktywności, służby rozliczane były z efektywności (w cyklach miesięcznych).
- B. Patrole szkolne Szkoły Policji w Katowicach – zrealizowano praktyki słuchaczy szkoły Policji z funkcjonariuszami KMP
- C. Przewóz słuchaczy Szkoły Policji w Katowicach z siedziby szkoły przy ul. Jankego 276 do miejsca pełnienia służby.
- D. Finansowanie dodatkowych patroli Straży Miejskiej.

**Zadanie 4. Utrzymanie sprawności systemu monitoringu wizyjnego miasta i jego rozbudowa.**

Wydział Zarządzania Kryzysowego nadzoruje i zarządza monitoringiem wizyjnym miasta Katowice. Obecnie monitoring wizyjny na światłowodach obejmuje 52 kamery.

Obecnie system monitoringu wizyjnego miasta posiada 4 centra obserwacji:

- Komenda Miejska Policji;
- Miejskie Centrum Ratownictwa;
- KZKGOP;
- Centrum Utrzymania Tunelu

oraz podglądy w Hali Jantor, KP III i KP V.

W roku 2013 kontynuowane będą prace nad wprowadzeniem w mieście Katowice projektu pn.: „Katowicki Inteligentny System Monitoringu i Analizy”. W ramach tego projektu zostaną zainstalowane kamery w wybranych Strefach Aktywności Społecznej oraz na wybranych placach zabaw wybudowanych przez miasto (10 placów zabaw). Prace wdrożeniowe potrwać do poł. 2014 r.

Wydział Zarządzania Kryzysowego na bieżąco monitoruje stan bezpieczeństwa Katowic oraz gromadzi dane w zakresie propozycji rozbudowy monitoringu wizyjnego w poszczególnych rejonach miasta, które wpływają od mieszkańców miasta i instytucji.

**Zadanie 5. Fundusze nagrodowe motywujące funkcjonariuszy służb odpowiedzialnych za porządek i bezpieczeństwo do zwiększenia efektywności prowadzonych zadań.**

Zadanie realizowane było w 2012 r. poprzez:

- A. Fundusz motywacyjny dla policjantów KMP, który został utworzony w celu wsparcia „Programu monitorowania przestępczości kryminalnej w wybranych kategoriach” opracowanego w KMP Katowice jako narzędzie pomocnicze służące do osiągnięcia lepszych efektów w wykrywaniu przestępstw. Kwartalnie



przyznawane były nagrody Prezydenta Miasta Katowice dla Policjantów szczególnie zaangażowanych w działania prewencyjne polegające na ograniczaniu liczby przestępstw i zwiększeniu ich wykrywalności.

B. Fundusz motywacyjny dla strażników miejskich przeznaczony był na nagrody dla funkcjonariuszy SM za ujawnianie sprawców dewastacji elewacji budynków i obiektów napisami, rysunkami i graffiti; nagrody otrzymali strażnicy mający najlepsze wyniki w zwalczaniu tych zjawisk.

***Zadanie 6. Poprawa funkcjonowania i standardów pracy służb oraz warunków obsługi mieszkańców w placówkach odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i porządek publiczny.***

Zadanie realizowane było w 2012 r. poprzez:

- Rozbudowę i modernizację infrastruktury lokalowej służb porządkowych i ratowniczych:
  - rewitalizacja i readaptacja pomieszczeń w siedzibie Komisariatu Policji II – prace remontowe i modernizacyjne oraz budowa wejścia dla osób niepełnosprawnych;
  - Modernizacja i remont wejścia głównego siedziby Komisariatu Policji III w Katowicach wraz z wejściem dla osób niepełnosprawnych;
  - ocieplenie garażu OSP Szopienice;
  - remont pomieszczeń socjalnych w JRG II;
  - modernizacja instalacji elektrycznej w JRG II;
  - Remont pokrycia dachowego budynków JRG III;
  - Wymiana bram garażowych JRG III.
- Zakup wyposażenia usprawniającego funkcjonowanie jednostek, pracę funkcjonariuszy i obsługę mieszkańców:
  - uzupełnienie zaplecza transportowego poszczególnych jednostek i komórek organizacyjnych KMP w Katowicach:- zakup pojazdów nieoznakowanych dla Ogniwa Wywiadowczego, Referatu Nietletnich i Patologii, wytypowanych Komisariatów Policji w Katowicach;
  - zakup systemu elektroniczno-graficznego „Quick Map 3D” i przeszkolenia specjalistycznego dla jego obsługi przez 10 funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Katowicach;
  - zakup oprogramowania serwera dla Straży Miejskiej w Katowicach;
  - zakup switch’ów dla Straży Miejskiej w Katowicach;
  - zakup 10 minikamer do rejestrowania przebiegu podejmowanych czynności służbowych przez funkcjonariuszy Straży Miejskiej;
  - naprawa i remont sprzętu p. pożarowego oraz placów ćwiczeń, a także pomieszczeń OSP.;
  - zakup samochodu dla pl. Chemicznego dla JRG II (50:50);
  - doposażenie strażaków PSP w sprzęt ratowniczy, ochrony osobistej i umundurowanie;
  - zakup hełmów dla strażaków PSP;
  - zakup sorbentów, neutralizatorów oraz środków pianotwórczych dla PSP;
  - opłaty PSP za media: energia elektryczna, gaz, paliwo do samochodów ratowniczych;
  - zakup kserokopiarki z funkcją drukarki sieciowej dla JRG I;
  - zakup dla PSP myjki wysokociśnieniowej KARCHER;
  - zakup oraz montaż systemów ładowania akumulatorów samochodowych w KM PSP i JRG.
- Motywowanie i promowanie funkcjonariuszy szczególnie aktywnych w służbie.
  - nagrody uznaniowe Prezydenta Miasta dla wyróżniających się funkcjonariuszy z okazji Święta Policji;
  - nagrody Prezydenta Miasta dla funkcjonariuszy OPP w Katowicach;
  - fundowanie nagród Prezydenta Miasta dla strażaków PSP z okazji Święta Strażaka;
  - fundowanie nagród Prezydenta Miasta dla strażaków – ochotników OSP z okazji Święta Strażaka;
  - fundowanie nagród Prezydenta Miasta z okazji Dnia strażnika Miejskiego; fundowanie nagród Prezydenta Miasta dla dyspozytorów MCR w celu motywowania do właściwego wykorzystania potencjału technicznego Centrum;
- Realizację ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2002 r., Nr 147, poz. 1229 z późn. zm.).
  - wypłata ekwiwalentu pieniężnego dla członków OSP za udział w działaniu ratowniczym lub szkoleniu pożarniczym organizowanym przez PSP lub miasto Katowice;

## **MCR**

Dla poprawy przepływu informacji – o zagrożeniu życia, zdrowia i innych ważnych uzyskanych przez dyspozytora MCR – z podległymi jednostkami, utworzono wspólna sieć teleinformatyczną i łączności bezprzewodowej. Dzięki niej dyspozytor policji utrzymuje łączność informatyczną z 7 komisariatami policji, dyspozytor ratownictwa medycznego z 4 punktami wyjazdowymi karetek, dyspozytor PSP z 3 JRG. Punkty wyniesione służb są tak rozlokowane na terenie miasta, aby zespoły ratunkowe miały najkrótszą drogę dojazdu do zdarzeń, a wspólna aplikacja informatyczna, na której pracują służby umożliwia natychmiastowe umiejscowienie zdarzenia na mapie numerycznej miasta.

W razie zaniku łączności telefonicznej pomiędzy MCR a punktami wyniesionymi służb, zainstalowano łączność GPRS. W przypadku wyjazdu jednostki OSP do akcji, strażnica monitorowana jest przez system modułu komunikacyjnego GSM, który w przypadku włamania przekazuje sygnał alarmowy na stanowisko policji w MCR. Cały cykl działań i czynności realizowany w MCR jest nagrywany na nośniki elektroniczne. Większość (w sumie 70) pojazdów ratunkowych zaopatrzona jest w system lokalizacji i napadu, umożliwiającą dyspozytorom orientację o statusie pojazdu ratunkowego. Od 01.01.2012 do 31.12.2012 r. w MCR przyjęto 305 998 zgłoszeń telefonicznych od mieszkańców Katowic, z czego podjęto 93 948 interwencji.

### ***Zadanie 7. Inicjowanie i koordynacja prewencyjnych programów / akcji na rzecz poprawy bezpieczeństwa.***

Miejskie Programy Profilaktyczne realizowane są przez nauczycieli i pedagogów w ramach godzin wychowawczych w:

- szkołach podstawowych („**Bezpieczne Dziecko – Przyjaciół Sznupka**”, „**Kibicuję Fair Play**”),
- klasach I i II gimnazjów („**Bezpieczny Gimnazjalista**”, „**Kibicuję Fair Play**”),
- zespołach szkół specjalnych (dla szkół specjalnych opracowano modyfikację programu, dostosowaną do potrzeb i możliwości intelektualnych uczniów),
- szkołach ponadgimnazjalnych („**Bezpieczna młodzież**”),
- przedszkolach („**Z bajką bezpieczniej**”, „**Bezpieczny Maluch**”).

Koordinatorem programu na terenie każdej szkoły był pedagog lub psycholog szkolny (w przypadku programu „Bezpieczny Maluch” koordynatorem był funkcjonariusz KMP).

#### **Cele główne programów:**

- ograniczenie przestępczości oraz zjawisk patologicznych w środowisku przedszkolnym, dzieci i młodzieży szkół podstawowych oraz gimnazjalnych na terenie miasta Katowice,
- edukacja prawna młodzieży oraz ich rodziców (kształtowanie nawyków poprawnego oraz właściwego zachowania podczas masowych imprez sportowych, popularyzacja sportu jako wskazanej formy spędzania czasu wolnego),

#### **2. Adresaci programów „Bezpieczne Dziecko – Przyjaciół Sznupka”, „Bezpieczny Gimnazjalista” w 2012 r.**

##### **II półrocze roku szkolnego 2011/2012:**

• uczniowie szkół podstawowych:	ok. 12 200 os.
• uczniowie szkół gimnazjalnych:	ok. 6 640 os.
• uczniowie zespołów szkół specjalnych:	ok. 510 os.
• rodzice / opiekunowie uczniów:	ok. 19 350 os.
<b>Ogółem liczba adresatów:</b>	<b>ok. 38 700 os.</b>

##### **I półrocze roku szkolnego 2012/2013:**

• uczniowie szkół podstawowych:	ok. 11 950 os.
• uczniowie szkół gimnazjalnych:	ok. 6 100os.
• uczniowie zespołów szkół specjalnych:	ok. 490 os.
• rodzice / opiekunowie uczniów:	ok. 19 000 os.
<b>Ogółem liczba adresatów:</b>	<b>ok. 37 540 os.</b>

Adresaci programu „Z bajką bezpieczniej” – liczba dzieci objętych programem – 2135 os.

Adresaci programu „Bezpieczny Maluch” – pięć wybranych katowickich przedszkoli.

Adresaci programu „Kibicuję Fair Play” – w programie brało udział 20 katowickich szkół podstawowych.

W ramach programów profilaktycznych wykonano m.in.:

- zrealizowano cykl spektakli „**OGRÓD PELEN BAJEK**” (wystawiono 10 spektakli w terminach: 27.02, 12.03, 23.04, 17.09, 18.10);
- zakup roll-up na potrzeby programu profilaktycznego „Z bajką bezpieczniej”, realizowanego przez Straż Miejską w Katowicach;
- wydruk notatników, plakatów, listów do rodziców, ulotek informacyjnych i plansz;
- zorganizowano imprezę „**Bezpieczna szkoła – bezpieczny uczeń**” – jako podsumowanie Miejskich Konkursów Profilaktycznych „Bezpieczny Gimnazjalista”/”Bezpieczna Młodzież”. Impreza odbyła się w Akademii Muzycznej im. K. Szymanowskiego w Katowicach w dniu 30 maja 2012 r. Podczas trwania imprezy odbył się koncert studentów Wydziału Wokalno – Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Katowicach – Bartłomieja Merty i Mariusza Kuźniaka pod kier. Mgr Wojciecha Herzyka.;
- zorganizowano imprezę finałową programu „**Kibicuję Fair Play**”, będącą podsumowaniem rozgrywek piłkarskich – **Miejska Liga Szkolna** oraz konkursu na najlepszą katowicką drużynę kibiców. Impreza odbyła się 22 maja 2012 roku na Stadionie Miejskim przy ul. Bukowej 1.
- Zorganizowano ferie zimowe „**Kibicuję Fair Play z GieKSą**” – akcja przeprowadzona w dniach 6-10.02.br. pod hasłem „Aktywne i bezpieczne spędzanie czasu wolnego”, skierowana do najmłodszych mieszkańców Katowic, spędzających ferie na terenie miasta (podopieczni fundacji Caritas, klubów osiedlowych i świetlic środowiskowych – ok. 80 osób).
- zakupiono nagrody dla uczniów w ramach organizowanych konkursów;
- zakupiono gadżety programowe: smycze, pendrive, magnesy, odbłaski, zakładki magnetyczne, opaski silikonowe, klocki lego, terminarze, odznaki, puchary, piłki;
- wykupiono ubezpieczenie imprez „**Bezpieczna szkoła – bezpieczny uczeń**”, „**Kibicuję Fair Play**”, rozgrywek „**Miejskiej Ligi Szkolnej**”, **ferii zimowych**.

#### **Zadanie 8. Edukacja i informowanie społeczności lokalnej w zakresie bezpieczeństwa i porządku prawnego.**

Zadanie realizowane było w 2012 r. poprzez:

- promocję programów profilaktycznych i prewencyjnych;
- spotkania z mieszkańcami w poszczególnych dzielnicach miasta dot. bezpieczeństwa;
- organizację i współorganizację imprez / akcji / przedsięwzięć promujących bezpieczeństwo;
- materiały popularyzujące bezpieczeństwo i ochronę ludności;

Realizacja zadań WZK wpisanych do „*Gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną w mieście Katowice*” finansowana była ze źródeł:

- budżet WZK UM na rok 2011 (wydatki bieżące) – dział 754,
- „*Programu zapobiegania przestępczości oraz bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego*” (przyjętego uchwałą nr XIX/391/12 Rady Miasta Katowice z dnia 29 lutego 2012 r.) – dział 754 i 851,
- środki w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2012r.

#### **Cel szczegółowy nr 2: Profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień.**

##### **Działania zrealizowane w ramach:**

- **Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2012 rok** (Uchwała Nr XV/264/11 Rady Miasta Katowice z dnia 26 października 2011r. Uchwała nr XXIII/517/12 Rady Miasta Katowice z dnia 30 maja 2012 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2012r.
- **Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2012 rok** (Uchwała Nr XV/265/11 Rady Miasta Katowice z dnia 26 października 2011r., Uchwała nr XXIII/516/12 Rady Miasta Katowice z dnia 30 maja 2012 r. zmieniająca uchwałę w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2012r.)

**Zadanie 1. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w tym w szczególności prowadzenie świetlic, klubów, grup profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, realizacja środowiskowych programów**

*profilaktycznych prowadzonych na terenie szkół, a także organizowanie kampanii i festynów trzeźwościowych.*

- a) prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży w szczególności w formie opiekuńczej i specjalistycznej, w tym: świetlic środowiskowych dla dzieci, klubów środowiskowych oraz grup profilaktycznych dla młodzieży

**ŚWIETLICE SPECJALISTYCZNE MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ** adresują swoją pomoc do dzieci i młodzieży w wieku 6-15 lat, uczęszczających do szkoły podstawowej lub gimnazjum, wywodzących się z rodzin kwalifikujących się do pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w szczególności z rodzin ubogich, rozbitych, niepełnych, niezaradnych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym lub uzależnieniami. Mają one na celu utrzymanie dziecka w jego naturalnym środowisku poprzez wsparcie funkcji opiekuńczych rodziny. W zakresie potrzeb bytowych zgodnie ze standardem usług obejmują zadania takie jak: pobyt dzieci w placówkach w godzinach popołudniowych, zapewniając wychowankom w tym czasie poczucie bezpieczeństwa i właściwe warunki do odpoczynku, życia społecznego i nauki przez 5 dni w tygodniu; wyżywienie składające się z dwóch posiłków dziennie.

Głównym celem powyższych oddziaływań jest efektywne przygotowanie dziecka do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu m. in. poprzez nabycie praktycznych umiejętności życiowych i społecznych przy jednoczesnym wsparciu rodziny w formie pracy socjalnej oraz poradnictwa psychologiczno – pedagogicznego.

**SPECJALISTYCZNY KLUB MŁODZIEŻOWY MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ** jest kontynuacją pracy socjoterapeutycznej Świetlic Specjalistycznych. Klub przeznaczony jest dla młodzieży w wieku 12-18 lat, absolwentów szkoły podstawowej, uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych wywodzących się z rodzin kwalifikujących się do pomocy społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w szczególności z rodzin ubogich, rozbitych, niepełnych, niezaradnych bądź zagrożonych wykluczeniem społecznym lub uzależnieniami. Klub działa w godzinach popołudniowych 5 dni w tygodniu. Cele i zadania Klubu są tożsame z zadaniami Świetlic Specjalistycznych.

Od 1.09.2012r. w ramach **projektu „Strefa Młodego Człowieka”** został uruchomiony Specjalistyczny Klub Młodzieżowy Nr 3 przy ul. Czecha 2 dla 10 wychowanków.

**Projekt „Strefa Młodego Człowieka”** dofinansowano z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej zgodnie z wymaganiami i założeniami Programu „Świetlica – Dzieci - Praca” na rzecz wsparcia dziecka i rodziny w gminie w latach 2011-2015. Koszt całości projektu wynosił **52 643,16 zł**, w tym dotacja Ministerstwa **40 000 zł**, kwota **12 643,16 zł** stanowiła wkład własny. Projekt „Strefa Młodego Człowieka” realizowano w terminie: 1.09.2012 do 31.12.2012, z tym, że zakłada on roczną kontynuację działalności, a więc do końca roku 2013. W projekcie objęto wsparciem 10 młodych ludzi w wieku 14-18 lat, którzy uczęszczają do Specjalistycznego Klubu Młodzieżowego nr 3 przy ul. Czecha 2. Placówka ta powstała 1 września 2012 roku, jako odpowiedź na zapotrzebowanie młodzieży zamieszkującej dzielnicę Zawodzie, w celu realizacji założeń w/w projektu.

Głównym celem zadania było wsparcie młodzieży w odpowiedniej realizacji obowiązku szkolnego, znalezieniu i wyborze dalszej drogi edukacyjnej i zawodowej.

Realizację zadania podzielono na kilka stref:

- W ramach działania „Moja strefa” zakupiono podstawowy sprzęt i meble potrzebne do funkcjonowania Klubu. W ramach codziennego funkcjonowania Klubu wychowankom zapewniano wyżywienie wg stawki obowiązującej w MOPS Katowice oraz zakup dodatkowego wyżywienia (np. w formie podwieczorku).
- W ramach działania „Aktywna strefa” realizowano zajęcia promujące aktywność i rozwój zainteresowań wychowanków Klubu m.in. poprzez doposażenie klubu w sprzęt: sportowy, multimedialny, stanowisko komputerowe oraz w materiały dydaktyczne i artykuły do zajęć rozwijających zainteresowania. W ramach Klubu realizowane były również programy: profilaktyczny i socjoterapeutyczny
- W ramach działania „Rodzinna strefa” do udziału zaproszono członków rodzin wychowanków. W tym celu zorganizowano różne formy wspólnego spędzania czasu: wyjścia do kina, do teatru, wspólny wyjazd integracyjny (10-11.11.2012r) oraz uroczysta rodzinna kolacja wigilijna w Klubie (20.12.2012).

**Świetlice Środowiskowe i Środowiskowy Klub Młodzieżowy prowadzone przez organizacje pozarządowe na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, a od 1.07.2012r. przejęte przez Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta Katowice i finansowane poprzez dotacje**

Lp.	Nazwa i adres placówki	Przez kogo prowadzona	Liczba miejsc
1.	Świetlica Socjoterapeutyczna (typu specjalistycznego) ul. Morcinka 19 a, Katowice	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy GNIAZDO	40
2.	Młodzieżowy Klub Wspierania Rozwoju Osobistego (typu specjalistycznego) ul. Morcinka 19 a, Katowice	Fundacja dla Ludzi Potrzebujących Pomocy GNIAZDO	15
3.	Świetlica Środowiskowa im. Św. Brata Alberta ul. Brata Alberta 4, Katowice	Ośrodek Św. Jacka Caritas Archidiecezji Katowickiej	36

**ŚWIETLICE ŚRODOWISKOWE I GRUPY PROFILAKTYCZNE PROWADZONE PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE NA ZLECENIE URZĘDU MIASTA KATOWICE – WYDZIAŁ POLITYKI SPOŁECZNEJ:**

Lp.	Nazwa i adres placówki	Przez kogo prowadzona	Liczba miejsc
1.	„Dom Aniołów Stróżów” ul. Gliwicka 148 - ognisko wychowawcze - świetlica terapeutyczna dla grupy młodszej - świetlica terapeutyczna dla grupy starszej, - <i>zajęcia programu ulicznego (3-18 lat)</i>	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży „Dom Aniołów Stróżów”	55
2.	Świetlica Środowiskowa Profilaktyczno Wychowawcza im. św. Brata Alberta ul. Młodzieżowa 10	Rzymsko-Katolicka Parafia św. Barbary	50

b) realizacja środowiskowych programów profilaktycznych, prowadzonych na terenie szkół, wg następujących założeń merytorycznych:

- forma zajęć pozalekcyjnych z wykorzystaniem różnych form oddziaływań o charakterze sportowym, kulturalnym, zajęć wyrównawczych, w połączeniu z oddziaływaniami o charakterze psychologiczno-pedagogicznym i edukacyjno - informacyjnymi z zakresu profilaktyki uzależnień, adresowanych w pierwszej kolejności do dzieci zaniedbanych wychowawczo i mających na celu nawiązywanie współpracy z rodzicami,
- realizowane przez współpracujące ze sobą instytucje ( np. szkoły, terenowe punkty pomocy społecznej, uczniowskie kluby sportowe, organizacje pozarządowe, poradnie psychologiczno – pedagogiczne),
- koordynowane merytorycznie przez osobę wyznaczoną przez dyrektora szkoły, w której realizowany jest program;

Programy realizowane w **52** szkołach, w zajęciach uczestniczyło **6 397** dzieci.

Rodzaje zajęć:	Ilość godzin
sportowe	4 011
dydaktyczno-wyrównawcze	3 394
artystyczne	3 567
terapeutyczno-pedagogiczne	2 357
imprezy integracyjne	2 768
komputerowe	1 120
inne rodzaje zajęć	3 746
<b>Razem:</b>	<b>20 963</b>

zajęcia były prowadzone przez **517** realizatorów oraz **176** wolontariuszy.

Kategorie problemów występujących u dzieci biorących udział w zajęciach:	Liczba dzieci ze zidentyfikowanym problemem
Dzieci, których rodziny korzystają z pomocy MOPS	1 568
Dzieci z rodzin o nieprawidłowej sytuacji wychowawczej	1 770
Dzieci wychowywane przez jednego rodzica	1 308
Dzieci sprawiające problemy wychowawcze	1 553

Dzieci z trudnościami w nauce	2 201
Dzieci z dysfunkcjami rozwojowymi, w tym zdrowotnymi	1 048
Dzieci wychowujące się w rodzinach zastępczych, placówek opiekuńczych	229
Dzieci u których nie stwierdzono powyższych problemów	2 015

**Uwaga:** powyższe dane z realizacji środowiskowych programów profilaktycznych powtarzają się w sprawozdaniu z Miejskiego Programu Profilaktyki Przeciwdziałania Narkomanii w 2012 r. (ponieważ są realizowane równolegle w ramach tego Programu).

- c) prowadzenie środowiskowych programów profilaktycznych w formie pozalekcyjnych zajęć sportowych realizowanych poprzez uczniowskie kluby sportowe i uwzględniających następujące elementy:
- włączanie w zajęcia sportowe dzieci znajdujących się w trudnej sytuacji np. materialnej, rodzinnej, wychowawczej,
  - podjęcie współpracy ze szkołami w realizacji zadań wynikających z programów wychowawczych i programów profilaktyki szkolnej,

Zlecenie zadań w formie dotacji dla uczniowskich klubów sportowych przez Wydział Sportu i Turystyki UM Katowice w ramach rodz. 85154:

Lp.	Nazwa organizacji	adres	Środki finansowe przyznane w ramach umowy dotacji
1	UKS ARA	ul. Nasypowa 16	6.000,00
2	UKS ŹRÓDEŁKO	ul. Jana Wantuły 11	16.000,00
3	UKS SPRINT	ul. Przyjazna 7 A	21.000,00
4	UKS KATOWICE	ul. Ordona 3D	24.000,00
5	UKS PIK	ul. 3 Maja 42	7.000,00
6	UKS MIKRUS	ul. Karliczka 15	15.000,00
7	UKS OLIMPIA	ul. Lompy 17	17.000,00
8	UKS OCHAJO 19	ul. Spółdzielczości 28	10.000,00
9	UKS KARLIK	ul. Witosa 23	15.000,00
10	UKS 06 KATOWICE-POŁUDNIE	ul. Boya-Żeleńskiego 26	12.000,00
11	UKS OMEGA	ul. Wojciecha 9	6.000,00
12	UKS TORNADO	ul. Marcinkowskiego 17	6.000,00
13	MKKS GLORIA	ul. Lubiny 9	18.000,00
14	MUKS NAPRZÓD JANÓW	ul. Nałkowskiej 10	65.000,00
15	UKS SOKÓŁ 22	ul. Wolskiego 3	13.000,00
16	UKS KOKOCINIEC 67	ul. Zielona 5	12.000,00
17	MKS PAŁAC MŁODZIEŻY	ul. Mikołowska 26	55.000,00
18	UKS GLADIATOR 23	ul. Medyków 27	11.000,00
19	MKS MOS	ul. Paderewskiego 46 A	28.000,00
20	UKS SOKÓŁ 43	ul. Brynicy 7	3.000,00
	SUMA		<b>360.000,00</b>

Zlecenie zadań w formie dotacji dla uczniowskich klubów sportowych przez Wydział Sportu i Turystyki UM Katowice, w ramach rodz. 85153:

Lp.	Nazwa organizacji	adres	Środki finansowe przyznane w ramach umowy dotacji
1.	MKS MOS	ul. Paderewskiego 46 A	18.000,00
2.	UKS WODNIK 29	ul. Lepszego 2	12.000,00
3.	UKS DĄB 19	ul. Agnieszki 2	18.000,00
4.	ZUKS GKS KATOWICE	ul. Józefowska 40	26.000,00
5.	UKS SOKÓŁ 43	ul. Brynicy 7	20.000,00
6.	UKS CARRAMBA	ul. Tysiąclecia 68/37	12.000,00
7.	UKS JUNGA	ul. Morawa 19	26.000,00
8.	UKS 4	ul. Trzech Stawów 10	47.000,00
9.	UKS PAŁAC MŁODZIEŻY	ul. Mikołowska 26	14.000,00
10.	UKS 21 PODLESIE	ul. Malczewskiego 1	11.000,00
11.	UKS SP 27	ul. Łętowskiego 18	49.000,00
12.	UKS KONOPA	ul. Głowackiego 6	9.000,00
13.	UKS LIDER	ul. Sportowa 29	25.000,00
14.	UKS JUNIOR BASKET KATOWICE	ul. Krzywoustego 11	23.000,00
15.	UKS KUKUŁKI	ul. Kukułek 2A	17.000,00
16.	UKS ŻACZEK	ul. Iłakowiczówny 13	3.000,00
17.	UKS SZOPIENICE	ul. 11-GO Listopada 13	30.000,00
	SUMA		<b>360.000,00</b>

W zajęciach uczniowskich klubów sportowych brało udział około **2 800 osób (dzieci i młodzież)**.

d) prowadzenie programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i rodziców w zakresie używania substancji psychoaktywnych

- program profilaktyczny „Alternatywne metody spędzania czasu wolnego dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem uzależnień” realizowany przez Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci „Kropelka”: 90 godzin zajęć ( w tym nauka gry na gitarze, zajęcia ruchowe w wodzie, rytmika i nauka tańca), 14 uczestników program,
- **„Będzie inaczej!”** realizowany dla 50 dzieci przez Katolicką Fundację Dzieciom w Katowicach, ul. Kilińskiego 15 (zajęcia realizowane w następujących blokach tematycznych: „Teatr życia”, „Relaksacja”, „Sport”),
- **„Klub profilaktyczny EKIPA”** prowadzony przez Parafię Ewangelicko – Augsburską w Katowicach, ul. Bpa H.Bednorza 20: w zajęciach uczestniczyło 47 osób (młodzieży)
- program **„Z bajką bezpieczniej”** realizowany przez funkcjonariuszy Zespołu Prewencji Szkolnej katowickiej Straży Miejskiej (w oparciu o art. 11 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. O strażach gminnych) w przedszkolach oraz klasach I-III porusza zagadnienia związane z bezpieczeństwem i porządkiem publicznym ( objęto 54 grupy dzieci w 24 placówkach, łączna ilość dzieci uczestniczących w zajęciach 2 120 osób),
- program **„Bezpieczne Dziecko – Przyjaciel Sznupka”/„Bezpieczny Gimnazjalista”**, realizowany przez nauczycieli i pedagogów w ramach godzin wychowawczych,

adresaci programu w II półroczu roku szkolnego 2011/2012:

- 12.200 uczniów szkół podstawowych
- 6.640 uczniów szkół gimnazjalnych
- 510 uczniów zespołów szkół specjalnych,
- 19.350 rodziców i opiekunów uczniów

adresaci programu w I półroczu roku szkolnego 2012/2013:

- 11.950 uczniów szkół podstawowych
- 6.100 uczniów szkół gimnazjalnych
- 490 uczniów zespołów szkół specjalnych,
- 19.000 rodziców i opiekunów uczniów

Realizowana tematyka :

I etap (październik – listopad) – tematyka dot. bezpieczeństwa w kontaktach z dorosłymi (molestowanie, znęcanie się, kradzieże, pozyskiwanie od dzieci i młodzieży informacji przez przestępców),

II etap (grudzień – luty) – tematyka dot. przemocy rówieśniczej (bójki, pobicia, rozboje, wymuszenia, kradzieże),

III etap (marzec – kwiecień) - tematyka dot. uzależnień (nikotyna, narkotyki, alkohol, internet),

IV etap (maj – czerwiec) tematyka dot. bezpiecznego wypoczynku (bezpieczeństwo w trakcie wakacji w mieście, w trakcie podróży, w trakcie wypoczynku nad wodą i w górach).

- program **„Bezpieczna Młodzież”** realizowany w szkołach ponadgimnazjalnych obejmuje następujące tematy:
  - „ Jak chronić się przed uzależnieniem ?”,
  - „ Chcę żyć, czyli co należy wiedzieć o depresji i zachowaniach autodestrukcyjnych”,
  - „ Cyberprzemoc – czy nas to dotyczy ?”
  - „Przemoc seksualna – czy potrafię reagować ?”;
- program **„Korekta”** realizowany w klasach II i III szkół ponadgimnazjalnych: zrealizowano 25 edycji(jedna edycja programu trwa 3 godziny), którymi objęto 522 uczniów, ocena w skali 1-6 przez uczestników programu to 5,00. Jest to program profilaktyczny, edukacyjny, adresowany do młodych ludzi, którzy są już po inicjacji alkoholowej i wciąż mają z nim kontakt, a w szczególności do tych, u których pojawiają się problemy z nadużywaniem alkoholu, ukazuje szeroką gamę zagrożeń związanych z używaniem alkoholu;
- program profilaktyki uzależnień **„RAMPA – Profilaktyka kreatywna młodzieży”** realizowany przez Śląską Fundację Obywatelską LEX CIVIS w Katowicach, na Osiedlu Witosa ( zajęcia od poniedziałku do piątku w godz.15.00-19.00, w soboty w godzinach 9.00-13.00, udział 44 dzieci w wieku 7-14 lat);
- Program Profilaktyczny w Dąbrówce Małej realizowany Gabinet Pedagogiczny Aleksandry Koniarek: zajęcia dla 16 dzieci od poniedziałku do piątku w godz. 15-18 oraz w soboty w godz.10-13;
- praca wśród młodzieży ubogiej i zepchniętej na margines społeczny, budowanie strefy bezpieczeństwa bez alkoholu i narkotyków oraz stwarzanie alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu w ramach działalności klubu młodzieżowego **„Wysoki Zamek”**, realizowana przez Wspólnotę Dobrego Pasterza (66 stałych uczestników, 4.520 obecności we wszystkich imprezach i przedsięwzięciach);
- program profilaktyki zagrożeń związanych z HIV i AIDS **„Puszka Pandory”** realizowany przez Stowarzyszenie Na Rzecz Krzewienia Abstynencji i Promocji Zdrowego Stylu Życia „PRO-VITA” z Gliwic: 20 edycji 2,5 godzinnego programu, łącznie w zajęciach uczestniczyło 580 uczniów z katowickich szkół ponadgimnazjalnych;
- **zimowisko** dla dzieci będących podopiecznymi Stowarzyszenia Przyjaciół Dzieci Osieroconych „KROPELKA”, wychowujących się w rodzinach zastępczych, wielodzietnych i patologicznych lub objętych pomocą MOPS w Katowicach: w miejscowości Sopot Kamienny Potok, w okresie od 1 do 10 lutego 2012 roku, wzięło udział 10 dzieci;
- Warsztaty Tańca Ludowego w Koszęcinie prowadzone przez Zespół Pieśni i Tańca ŚLĄSK, zorganizowane w dniach 30.07 - 08.08.2012r. przez Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Osieroconych „Kropelka” dla 12 dzieci osieroconych, wychowujących się w Domach Dziecka lub w rodzinach zastępczych, zadanie miało na celu rehabilitację stanu psychicznego dzieci po przeżytej traumie utraty rodziców i trudnej sytuacji emocjonalnej;
- wyjazd profilaktyczny w dniach 12 – 24 lipca 2012r. dla 60 uczestników (dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych i patologicznych), zrealizowany przez Katolicką Fundację Dzieciom przy ul. Kilińskiego 15;



- Program Profilaktyczny w Dąbrówce Małej realizowany Gabinet Pedagogiczny Aleksandry Koniarek: zajęcia dla 16 dzieci od poniedziałku do piątku w godz. 15-18 oraz w soboty w godz.10-13;
- program profilaktyczny „Marihuana – prawdy i mity” realizowany przez Stowarzyszenie Śląskie Centrum Profilaktyki i Psychoterapii: 250 edycji programu którym objęto 6.115 uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych (średnia ocena realizacji programu przez uczniów w skali 1 – 6 to 4,95);
- program edukacyjno-profilaktyczny „Narkotyki i Nastolatki – jak rozmawiać z dziećmi o marihuanie” realizowany przez Stowarzyszenie Śląskie Centrum Profilaktyki i Psychoterapii: 20 edycji zaleć, którymi objęto 843 rodziców uczniów katowickich szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych;

e) wspieranie i prowadzenie działań promujących trzeźwość.

- program pt. **„Życie bez kaca – kontynuacja – promowanie trzeźwego stylu życia poprzez alternatywne formy spędzania czasu wolnego i organizowanie warsztatów terapii zajęciowej dla osób uzależnionych lub zagrożonych chorobą alkoholową”** realizowany przez Towarzystwo Pomocy im. św Brata Alberta w Katowicach, ul.Sądowa 1, którym objęto **27** osób przebywających w ogrzewalni dla osób bezdomnych;
- program **„Przeciwdziałanie żebractwu w mieście Katowice – pomagam mądrze”** prowadzony przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta Oddział w ramach realizacji zadania przeprowadzono 187 rozmów z osobami żebrzącymi (ustalono, że w okresie sprawozdawczym tj. od 1.03 do 31.03.2012r. żebrały 82 osoby), rozdano 12 000 sztuk ulotek i rozklejono 131 plakatów mających na celu przeciwdziałanie żebractwu;
- Spektakle profilaktyczne grupy teatralnej „Teatr z naszego podwórka” zorganizowanej przy Trzeźwościowym Stowarzyszeniu Kulturalno-Turystycznym: 5 spektakli realizowanych przy współpracy z MOPS podczas różnych imprez promujących trzeźwość;
- „Piłkarska Szansa – drużyna piłkarska osób bezdomnych” prowadzona przez Górnośląskie Towarzystwo Charytatywne w Katowicach, ul. Sienkiewicza 23: prowadzono treningi piłkarskie połączone z warsztatami terapii uzależnień i przeciwdziałania bezdomności, uczestniczyły w nich 23 osoby;
- program „Grudzień pełen świąt i radości – Spotkanie z Mikołajem” prowadzony przez Katowickie Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Dwójka”, skierowany do dzieci członków Stowarzyszenia, matek z dziećmi przebywającymi w Ośrodku Interwencji Kryzysowej dla Rodzin z Problemem Alkoholowym, klientów MOPS: wzięło udział 76 osób;
- XXI Ogólnopolski Przegląd Abstynenckiej Twórczości Artystycznej - Zamczysko 2012 w dniach 23 – 26 sierpnia 2012 roku w Olsztynie k/Częstochowy: sfinansowano udział 20 mieszkańców Katowic.

f) prowadzenie kampanii i festynów trzeźwościowych z wykorzystaniem plakatów, ulotek, informatorów dla mieszkańców Katowic:

- realizowanie ogólnopolskiej kampanii profilaktycznej „Zachowaj Trzeźwy Umysł” materiały zostały przekazane do **54** szkół (33 szkół podstawowych, 21 gimnazjów), wśród laureatów znalazło się 36 uczniów z Katowic, laureatką nagrody głównej (stypendium w wysokości 1500 zł) została uczennica z Gimnazjum nr 15.
- realizowanie działań edukacyjno-profilaktycznych pn. „Reaguj na przemoc” oraz „Prawda o alkoholu” (plakaty i ulotki o tej tematyce przekazano do MOPS, Biura Obsługi mieszkańców UM, Zespołu ds. Leczenia Odwykowego)
- druk i dystrybucja ulotek i plakatów „ Miejsca pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu i środków psychoaktywnych oraz dla ich rodzin w Katowicach”
- udział kampanii „Postaw na rodzinę” (zakupione materiały edukacyjno-profilaktyczne przekazano do realizatorów Programów Centrum Aktywności Lokalnej);
- VI Trzeźwościowy Festyn Integracyjny zorganizowany w Brynowie przez Ośrodek Profilaktyczno-Szkoleniowym przy ul. Gawronów 20 w dniu 17.06.2011r., około **250** uczestników.

g) wspieranie grup młodzieżowych liderów trzeźwości

- dofinansowanie udziału 4 uczniów z katowickich szkół ponadgimnazjalnych w XIII Edycji Ponadregionalnej Powiatowej Młodzieżowej Szkoły Liderów

**Zadanie 2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe lub narkotykowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie poprzez wpieranie działalności placówek przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzonych przez organizacje pozarządowe:**

- a) wspieranie działalności placówek przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzonych przez organizacje pozarządowe:

**Śląskie Stowarzyszenie „Ad Vitam Dignam”**

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Katowicach współpracuje ze **Śląskim Stowarzyszeniem „Ad Vitam Dignam”** w zakresie prowadzenia przez ww. organizację Ośrodka Interwencji Kryzysowej dla Rodzin z Problemem Alkoholowym przy ul. ks. bpa. Bednorza 22. Usługi Ośrodka polegają na:

- zapewnieniu doraźnego całodobowego schronienia dla 10 kobiet i kobiet z dziećmi znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, w tym w szczególności w przypadkach ostrych konfliktów rodzinnych, zagrażających ich bezpieczeństwu, zdrowiu, bądź życiu;
- świadczeniu specjalistycznego poradnictwa, w tym w szczególności: psychologicznego i prawnego.

W okresie I – XII.2012 r. z usług Ośrodka skorzystało (narastająco) **40** osób.

**Stowarzyszenie PO MOC dla Kobiet i Dzieci im. Marii Niepokalanej**

Świadczone usługi polegają na:

- zapewnieniu całodobowego schronienia dla kobiet i kobiet z dziećmi znajdujących się w sytuacjach kryzysowych, w tym w szczególności w przypadkach ostrych konfliktów rodzinnych, zagrażających ich bezpieczeństwu, zdrowiu, bądź życiu, jak również przymusowej prostytucji;
- świadczeniu specjalistycznego poradnictwa, w tym w szczególności psychologicznego i prawnego;
- zapewnieniu produktów żywnościowych umożliwiających całodzienną wyżywienie oraz możliwości samodzielnego sporządzania posiłków z produktów żywnościowych zakupionych przez placówkę.

W okresie I – XII.2012 r. z pomocy Stowarzyszenia skorzystało (narastająco) **19** osób.

**Parafia Ewangelicko - Augsburgska** w Katowicach, ul. Warszawska 18, realizowała zadanie

„Ograniczanie ryzyka przemocy w rodzinie”, które polegało na:

- udzielaniu porad prawnych ( udzielono 84 razy),
- udzielaniu porad terapeutycznych ( udzielono 94 razy),
- przeprowadzeniu warsztatu „Jak skutecznie bronić się przez przemocą domową” (wzięło udział 12 osób).

b) działania realizowane w ramach MOPS :

- organizowanie spotkań konsultacyjnych z udziałem specjalistów d/s uzależnień oraz przedstawicieli różnych grup zawodowych spotykających się z problemem uzależnień, a także organizowanie spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych w zakresie rozwiązywania problemów związanych z przemocą:

- 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego,
- 1284 spotkania Grup Roboczych.

- prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej:

Ośrodek Interwencji Kryzysowej udziela pomocy rodzinom w sytuacjach kryzysowych i rodzinom z problemem przemocy - ze szczególnym uwzględnieniem ochrony dziecka. Pomoc skierowana była do osób doznających przemocy (ofiar przemocy), osób stosujących przemoc (sprawców przemocy) i świadków przemocy. Z rodzinami prowadzona była systematyczna praca w oparciu o indywidualny plan pomocy socjalnej i psychologicznej. Obejmowała ona indywidualne poradnictwo specjalistyczne, w tym prawne, grupowe formy poradnictwa oraz wizyty w środowisku. W związku z koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa ofiarom przemocy Ośrodek zapewniał schronienie dla osób, które ze względu na dramatyczną sytuację nie mogą przebywać w dotychczasowym miejscu zamieszkania.

<b>Łączna liczba klientów objętych pomocą, w tym:</b>	<b>1045</b>
Ofiary przemocy (osoby dorosłe)	299
Sprawcy przemocy	104

Dzieci	18
Inne kryzysy	624
Konsultacje rodzinne/ grupowe (ilość spotkań)	61
Pomoc rodzinie z problemem alkoholowym	74

W Ośrodku Interwencji Kryzysowej MOPS świadczone były następujące usługi:

- konsultacje indywidualne dla klientów z problemem przemocy w rodzinie,
- wizyty w środowisku,
- interwencje,
- kierowanie do miejsc schronienia,
- poradnictwo dla mieszkańców Katowic,
- poradnictwo prawne.

Liczba przeprowadzonych interwencji osobistych i telefonicznych:

	W okresie od I-XII 2012r.
Interwencje osobiste	143
Interwencje telefoniczne	81
<b>RAZEM:</b>	<b>224</b>

Interwencje były reakcją na sygnały o krzywdzeniu głównie dzieci i osób starszych. Podejmowane są w wielu przypadkach wspólnie z dzielnicowym. Po przeprowadzeniu działań interwencyjnych wspólnie planowane są następne kroki związane z pomocą. Interwencje służą również przyśpieszeniu i zwiększeniu skuteczności działań prawnych w instytucjach wymiaru sprawiedliwości.

Liczba usług w zakresie konsultacji indywidualnych i poradnictwa specjalistycznego

Konsultacje indywidualne	Poradnictwo specjalistyczne	Poradnictwo prawne
2326	683	379

- **Grupowe formy pracy socjalnej**

Program Pomocy Psychologicznej w okresie od I - XII 2012 r. obejmował jedną formułę pracy grupowej:

- **Grupa psychoedukacyjna** dla ofiar przemocy ( 35 osób – 49 spotkań), celem zajęć jest zyskanie wsparcia i wiedzy o możliwościach ochrony i rozwiązywania problemu przemocy w aspekcie prawnym, psychologicznym i socjalnym.

- **Budowanie naturalnych i środowiskowych grup wsparcia**

Uwzględniając specyfikę zjawiska przemocy i kryzysu, praca środowiskowa stanowi stały element w zapewnianiu bezpieczeństwa osobom poszkodowanym.

Budowanie naturalnych grup wsparcia w środowisku w ważnym stopniu przyczynia się do powstrzymania przemocy. Klientami ośrodka byli też tzw. świadkowie przemocy (rodzina, sąsiedzi, przyjaciele), którzy wyposażeni w informacje, edukację i wsparcie świadomie i aktywnie wspierają swoich bliskich w sytuacji kryzysu i przemocy.

	Liczba spotkań	Liczba osób
Grupowe formy pomocy	49	35
Naturalne grupy wsparcia	61	124

**Zadanie 3. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin:**

- a) prowadzenie działalności Ośrodka Pomocy dla Osób Uzależnionych od Alkoholu działającego w

ramach Miejskiej Izby Wyrzeźwień:

- 1.146 indywidualnych konsultacji psychologicznych oraz w ramach grupy edukacyjno-motywacyjnej,
- 1.271 rozmów motywujących do leczenia dla osób opuszczających Izbę Wyrzeźwień,
- 107 porad prawnych,
- 63 konsultacje psychiatryczne,
- 180 konsultacji telefonicznych.

b) prowadzenie w ramach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii, które podejmuje działania w zakresie uzależnień, związane z poradnictwem i profilaktyką dla dzieci, młodzieży i ich rodzin, w tym poprzez wsparcie asystenta rodziny.

- **Konsultanci ds. uzależnień przy MOPS** pomagają klientom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w rozwiązywaniu problemów alkoholowych, w ścisłej współpracy z pracownikami socjalnymi Terenowych Punktów Pomocy Społecznej. Prowadzą następującą działalność:
- **Działalność diagnostyczna** w zakresie:
  - picia szkodliwego,
  - uzależnienia od alkoholu,
  - sytuacji w rodzinie z problemem alkoholowym.

<b>Łączna liczba osób objętych pomocą</b> w tym:	<b>272</b>
Osoby z problemem alkoholowym	<b>251</b>
Osoby z rodzin z problemem alkoholowym	21

- **Działalność diagnostyczno-motywacyjną** dotyczącą klientów z problemem alkoholowym prowadzoną poprzez konsultacje indywidualne i grupowe oraz wizyty w środowisku.

<b>Konsultacje indywidualne</b> w tym:	<b>Liczba</b>
dla klientów Ośrodka	428
dla mieszkańców Katowic nie będących klientami MOPS	21

- **Prowadzenie programu diagnostycznego pod kątem występowania u klientów problemu alkoholowego (program „Ja i alkohol”)**

„*Ja i Alkohol*”, program przeznaczony dla osób, u których zaobserwowano fakty świadczące o możliwości występowania problemu alkoholowego. Celem udziału w zajęciach było rozpoznanie przez klientów własnego stylu picia, negatywnych konsekwencji wynikających z używania alkoholu oraz edukacja na temat problematyki alkoholowej, a w efekcie diagnoza problemu alkoholowego. Klient otrzymywał także informacje dotyczące form i miejsc leczenia odwykowego, konstruował indywidualny plan leczenia.

Spotkania grupowe odbywały się 2 razy w tygodniu i trwały 2 godziny. Integralną częścią programu były spotkania indywidualne z prowadzącym konsultantem.

LICZBA OSÓB UCZESTNICZĄCYCH W ZAJĘCIACH	151
Liczba spotkań:	88
Liczba osób z rozpoznanym uzależnieniem od alkoholu	66
Liczba osób z rozpoznanym piciem szkodliwym	20
Liczba osób bez rozpoznanego problemu alkoholowego	5
Liczba osób bez rozpoznania	60

- **Interwencja kryzysowa i pomoc rodzinie z problemem alkoholowym** obejmowała pomoc w formie interwencji kryzysowej dla członków rodzin.

- **Poradnictwo specjalistyczne dla osób i rodzin prowadzone przez konsultantów ds. zaburzeń psychicznych Centrum Rehabilitacji Społecznej (psychologów, lekarzy psychiatrów, pracowników socjalnych).**

Poradnictwo specjalistyczne prowadzone było przez konsultantów ds. zaburzeń psychicznych Centrum Rehabilitacji Społecznej (psychologów, lekarzy psychiatrów, pracowników socjalnych) oraz dwóch konsultantów ds. uzależnień. Obejmowało problematykę uzależnień u osób z zaburzeniami psychicznymi. Zadania wykonywane przez specjalistów ds. uzależnień zatrudnionych w CRS nakierowane były w szczególności na udzielenie pomocy i wsparcia osobom z zaburzeniami psychicznymi ze zdiagnozowanym uzależnieniem od alkoholu, jak i osobom, u których istnieje podejrzenie występowania problemu alkoholowego oraz ich rodzinom. W ramach poradnictwa specjalistycznego udzielali oni wsparcia rodzinom osób zaburzonych psychicznie z problemem alkoholowym, informacji dotyczących choroby i sposobu postępowania z chorym członkiem rodziny. Prowadzili również konsultacje indywidualne w TPPS-ach oraz proces diagnostyczny przy współpracy z konsultantami ds. uzależnień w Ośrodku Interwencji Kryzysowej. Ponieważ współwystępowanie problemu alkoholowego wpływa na przebieg i skuteczność leczenia zaburzeń psychicznych, niezwykle istotna jest współpraca specjalistów ds. uzależnień z konsultantami ds. zaburzeń psychicznych (psychologami, lekarzami psychiatrami, pracownikami socjalnymi, pielęgniarzkami) zatrudnionymi w Centrum. Praca wielospecjalistyczna umożliwiała udzielenie właściwej pomocy i uzyskanie lepszych efektów wsparcia.

Specjaliści ds. uzależnień współpracowali również z pracownikami Terenowych Punktów Pomocy Społecznej w zakresie pracy socjalnej na rzecz klientów.

- **Zadania realizowane przez asystenta rodziny w Centrum Poradnictwa Specjalistycznego, Metodyki i Strategii.**

W 2012 roku pracownik Ośrodka realizujący zadania asystenta rodziny zrealizował w ramach usługi **123** konsultacje dla **17** rodzin mieszkających na terenie miasta Katowice - objętych usługą.

Celem usługi była poprawa sytuacji życiowej rodzin objętych wsparciem, pomoc w stworzeniu optymalnych warunków służących wychowywaniu dzieci i pokonywaniu bieżących problemów rodziny. Ponadto wsparcie pracownika realizującego zadania z zakresu asysty rodzinnej umożliwiło nabycie i doskonalenie umiejętności społecznych rodziców oraz zwiększenie ich kompetencji rodzicielskich. Wsparcie asystenckie skupione było między innymi na: wspieraniu rodzin w pokonywaniu trudności i barier, pomocy w uzyskaniu poprawy sytuacji w różnych obszarach funkcjonowania społecznego, wdrożeniu prawidłowych postaw życiowych, rodzicielskich wszystkich członków rodziny, a przede wszystkim odbudowaniu więzi i relacji rodzinnych.

W trakcie trwania usługi pracownik realizujący działania na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin nawiązywał/poszerzał współpracę z instytucjami i organizacjami działającymi na terenie miasta Katowice.

W kontekście prowadzenia pogłębionej pracy z rodzinami objętymi usługą odbyło się **19** zespołów ds. pracy z rodziną oraz **5** grup roboczych ds. przemocy. W ramach zespołu ds. pracy z rodziną, członkowie zespołu podjęli decyzję o zakończeniu usługi asystenta rodziny w 1 rodzinie. W przypadku pozostałych rodzin skala/różnorodność problemów oznaczały konieczność kontynuowania usługi. Uczestnicy zespołów ds. pracy z rodziną oraz grup roboczych ds. przemocy w oparciu o diagnozę systemu rodzinnego wyodrębnili pozostałe do przepracowania z rodziną obszary problemowe jak również określili działania służące rozwiązaniu problemów.

c) zwiększenie dostępności leczenia odwykowego poprzez finansowanie programów terapeutycznych dla mieszkańców Katowic, ze szczególnym uwzględnieniem specjalistycznych programów dla dzieci i młodzieży oraz klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej;

- **oddział dzienny** dla osób uzależnionych od alkoholu ze znacznym upośledzeniem w funkcjonowaniu społecznym (kierowanych przez MOPS Katowice), realizowane przez Centrum Psychiatrii na terenie

Oddziału Dziennego Terapii Uzależnienia od Alkoholu przy ul. Korczaka 2 w Katowicach - z terapii skorzystało 7 osób (łącznie 168 osobodni terapii);

- **działania związane z procedurą zobowiązania do leczenia odwykowego** prowadzone przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zespół ds. Leczenia Odwykowego działający w ramach ww. Komisji prowadzi działania na posiedzeniach we wtorki i czwartki w godz. 16.00 – 19.00 przy ul. Macieja 10,

<b>Łącznie Zespół rozpatrzył 188 wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego, w tym wnioski nadesłane przez:</b>	
rodziny	116
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	32
Policję	29
Prokuraturę	1
Kuratorów sądowych	7
Sąd	-
inne instytucje	3

- na pierwsze spotkanie zgłosiło się 75 osób,
- na kolejnych spotkaniach odnotowano 266 obecności, a w 187 przypadkach przedłożono zaświadczenia z placówek leczenia odwykowego,
- do Sądu Rejonowego skierowano 79 wniosków o zastosowanie zobowiązanie do leczenia odwykowego
- zaproszono 149 członków rodzin, z których na spotkanie z komisją zgłosiło się 91 osób,
- ilość osób, które przyszły na spotkanie bez wcześniejszego umówienia: 83,
- łącznie w trakcie całego roku zanotowano 523 obecności osób korzystających z pomocy Zespołu ds. Leczenia Odwykowego.

d) organizowanie grup terapeutycznych oraz wspomaganie grup wsparcia dla osób uzależnionych oraz ich rodzin

- terapia grupowa Dorosłych Dzieci Alkoholików dla studentów, którzy dorastali w rodzinach z problemem alkoholowym, prowadzona na terenie Duszpasterstwa Akademickiego w Zawodziu, dwie grupy terapeutyczne (24 uczestników w dwóch grupach terapeutycznych, 184 godziny zajęć terapii grupowej);
- zajęcia prowadzone w Katowickim Stowarzyszeniu Trzeźwościowym „Dwójka” (ul. Bpa H.Bednorza 22): 260 spotkań (w tym: 116 grup wsparcia, 47 spotkań społeczności Stowarzyszenia, 77 imprez integracyjnych, 43 imprezy rekreacyjno-sportowe ) i objęto nimi osoby, które podjęły życie w trzeźwości i potrzebują wsparcia w codziennym życiu (w zajęciach brało udział 80 stałych członków Stowarzyszenia, około 240 osób kierowanych z Centrum Psychiatrii w Katowicach przy ul. Korczaka 27 oraz około 100 osób które sporadycznie przychodziły na spotkania);
- zajęcia prowadzone w Katowickim Stowarzyszeniu Trzeźwościowym „Jędrus” (ul. Macieja 10): grupa samopomocowa (4 razy w miesiącu, średnio 20 uczestników), grupa wsparcia dla uzależnionych (4 razy w miesiącu, średnio 8 uczestników), zajęcia profilaktyczno-edukacyjne dla uzależnionych (30 godz.) i dla współuzależnionych (12 godz.), spotkania z psychologiem raz w miesiącu, udzielanie porad osobistych i telefonicznych (około 30 w miesiącu);
- „Grupa wsparcia dla kobiet uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych” prowadzone przez Parafię Ewangelicko-Augsburską przy ul. Warszawskiej 11: odbyło się 12 zajęć po 90 min., uczestniczyło w nich 18 kobiet, łącznie na wszystkich spotkaniach odnotowano 157 obecności;
- grupa zapobiegania nawrotom prowadzona przez Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii Oddział w Katowicach przy ul. Warszawskiej 19: skorzystały 34 osoby, 140 godzin zajęć;
- program „Nowy Styl Życia” realizowany przez Stowarzyszenie Aktywnych Niepełnosprawnych i Seniorów „SANIS” ul. Józefowska 98/50, którym objęto 105 osób starszych i niepełnosprawnych, zagrożonych uzależnieniem od środków psychoaktywnych
- „Klub samopomocowy dla rodziców dzieci uzależnionych od narkotyków” przy ul. Dudy Gracza 6, prowadzony Parafię Ewangelicko-Augsburską w Katowicach przy ul. Warszawskiej 18: 44 godziny

spotkań w klubie samopomocowym, 16 godzin zajęć prowadzonych przez psychologa, 8 godzin dyżurów prawnika, w projekcie regularnie uczestniczyło 9 osób.

e) dofinansowanie obozów terapeutycznych dla rodzin z problemem alkoholowym – w tym zwłaszcza dla dzieci i młodzieży

- „Ogólnopolski Wiosenny Zlot Rodzin Abstynenckich – Tatry 2012” ( Małe Ciche, w dniach 29.04. – 04.05.2012r.) - w ramach umowy z Urzędem Miasta Katowice udział wzięło 64 mieszkańców Katowic. Głównym celem Zlotu jest odbudowa i umacnianie – naderwanych przez alkohol więzi rodzinnych poprzez rekreację i aktywny wypoczynek ludzi uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych, wraz z całymi rodzinami;
- zimowisko terapeutyczno - integracyjne dla rodzin z problemem alkoholowym zorganizowane przez Katowickie Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Dwójka”, w Małym Cichym w dniach 27.12-31.12.2012r.: **18** uczestników
- „Obóz terapeutyczno-integracyjny Rycerka 2012” zorganizowane przez Katowickie Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Dwójka” w dniach 12.07.-26.07.2012 r.: **45** uczestników.

f) wspieranie działalności punktów informacyjno - konsultacyjnych z zakresu problemów uzależnień oraz stowarzyszeń abstynenckich i trzeźwościowych

- Punkt informacyjno-konsultacyjny oraz poradnictwo z zakresu problemów alkoholowych, narkotykowych oraz przemocy domowej w Ośrodku Interwencji Kryzysowych dla Rodzin z Problemem Alkoholowym przy ul. ks. Bpa H.Bednorza 22 (ilość świadczeń tylko w zakresie finansowanym przez miasto Katowice w ramach umowy w obowiązującej w okresie od 14.05 do 10.12.2012r.):
  - 124 porady psychologiczne,
  - 126 porad prawnych,
  - 447 konsultacji terapeutycznych,
  - 1002 rozmów w trakcie nocnych dyżurów telefonu zaufania;
- działalność Katowickich Stowarzyszeń Trzeźwościowych „Dwójka” oraz „Jędrus” Programy realizowane od wielu lat. Stanowią bardzo wartościową ofertę dla osób, które podjęły życie w trzeźwości i potrzebują wsparcia w codziennym życiu;
- „Punkt konsultacyjny dla młodzieży eksperymentującej lub uzależnionej od środków psychoaktywnych oraz dla rodziców i wychowawców prowadzony przez Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii Oddział w Katowicach przy ul. Warszawskiej 19:
  - działalność informacyjna: 462 odbiorców, 300 godzin,
  - terapia indywidualna: 230 osób, 280 godzin,
  - terapia rodzin: 155 osób, 115 godziny,
  - program interwencyjny FRED dla nastolatków, których przyłapano na używaniu narkotyków lub alkoholu: 120 godzin konsultacji dla rodzin i opiekunów z których skorzystało 120 osób, 96 godziny zajęć dla nastolatków z których skorzystało 38 osób,
- program „Obecność jako pierwszy gest ku drugiemu człowiekowi – bycie z, przy, obok – szerzenie profilaktyki uzależnień, pomoc osobom uzależnionym i narażonym na uzależnienie oraz ich rodzinom” prowadzony przez Wspólnotę Dobrego Pasterza przy ul. Opolskiej 9: 126 dyżurów (8-godzinnych) w Punkcie Misyjnym, 32 dyżury (3-godzinnych) lekarza, 145 wyjść na ulicę i do miejsc pomocy osobom uzależnionym w celu posługi w środowisku; łącznie przyjęto 882 osób zamieszkałych bądź przebywających w Katowicach

**Zadanie 4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień poprzez: wzmocnienie kompetencji w zakresie profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy osób profesjonalnie zajmujących się pomaganiem, poprzez szkolenia wybranych grup zawodowych, w tym w szczególności pracowników socjalnych, pracowników domów pomocy społecznej, domów dziecka.**

Szkolenia dla pracowników MOPS:

Szkolenia dotyczyły problematyki uzależnień oraz specyfiki i sposobów postępowania w pracy socjalnej z osobą z problemem alkoholowym, tj. rozpoznawanie problemu, ocena, motywowanie i kierowanie do miejsc terapeutycznych. Zawierają treści dot. dysfunkcji w rodzinie alkoholowej i podstawowy warsztat pracy z członkami rodziny alkoholowej. Szkolenie z zakresu podstawowej wiedzy nt.

problemu alkoholowego i sposobu jego rozwiązywania obejmowało cykl 2 spotkań po 5-7 godzin. Odbyły się 2 edycje szkolenia, która obejmowała łącznie 24 godziny dydaktyczne. Na bieżąco realizowane są konsultacje dla pracowników socjalnych w zakresie planowania pracy socjalnej z klientem z problemem alkoholowym.

Liczba pracowników biorących udział w szkoleniu	18
Liczba spotkań	4
Liczba godzin	24
Liczba konsultacji dla pracowników socjalnych	249

## Potrzeby na 2013 rok związane z realizacją programu.

Z badań socjologicznych przeprowadzonych nad Katowickimi rodzinami na przełomie 2011/2012 roku wynika że rodziny mieszkańców Katowic są przede wszystkim rodzinami nuklearnymi – pełnymi i małodzielnymi. Funkcja opiekuńcza wobec małych dzieci do 6 roku życia jest wypełniana przede wszystkim przez członków rodziny, rzadko jest wspomagana przez instytucje wychowawczo-opiekuńcze (żłobek-przedszkole). Katowickie rodziny są dysfunkcyjne jeśli chodzi o czas poświęcony dzieciom. Przekłada się to na niewielkie rozeznanie problemów jakie mogą mieć ich dzieci w szkole.

Kondycja katowickich rodzin we wnioskach z badań jest niezadowolająca rozrasta się bezradność opiekuńczo-wychowawcza. Jest ona wzmacniana przez rezygnację kolejnych grup rodziców z aktywnego obligowania dzieci i młodzieży szkolnej do odpowiedzialności za wzorce postępowania. Ten stan wymaga wprowadzenia aktywnych form wsparcia opiekuńczo- pedagogicznego w przypadku dysfunkcji opiekuńczej, a w przypadku rodzin wieloproblemowych – nie tylko systematycznego wspierania ich w realizacji licznych funkcji socjalnych, lecz szerszego programowania aktywności edukacyjnej i pracy wychowawczej z dziećmi.

Rodziny z problemami opiekuńczo - wychowawczymi od wielu lat stanowią jedną z najbardziej licznych grup mieszkańców Katowic wymagających wsparcia ze strony służb społecznych. Warto też zaznaczyć, że liczba tych rodzin rośnie (odpowiednio objętych wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Katowicach było 2621 rodzin w 2011 r i 2731 rodzin w 2012 r). Na wysokim poziomie utrzymują się środki przeznaczone przez gminę na opiekę nad dzieckiem i rodziną wynoszące w 2012 roku 9375 124,14 zł. Składają się na nią wydatki na pomoc instytucjonalną (Świetlice Środowiskowe, Środowiskowe Kluby Młodzieżowe), dofinansowanie: do wypoczynku letniego, zielonej szkoły, wyprawek szkolnych, obiadów dla dzieci i młodzieży, dożywianie dodatkowe, poradnictwo dla rodzin z dziećmi i młodzieży, realizację programów dla rodzin z dziećmi (m.in. „Program na rzecz społeczności romskiej w Polsce”, „Strefa młodego człowieka”), paczki świąteczne dla dzieci, bilety dla dzieci na dojazd do szkół, bilety dla dzieci z rodzin wielodzietnych na dojazd do szkół. Poniżej przedstawiono przykładowo wydatki, na które w 2012 roku zwiększono środki.

Dofinansowanie do:	2011 r. (kwota w zł)	2012 r. (kwota w zł)
Wypoczynku letniego	836 574,60	880 678,83
Zielona szkoła	52 225,50	59 195,41
Obiady dla dzieci i młodzieży.	4 536 101,22	4 880 963,78
Poradnictwo dla rodzin z dziećmi i młodzieży	286 276,11	334 747,17
Bilety dla dzieci na dojazd do szkół	2 998,00	5883,00

Doświadczenia specjalistów w pracy z rodzinami z problemami opiekuńczo – wychowawczymi wskazuje na potrzebę coraz bardziej pogłębionej i zindywidualizowanej pracy. Większe zaangażowanie osoby pomagającej może być jednym z warunków osiągnięcia sukcesu w pracy z rodziną. Odpowiedzią na zidentyfikowane potrzeby jest realizowanie na terenie miasta Katowice usługi asystenta rodziny. Wśród najważniejszych zadań asystenta rodziny warto wymienić wzmacnianie roli i funkcji rodziny, wspieranie w przezwyciężaniu trudności, rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych i dążeniu do reintegracji. Zasadność realizacji tego zadania oraz ramy, sposoby realizacji określa ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (w art.3.1 wskazując, że „obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych [...] w zakresie ustalonym ustawą spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego [...]).



**Wykaz potrzeb w zakresie zadania: opieka nad dzieckiem i rodziną**

<b>Dział</b>	<b>Rozdział</b>	<b>Kwota w zł</b>	<b>Zakres działań</b>
851	85153	724 992	prowadzenie 5 świetlic i 2 klubów młodzieżowych
851	85154	779 074	
852	85201	205 412	
852	85214	946 650	pomoc w postaci kolonii, biletów itp.
852	85219	1 467 070	praca socjalna nakierowana na dzieci
852	85295	4 545 169	dożywianie uczniów
852	85220	376 735	poradnictwo dla rodzin
852	85206	234 764	asystenci rodzin